BONDIA® ARUBA

Diasabra 18 di October 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Limita acceso di stranhero... Na propiedad local...?

Pagina 5

Usuario riba Facebook a bati alarma pa derame di azeta na sitio di naufragio di SS Antilla

Pagina 2

- **Lamentablemente abuso y traficacion di hende ta un fenomeno cu ta tuma luga na Aruba tambe**

Pagina 6

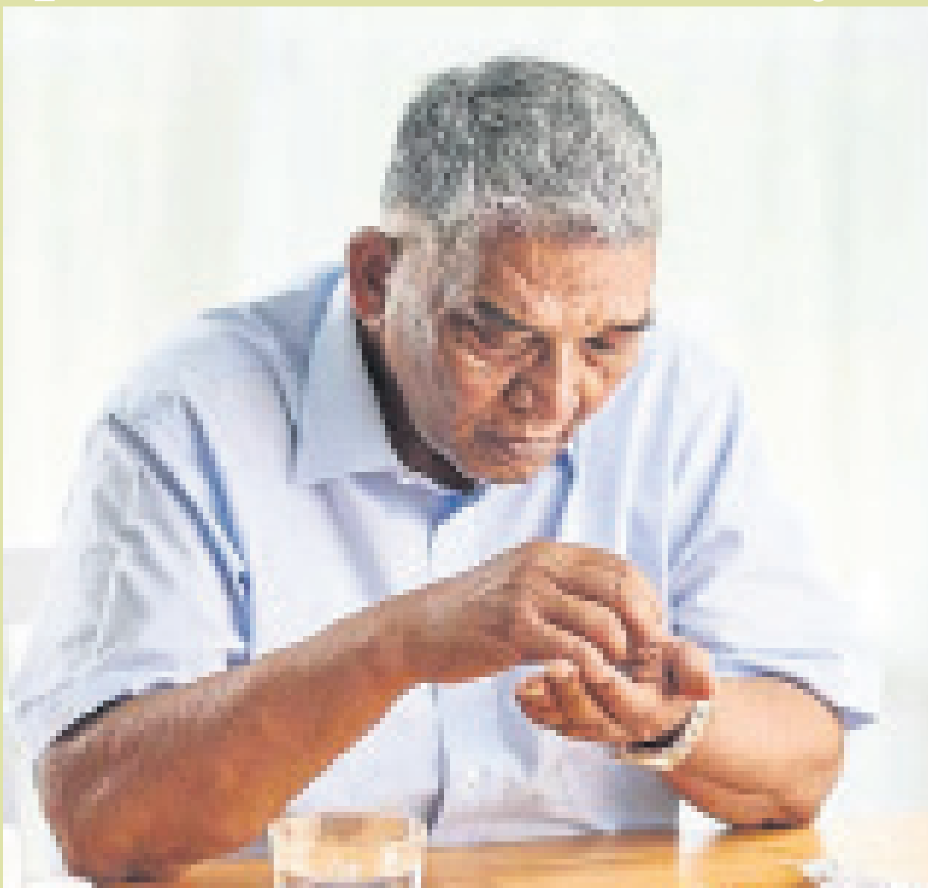
- **Gobierno ta monitor situacion di tempo den region**

Pagina 4

- **ACF a conduci sondeo di Cascabel usando tecnologia nobo**

Pagina 3

Mescla mortal di droga ta impulsa aumento sorprendente den morto pa sobredosis entre adulto mayor

Pagina 7

PAR y MAN-PIN ta protesta cancelacion di reunion parlamentario y ta bishita gobernador pa exigi accion

Pagina 8

Merca a captura sobreviviente despues di atake contra boto den Caribe

Pagina 11

BONDIA ARUBA

DAO a entrega plan di implementacion pa modernisacion di inspeccion di labor

Diaranson atardi, Minister di Labor mr. Wendrick Cicilia a ricibi e inspectornan laboral acompaña pa Director Interino di DAO, Anthony Riviears. Durante nan bishita, nan a entrega Minister Wendrick Cicilia un plan di implementacion pa modernisa, fortifica y empodera e Departamento di Inspeccion Laboral.

Cumplimento cu nos leynan laboral ta importante y pa por garantisa cu tur dunado di trabao ta cumpli cu e leynan, ta necesario pa ekipa, aprecia y balora e departamento di inspeccion laboral, segun un comunicado di gobierno.

Den luna di juni, Minister Wendrick Cicilia a ricibi un evaluacion haci door di Inspeccion Laboral Hulandes cu a evalua nos sistema y tambe e departamento di inspeccion laboral na Aruba. Nan a produci un rapport "Modernisering Arbeidsinspectie Op Weg Naar betere Handhaving van Arbeidswetten". Den e rapport cu Minister Wendrick Cicilia a ricibi, tin un total di 25 recomendacion pa modernisa y eleva inspeccion laboral.

Riba peticion di Minister Wendrick Cicilia, Directie Aarbeid en Onderzoek (DAO) a entrega un plan di implementacion demostrando con structuralmente lo implementa e 25 recomendacionnan. Cu sosten huridico cu Gobierno a provee, Minister a ricibi un plan di maneho pa ehecuta e recomendacionnan. E plan tin como meta pa garantisa cu e organisacion interno ta eficiente.

Minister Wendrick Cicilia a haci e compromiso cu lo agrega sosten huridico na e Departamento di Inspeccion Laboral pa garantisa cu den futuro por impone multa y sanciona incumplimento di e leynan laboral.

Durante e presentacion, e inspectornan a expresa cu ta te despues di 22 aña, un Minister di Labor ta sinta na mesa cu e inspectornan laboral kende ta e defensornan di e leynan laboral di Aruba.

Pa Minister Wendrick Cicilia, e trankilidad di e empleadonan ta importante y ta comprometi cu lo reenforsa e inspeccion laboral den e structura economico di nos pais.

Usuario riba Facebook a bati alarma pa derame di azeta na sitio di naufragio di SS Antilla

Diaranson un usuario riba Facebook a publica un video di loke ta parce manchanan blanco apareciendo riba e superficie di lama. Segun e usuario, e manchanan ta indica un derame di azeta for di e naufragio cu tin mas cu 80 aña riba fondo di lama y ta urgi pa intervencion inmediato di autoridad como cu esaki ta presenta un menasa grandi pa bida marino y ecosistemanan di Aruba. E publicacion aki a bira viral riba e plataforma, y varios den comunidad a expresa nan frustracion y preocupacion.

Yama e "Barco di Spirito", SS Antilla ta e naufragio mas grandi y mas bishita na e costa di Aruba. E ta localisa na Malmok y ta tin un largura di 400 pia. E barco aki tabata den operacion y a sink durante e Segunda Guera Mundial na aña 1940, mas cu 80 aña pasa. Despues di e haci e publicacion, hopi hende den comunidad a cuminsa pone nan comentario unda hopi a enfatisa cu esaki ta un fenomeno cu ya tin hopi tempo ta pasando sin ningun intervencion for di autoridadnan. Manera varios a menciona, SS Antilla tin añas ta leak, algun bisando cu e tin ya 60 aña. Otro usuario a reafirma esaki, splicando cu "aworaki cu no tin biento zo y zo e azeta ta keda para eynan. Pero semper e [tabatin] leak hopi pa aña caba. Tur dia mi ta eynan y ta tur dia mi [tabata] wak azeta." E usuario aki a sigui splica cu e motibo pakico no a saca e barinan di azeta den e barco ainda ta pasobra esakinan ta demasiado fragil, insinuando cu nan por kibra facilmente si por hisa nan. Sinembargo, e informacion aki Bon Dia Aruba no por a confirma.

Loke ta sobresali den e comentarionan ta un falta di sorpresa entre usuarionan, unda hopi tambe a afirma e prome comentario cu e azeta tin hopi tempo ta leak. Es mas, tabata aparente entre comentarionan directamente bao di e publicacion cu ta existi un cansancio pa e falta di intervencion adecua di esnan den gobernacion. Manera un usuario a bisa den Ingles: "Bo ta papiando di Aruba. Mi ta duda [cu gobierno lo haci algo] al menos un hende menasa nan cu multa." Otro usuario a bisa cu "desafortunadamente, nos gobierno no lo haci nada."

Bon Dia Aruba a purba tuma contacto cu Crisis Management Office (CMO) cual ta e instancia directamente responsable pa atende asuntonan di derame di petroleo, entre otro, pa por haya mas informacion tocante e derame aki na SS Antilla, pero te ciere di e edicion aki no por a logra haya contacto cu e director Sr. Rino Hermans.

Den pasado, CMO a bati alarma y a tuma accion inmediato pa casonan di derame di petroleo, notablemente na maart 2024 unda a mira un derame masivo cerca di Trinidad y Tobago, cual a alerta varios otro nacion den Caribe y a rekeri medidanan di intervencion. E tempo ey, CMO a bisa a declara na prensa internacional cu Gobierno di Aruba tabatin planea pa activa un ekipo di 60 hende, cu tabata inclui personal di prome auxilio y personal di limpiesa, pa atende cu e situacion di derame di petroleo si esaki lo yega costa di Aruba. Sinembargo, te awor no tin medidanan conoci pa aborda e situacion na SS Antilla.

Den colaboracion cu The Toledo Zoo y expertonan

ACF a conduci sondeo di Cascabel usando tecnologia nobo

Den luna di october Aruba Conservation Foundation (ACF) a ricibi un equipo di expertonan di The Toledo Zoo & Aquarium pa un sondeo di e poblacion di Cascabel riba nos isla. E bishita aki tabata unico, como cu pa prome biaha a introduci un metodo nobo pa observa e Cascabel den salvahe, esta usa un 'thermal drone' cu lo duna un miho indicacion y comprendemento unda e Cascabel ta biba y con ta nan move rond durante dia.

The Toledo Zoo ta un parke zoologico y fundacion di conservacion basa na Ohio, Merca, cu mas di 125 aña den operacion. E parke tin mas cu 10.000 animal individual for di 720 especie y ta participa den casi 80 programa di sobrevivencia di especie. E colaboracion cu Toledo Zoo y cu e parke Arikok a cuminsa caba den añanan 80, manera e expertonan a splica. E aña aki, ACF y Toledo Zoo ta fortaleciendo nan colaboracion y ta continuando cu e trabao cu a wordo haci caba.

Nick Gordon, Gerente di Herpetologia na The Toledo Zoo tabata entre varios experto—incluyendo Dr. Jeff Goessling, ken tin 15 aña di experencia conduciendo investigacion riba reptielnan di Aruba—cu a haci un bishita pa e sondeo di cascabel. Gordon ta encarga di un coleccion masivo y diverso di reptielnan venenoso, anfibio y animalnan invertebrado, manera cierto insecto y especienan di lama manera secat of cocolishi na The Toledo Zoo. E tambe ta coordinador pa e plan di sobrevivencia pa nos Cascabel. Manera el a splica, durante añanan 2000 a descubri Cascabel pafo di e limite di e parke cu tabata considera di no ta perteneciendo na e area unda a haya nan. A constata cu unda a haya e colebranan aki no tabata un bon habitat pa nan, pues pa preveni cu nan no lo muri, a hiba nan na Toledo unda expertonan por a pone nan den captividad pa por broei nan pa diversidad genetico.

A splica cu tin varios motibo pa esaki. E motibo mas grandi ta pa tin un poblacion di Cascabel cu por funciona como un "safety net" den caso cu si e poblacion di Cascabel na Aruba cay den extincion. Den un caso extremo asina, nan por tecnicamente introduci e Cascabel back riba Aruba, aunke a enfatisa si cu esaki tambe tin su retonan. E metodo di conservacion aki no ta unico pa ACF, como cu e organisacion tambe ta trahando cu otro partnernan na Hulanda pa yuda cu criamento di Lora, algo cu ta parti di e programa di reintroduccion di e parha cu pa un tempo tabata extingui riba e isla. Pa e Cascabel, sinembargo, e meta principal ta pa conserva e poblacion cu tin caba na Aruba. Y esaki tin su beneficionan, manera Dr. Matt Cross, biologo di conservacion na The Toledo Zoo a subraya. Segun Cross, "Accionnan di conservacion lo tin influencia riba tur cos" pues "loke ta bon pa e Cascabel ta bay ta bon pa tur organismo bibando riba e isla."

E otro parti ta pa provee educacion tocante e Cascabel, sea pa bishitantenan di Aruba como tambe pa biologonan. Manera Park Ranger Roger Solognier—ken ta un ranger di conservacion di biodiversidad terestial na ACF—ainda tin hopi cos cu no ta conoci den ciencia en general, y vooral tocante e Cascabel. Pa haya y chip nan lo yuda expertonan studia e Cascabel continuamente pasobra tur aña e data cu nan colecta por cambia. Cu e proyecto aki, ACF y Toledo Zoo ta studiando e ecologia di e Cascabel. Segun nan ta conta, nan ta animalnan crepuscular, pasobra nan ta mas observable mainta trempan of atardi laat ora solo baha. Otro parti di nan investigacion tocante e colebra endemico aki ta nan habito alimentario, nan movemento durante dia, unda nan ta sconde den temporadanan seco y calor, ki retonan nan ta enfrenta den salvahe, como tambe nan patronchi di broei. Pa esaki, a enfatisa cu e expertonan di The Toledo Zoo lo cuminsa tuma muestra di sanger di e Cascabel pa por observa algun rastro di endogamia (inbreeding), mirando cu tin un poblacion chikito concentra riba un parti chikito riba e isla. Gordon ta splica cu loke nan ta siñando tocante e Cascabel den captividad por ta util pa por implementa den salvahe. Manera a menciona, e meta ta pa mantene e poblacion stabiel.

A conta cu e bishita aki en particular ta unico debi na un metodo nobo cu a ser introduci na Aruba pa sondeo di Cascabel, esta e uso di un drone special pa por yuda detecta e Cascabelnan y nan movemento. Dr. Paul Keenlace di e departamento di biologia na Grand Valley St. University a splica cu ya e tin algun aña ta trahando riba diferente manera con pa utilisa drone pa por studia bida salvahe. E drone cu a ser usa den e sondeo di Cascabel den e ultimo par simannan ta acompaña cu dos diferente camara, un camara normal y otro termico. E camara termico tabata mas efectivo durante curso di dia pasobra ora bira cayente, e cascabel por keda scondi te ora solo baha. E camara termico por detecta nan usando sensor cu por distingui nivelnan di temperatura. Manera Keenlance a splica, hopi biaha e Cascabel lo ta mas friu compara cu e suelo e ora, unda e por aparece riba camara den un color mas cla. Keenlace a pronostica cu e tipo di tecnologia aki lo bira mas y mas comun den e tereno di conservacion.

Aunke tecnologianan nobo por ofrece un bista mas profundo den estudio di nos ecosistema, e expertonan ta subraya cu e parti humano ta keda importante tambe. Manera Cross a bisa, "conservacion ta un asunto di hende. Nos mester influencia nos mesun comportamento y nos a mira cu humano tin un impacto grandi riba conservacion, sea bon of malo."

P'esey conscientisacion ta keda un mision grandi den e mundo di conservacion pasobra hende mester sa ki tipo di accion nan mester ta tumando, manera Solognier a enfatisa. Y esaki por ta accionnan simple, manera piki bo sushi of y no causa daño na habitatnan. Tambe ta importante pa cambia e narativa di intervencion humano. Ta conoci cu sernan humano por presenta e menasa mas grandi pa naturalesa, pero nan por ta tambe e guardian y defensor mas grandi. Nos mester ta orguyoso y celebra e hecho cu nos tin un especie unico manera e Cascabel riba nos isla, en bes di busca manera pa captura of tuma nan maraca. Aprecia e experencia unico di mira un Cascabel, como cu nan ta hopi incomun, specialmente den areanan pobla. E expertonan ta boga pa aprecia e momentonan aki, y tuma cuido pa no stroba e animal of nan habitat.

Hende tambe por yuda protege e Cascabel y otro animalnan riba nos isla por medio di usa e Wildlife Hotline di ACF. E organisacion ta urgi pa tuma contacto cu nan via e hotline ora mira un cascabel, specialmente den areanan unda no ta conoci pa mira nan. Esakinan tur por ta data util pa mas investigacion. Por contacta ACF via e hotline na 592-4476. A splica cu e organisacion no ta tuma yamada via Whatsapp pa motibo cu e ranger den contacto por ta ocupa cu tareanan den e parke of kisas no tin conexion den e parke. Den casonan di emergencia, ta conseha pa yama e departamento di ACF directamente.

Potretnan di ACF.

BONDIA ARUBA

Gobierno ta monitor situacion di tempo den region

Diabierna mainta, Gobierno di Aruba a yama un conferencia di prensa pa asina duna informacion riba un posibel disturbio of mal tempo den Atlantico cu ta moviendo den direccion west. Ta trata te na e momento aki di un posibel ola tropical cu ta acercando nos area den transcurso di otro siman.

Prome Minister Mike Eman a indica cu relaciona cu e situacion di tempo, ta monitoriando e situacion di cerca hunto cu Crisis Management Office (CMO) y Departamento Meteorologico Aruba (DMA).

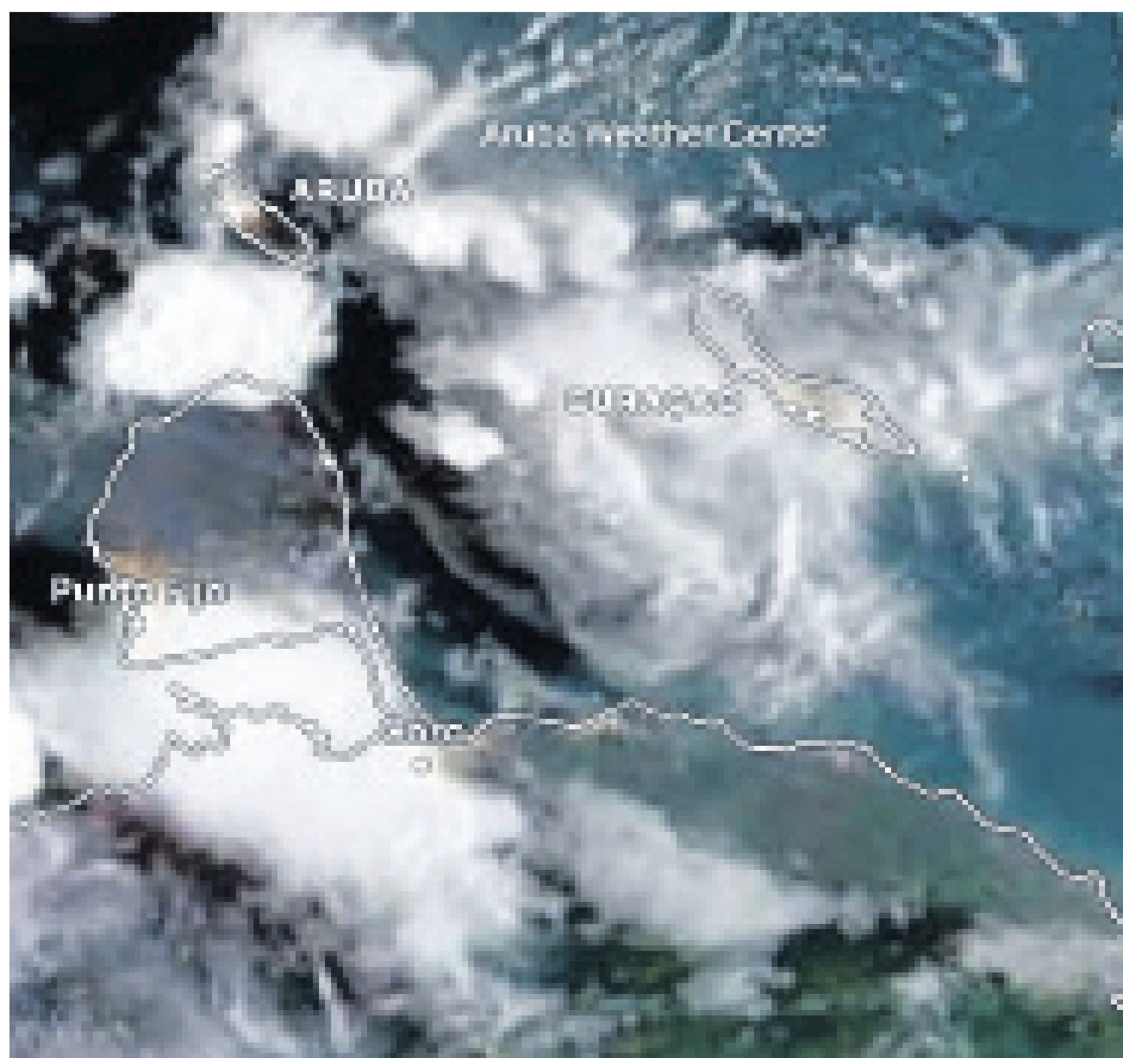
Eman a bisa cu nan a ricibi hopi pregunta tocante "un sistema cu tin na e momentonan aki den Atlantico, un sistema cu diferente di e instancianan ta pronostica cu segun cu e dianan ta bay por desaorya su mes den un tropical wave, y pa e motibo ey nos a haya importante pa informa nos comunidad kico ta e sentimentonan di Meteorologische Dienst na e momentonan aki."

"Pa locual ta trata e dianan di fin di siman, ta spera cu e sistema aki no a yega akibanda ainda, probablemente e ta yega den nos area y cu efectonan den nos area rond di diaranson cu diahuebs, si e sigui e curso aki. Y logicamente si e sistema sigui desaroya su mes y bira mas fuerte, e por bira en berdad un tropical wave, cu hopi awasero, cu biento, lamanan bruto. Y esaki ta algo cu nos kier a anticipa cu tempo, y tambe pa motibo cu tin asina hopi publicacion nan awendia rond di pronosticonan di tempo ta importante tambe pa nos por duna nos comunidad e contexto dentro di cual nos tin cu mira e publicacionnan cu nos ta hayando na e momentonan aki."

Eman a continua cu pa weekend mes, nan ta spera "cu e por keda fresco asina." El a menciona cu tin un evento grandi tumando lugar di turismo, Autentico, den fin di siman, y cu no ta spera cu no e tempo lo stroba e evento, ya cu e sistema no lo a yega cerca nos ainda. Pero por mira si cu e lo tin influencia si riba Aruba, advertiendo cu si tin posibilidad pa awasero, a pesar cu no tin pronostico pa esaki ainda, pero tempo por cambia.

Eman a bisa cu ta hopi pendiente pa "awasero hopi fuerte" riba diaranson y diahuebs, ora cu ta spera cu e sistema di tempo lo ta yegando den area di Aruba. El a agrega cu ta haciendo cierto preparacion pa cu e awasero potencial aki. Departamentonan di gobierno ta haciendo algun trabao di mantencion den diferente area di nos isla, entre otro Bubali, San Miguel y Keito pa evita cu acumulacion di awa por bay causa posibel molester. "Pa e areanan sigur di San Miguel nos ta bezig ta monitoria e nivel di awa den Bubali Plas, y eynan nos ta tumando precaucionnan, cu si mester en todo caso lo regula e nivel. Nos tin un tiki espacio awo pa locual ta trata e awa mas limpi, na e parti ariba di Bubali Plas, pa por maneha tambe e nivel di loke ta Bubali Plas."

Tocante preparacionnan pa temporada di yobida, premier Eman a bisa tambe cu DOW tin algun luna caba ta preparando e rooinan y afvoersysteem, y cu ta tumando precaucion ya cu actualmente ta den temporada di horcan y tabata kier prepara pa cualkier eventualidad cu por tin. Tambe el a bisa cu hunto cu Crisis Management a prepara un plan pa atende por ehemplo cu e falta di capacidad pa pomp awa, ya cu na Aruba ora di awasero ta yena hopi lihe cu awa, y ta afecta lugarnan sensitivo tambe manera casnan di cuido, scol, etc.

Eman a bisa ademas cu "Aruba ta prepara" pa un potencial horcan, y pa atende yamada di comunidad cu mester ayudo den caso di un calamidad. El a bisa cu ta evalua e grado di emergencia pa cada yamada pa determina nan urgencia pa ricibi prioridad, ya cu no por atende tur yamada cu mesun velocidad. Pero el a bisa cu tin un sistema pa atende tur e informacion cu por yega y dirigi e instancianan cu tin cu mobilisa pa atende cu e emergencia.

Pa loke ta un potencial blackout, unda comunicacion ta interumpi, prensa a puntra tocante posible shelter, pakico no ta informa di un localidad di manera adelanta, ya cu si tin interupcion den comunicacion, lo bira dificil pa hende sa unda pa bay pa shelter. Premier Eman a bisa cu na e momento aki ainda no ta sigur cu e sistema di tempo lo por crea un problema pa Aruba, y pues no a considera ainda cu ta momento pa prepara shelter.

Premier Eman a remarca riba e importancia di anticipa e informacion na comunidad. Teniendo na cuenta e diferente publicacionnan cu ta awendia na alcance di comunidad, ta na su luga pa duna e comunidad e contexto cual tin cu mira e pronostico di tempo.

El a pidi comunidad pa keda pendiente di mensahenan cu lo presenta cu informacion necesario den proximo dianan. El a enfatisa cu kier a duna contexto di loke ta sucediendo pasobra e ta na haltura cu comunidad ta pendiente di pronosticonan di tempo regional riba rednan social y otro canal di comunciacion.

Den un comunicado di prensa, gobierno a agrega cu si acaso e disturbio aki haya mas structura, lo evalua e momento cu lo yama un siguiente conferencia di prensa pa tene e comunidad na altura di e posibel cambionan y potencial consecuencia pa nos isla. Pueblo por ta trankil cu ainda no ta papia di un formacion di un sistema tropical organisa pero ta urgi comunidad pa monitoria DMA su website oficial www.meteo.aw pa cualkier cambio.

Eman a agrega cu a palabra cu Meterologische Dienst y Crisis Management cu si e sistema cambia y desaroya den un peliger pa tempo di Aruba, lo bin back cu otro boletin di informacion pa pueblo, y cu tin un schedule pa keda monitoria den weekend.

E sistema ta dos mil kilometer leu di distancia di lama Caribe te ultimo cu a monitoria. Probablidad ta 20/30%. Si bira depresion tropical lo por haya algun impacto chikito. Ta hopi prematuro pa bisa un pronostico exacto pero no tin indicacion di un horcan te na e momentonan aki. Si acaso e disturbio bira un horcan, nos lo ta papiando e ora di horcan Melissa.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

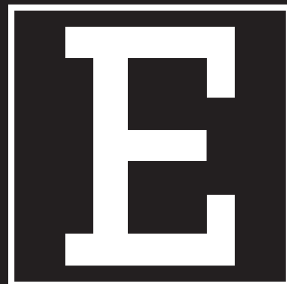
Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Limita acceso di stranhero... Na propiedad local...?

Den nos edicion di ayera otro ehemplo di falta di imposicion di ley. E caso ilustra tabata den corte, entama pa un cumprador stranhero di un vivienda cu tabata desea di converti esaki den un 'Short term vacation rental' (STVR). Despues a surgi e problema cu, bao di regla di ley di desaroyo teritorial (ROP), no por explota e propiedad como negoshi. E propietario nobo a keda perhudica, e compania di real estate a faya den su responsabilidad di informa e cumprador adecuadamente, y a keda cu e pregunta: nos mester keda contempla y publica caso incidental, mientras legislacion contundente no t'ey pa pone un paro 'de una vez por todas' na e practicanan aki? Atrobe e ausente grandi ta e actor principal den tur asunto di interes general: gobernacion, y den varios sentido. Por ehemplo, no tin supervision di nos leynan actual. Ta demasiado facil pa cumpra propiedad den determinado zona y no cumpli cu e requisitonan pa e zona. Tambe tin un problema mas general.

Ta demasiado facil pa cumpra propiedad na Aruba como stranhero, y ademas explota esaki contra ley. Awor, ora ta trata di impedi compra di propiedad, ta surgi e necesidad di cambio di ley. E prohibicion di explota cierto tipo di negoshi den cierto zona no ta kita e problema general di compra di propiedad cu no tin cierto limitacion. Por tin hende cu ta contra y ta referi na e beneficio di mantene opcion comercial liber mas amplio posible.

Sin embargo, interes publico ta exigi accion pa defende e ciudadano local. Y si ta kere cu esaki ta algo inusual, un simple vistazo riba loke Hulanda ta haci na e islanan Hulandes na nan costa norte, ta siña nos cu dentro di e legislacion coriente tin e posibilidad di limita adquisicion di propiedad real pa persona (Hulandes y otro) cu no ta residencia na e isla. Un posible aventura di cumpra un vivienda na p.e. Texel (di mesun tamaño cu Aruba), lo termina prematuramente pa via di legislacion cu ta impedi bo compra y yega na ocupa un vivienda riba e isla. Solamente prueba di berdadero lazo economico cu e isla por conduci na bira residente, cu o sin propiedad cumpra. Pues no bin bisa cu dentro di nos derecho – Hulandes – y por lo tanto tambe derecho local, no tin espacio pa pone un paro na e tendencia aki, cu ta agoniza nos comunidad y no ta laga espacio pa vivienda pa nos propio hendenan. A tarda demasiado caba pa pone limite legal na e oportunidad aki, cu ningun otro pais ta brinda, esta di explota un negoshi na Aruba mientras bo no mester ta presente mes y ademas por cobra tur beneficio fuera di nos teritorio. Lo unico cu Aruba ta haya ta loke e huespednan ta consumi, mas e empleo limita cu ta brinda aki. Cuanto tempo mas nos politiconan ta keda vacila envez di actua?

Otro caso cu ta mustra e falta di accion adecua di gobernacion ta esun cu a surgi den e areanan cerca di lama, entre otro den area di Malmok, unda falta di claridad entre tereno publico y propiedad priva ta yuda aumenta problema di exceso di bishitante. Segun presion aumenta di exceso di turismo ta causa cada vez mas incidente na nos costa y na lugar den interior tambe, mas publicacion lo aparece denunciando e situacionnan aki. Sin embargo, nan ta solamente sintoma di e problema general di turismo excesivo, cu nos autoridadnan no kier tuma na cuenta, te ora ta demasiado laat.

Pa duna algun detaye di e caso particular aki: e problema fundamental ta e hecho cu den pasado, pa algun motibo desconoci, a duna tereno na costa cu aparentemente ta surpasa e limite di tereno na costa cu mester keda semper accesible pa publico. Ta trata di e conocido 'diez meter di e 'hoogwaterlijn' bay paden. E criterio aki a bin dilanti no mucho tempo pasa den otro caso dilanti e hotelnan. Pero e problema specifico den e caso trata aki ta cu e permiso ta otorga, e vivienda ta construi y a surgi un problema special cu no por resolve manera na e hotelnan, unda semper a mantene e distancia legalmente requeri pa construccion fiho. E situacion den e caso referi ta diferente: e distancia entre e 'hoogwaterlijn' y comienzo di e tereno priva segun nos parecer no ta existi mes, cu e consecuencia cu a duna tereno publico den un permiso particular. Esey no mester a sucede pero e ta un hecho caba. Talvez un caso den corte por trece claridad con pa sigui cu e asunto aki. Mientras tanto, en todo caso e habitantenan, segun nos parecer, no por impedi pasada di persona na e lugar, tampoco claim derecho di traha un beach pa nan mes riba tereno publico. E motibo pa cual nos ta kere cu e derecho di pasada mester prevalece ta cu den nos legislacion civil nos tin ampliamente ancra e derecho di pasada, cu hasta den caso di tereno di propiedad priva ta dicta cu otronan mester por tin acceso na e tereno, por ehemplo pa yega na caminda publico, si no tin otro salida. Den nos concepto, aki ta trata di e derecho di e ciudadano en general pa por pasa riba e tereno. Lo menos cu gobierno mester a regla ta e pasada liber na costa, tempo cu a entrega propiedad publico di manera eroneo na un ciudadano. Awor ta huez mester trece cierto coreccion, pero cu legislacion inadecua pa traha cune.

KPA ta reforsa colaboracion cu NFI di Hulanda

Cuerpo Policial Aruba pa hopi aña tin un bon colaboracion cu e Nederlands Forensisch Instituut (NFI).

Recientemente account manager internacional di NFI, Sra. Judy van Overveld hunto cu advisor forensico internacional di NFI, Sra. Yvette van Duin a haci un bishita di trabao na altocomisario Sr. Ramon Arnhem.

Durante e encuentro aki a mira riba e colaboracion den pasado, a haci tambe un evaluacion y a papia tocante desaroyo pa futuro, segun un comunicado di prensa.

“Nos ta mustra gratitud na NFI pa e bon colaboracion y contribucion valioso cu nan ta duna pa cu e investigacionnan forensico,” e comunicado a bisa.

“Hunto nos ta traha riba innovacion y resultadonan concreto pa cu investigacionnan.”

Asina bon

Nos Papiamento ta...?

Mas di ‘tabatin’ o ‘tabata tin’

Den nos edicion d awe di nos column semanal tocante nos idioma nacional Papiamento, nos ta trece gun tema cu a trata anteriormente caba, pero nos ta keda mira hopi aplicacion, segun nos opinion, incorecto den loke ta mira publica. Un di e temanan aki ta e uso incorecto di e grupo – limita – di verbo cu no ta haya e prefijo ‘ta’ nan dilanti den e forma di presente. Un ehemplo: e verbo ‘tin’ no ta haya ‘ta’ su dilanti: “Nos no tin tempo pa e cosnan ridiculo aki.” E otro verbonan cu no ta haya ‘ta’ nan dilanti, ta: ‘por’; ‘sabi (sa); ‘mester’, ‘gusta’y ‘conoce’.

Un di e problemanan cu nos sa mira ainda ta e uso incorecto di pasado pa e verbonan aki. Normalmente tur otro verbo ta haya, den nos Papiamento, e ‘tabata’ nan dilanti pa indica pasado. Den e caso di e verbo ‘tin’ no ta existi e ‘ta’ di presente su dilanti. Por lo tanto no ta straño cu nos ta bisa ‘tabatin’ y no ‘tabata tin’, aunke nos ta tende esey regularmente. Sin embargo, den e otro casonan menciona aki, nos ta mira cu den formacion di pasado si ta usa e ‘tabata’ nan dilanti: “Mi no tabata por”; “Mi no tabata sa”; “Mi no tabata conoce”; etc. Esaki ta haci cu un splicacion di e origen di un posible ‘taba’ o ‘tabata’ no ta resulta asina facil. E por ta bin di un variante di e ‘estaba’ di Spaño, o Portugues (estava)? O quizas e tin raiz Africano, unda tin mas idioma cu mescos cu Papiamento, no ta cambia e forma di e verbo mes, pero cu ta indica presente, futuro y pasado cu adicion di un prefijo o den cierto caso e prefijo ta muda bay patras. Esaki ta e caso den e Criol di Cabo Verde y Guine Bissau, unda ta existi exactamente e mesun fenomeno aki; e mesun verbonan aki no conoce un prefijo nan dilanti. Nan ta, cu e version di Papiamento acerca: ‘tene’ (tin, tini); ‘pudi’ (por); ‘misti’ (mester, pero mas den sentido di ‘kier’); kunsi (conoce); sibi (sabi, sa); ‘gosta’ (gusta).

Den caso di e Criol di Guine Bissau tin bastante similaridad tambe den formacion di tempo di verbo. Mientras cerca nos e prefijonan ta: ‘ta’ (presente); ‘tabata’ (pasado) y ‘a’ (pasado perfecto), Criol conoce e ‘ta’ tambe, pero esaki ta indica presente ora ta trata di algo di custumber. Ora ta trata di algo cu ta bay tuma lugar o ta den proceso, ta usa ‘na’ dilanti di e verbo. Ehemplo: “I ta bai eskola” ta significa cu e persona ta bay scol (tur dia). Ora bisa “I na bai eskola” esey kier bisa cu e ta na caminda pa scol. Tambe ta conoci cu na Criol e pasado ta forma cu e ‘ba’ patras di e verbo: “I tenba medu pa sigi si kamiñu,” (“E tabatin miedo di sigui su caminda.”). En todo caso nos por supone cu e ‘tabata’ di nos por tin raiz den e Criol di Guine Bissau y Cabo Verde, pero ainda por ta cu e ‘taba’ tin raiz den Portugues (estava), pero a keda combina cu e ‘ta’ posiblemente Africano. Tuma na cuenta si cu nos no ta trece esaki como e berdad cientifico, sino nos suposicion a base di loke nos conoce actualmente; falta hopi mas investigacion riba e tereno aki.

Finalmente algo tocante e uso di e tempo corecto pa e verbonan señala como excepcion. Den caso di pasado nos no conoce e forma di uso di e ‘a’ pa forma pasado. Nos no ta bisa por ehemplo: “Nos a tin” o “Nos a por” loke nos sa mira de vez en cuando. Ta bisa: “Nos tabatin” y “Nos tabata por”. Sin embargo, den caso di por ehemplo ‘gusta’ si nos ta bisa: “Nos a gusta” y: “Nos a conoce”.

M.J.C **TROMP**
NOTARIS

Santa Cruz 35 • Santa Cruz, Aruba
+297 585 3500 | +297 585 7900
info@notaristromp.com

Op **dinsdag 11 november 2025** des namiddag om 14.00 uur, zal in de vergaderzaal van de “Aruba Surfside Marina”, L.G. Smith Boulevard 7, Oranjestad, Aruba, ten overstaan van notaris mr M.J.C. Tromp of haar plaatsvervanger, de executoriale verkoop, als bedoeld in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba, bij opbod en daarop volgende afmijning worden gehouden van:

- het recht van erfpacht tot 6 juli 2031 op een perceel domeingrond, groot 399 m2, gelegen te Rooi Master in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba, **Derde Afdeling Sectie K nummer 20**, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als “**Rooi Master 18-B**”;
Inzetprijs: Afl. 240.000, ==;

- een perceel eigendomsgrond, groot ongeveer vierhonderd en vier vierkante meter (± 404 m2), of zoveel groter of kleiner als na kadastrale opmeting zal blijken zoals op het terrein is of zal worden afgebakend, gelegen te Papaya in Aruba, zoals nader omschreven in een particulier meetdocument opgemaakt door Caribbean Surveying & Civil Solutions N.V. nummer 48-2004 op 11 juni 2004 (index:D5537), afkomstig van het moederperceel kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie L nummer 3577, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als “**Papaya 20-T**”;
Inzetprijs: Afl. 228.000,==.

De veilcondities zullen 8 dagen voor de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris.

De executant behoudt zich het recht voor, de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting de reden(en) daartoe te noemen.

Tot en met 27 oktober 2025 kan onderhands op het te executeren registergoed worden geboden bij een aan voornoemde notaris mr M.J.C. Tromp gericht geschrift.

Bieders dienen terstond een bankgarantie of een gelijkwaardige document dat aanvaardbaar is voor de executant, te overleggen en in het bezit te zijn van een geldig identiteitsbewijs.

Notariskantoor mr M.J.C. Tromp
Santa Cruz 35
Tel: 5853500/5857900
Whatsapp: (297) 6997245
Fax: 5854222
Email: veiling@notaristromp.com/auction@notaristromp.com
Visit: Arubanotary.com

NT

Mescla mortal di droga ta impulsa aumento sorprendente den morto pa sobredosis entre adulto mayor

(FoxNews) – Entre adultonan mayor di 65 aña di edad, morto pa sobredosis di fentanilo mescla cu stimulante – manera cocaina y mentanfetamina – a aumenta 9.000 porciento den ultimo ocho aña, igualando e tasa entre adultonan mas hoben.

Esaki segun investigacion di Sociedad Mericano di Anestesiologo, cu a keda presenta na e reunion anual Anestesiologia 2025, e siman aki na San Antonio.

Usando datonan di CDC, e investigadornan a analisa 404.964 certificado di morto cu a lista fentanilo como causa di morto entre 1999 y 2023. Adultonan mayor tabata representa 17.040 di e individuonan, mientras cu adultonan mas hoben, entre 25 y 64 aña di edad, tabata representa 387.924.

Morto relaciona cu fentanilo a aumenta di 264 pa 4.144 den adulto mayor entre 2015 y 2023 – un aumento di 1.470 porciento. Adultonan mas hoben a mira un aumento di 660 porciento.
Entre esnan di 65 aña bay ariba, morto pa fentanilo y stimulante a aumenta di 8,7 porciento na 2015 pa 49,9 porciento na 2023, marcando un aumento di nuebe mil porciento.

Den adultonan mas hoben, e mortonan aki a aumenta di 21,3 porciento na 2017 pa 59,3 porciento na 2023, cu ta un aumento di 2.115 porciento.

Aña 2015 a marca e inicio di e di cuatro ola di e crisis di opioide, tempo cu fentanilo-stimulante a cuminsa impulsa e aumento den morto pa sobredosis, datonan ta mustra.

Morto den adulto mayor a cuminsa un aumento skerpi na 2020, e investigadornan a resalta. Entre stimulante combina cu fentanilo, cocaina y mentanfetamina tabata e mas comun, surpasando alcohol, heroina y benzodiazepina.

Adulto mayor ta specialmente suceptible pa e sobredosis aki, ya cu hopi ta biba cu condicion cronico, ta bebe varios remedi, y ta procesa droga "mas poco

poco pa motibo di edad," e investigadornan a declara. Ta un kibocacion comun cu sobredosis di opioide ta afecta principalmente hende mas jong, segun Gab Pasia, autor lider di e estudio y un studiante di medicina na Universidad di Nevada, Reno.

"Nos analisis ta mustra cu adulto mayor tambe ta impacta pa morto relaciona cu fentanilo, y cu adicion di stimulante a bira hopi mas comun den e grupo aki," el a bisa den un declaracion. "Esaki ta sugeri cu adulto mayor ta afecta pa e di cuatro ola di crisis di opioide, siguiendo patronchi similar observa den poblacionnan mas jong."

E investigadornan no por a determina e motibonan subyacente pa e sobredosisnan aki, ya cu e analisis tabata un estudio inter-seccional riba patronchi a traves di tempo, Pasia a nota. "Sinembargo, e hallazgo ta subraya cu sobredosis di fentanilo den adulto mayor hopi biaha ta morto pa varios substancia – no solamente pa fentanilo riba su mes – y e importancia di comparti strategia di prevencion di mal uso di droga cu pashent di edad avansa," el a bisa.

E estudio a conseha anestesiologo y otro specialista di remedi pa dolor pa reconoce cu uso polisubstancia por sucede den tur grupo di edad, y pa ta cauteloso ora di prescribi opioide na adulto mayor di 65 aña.
Co-autor di e estudio, Richard Wang, M.D. y residente di anestesiologia na Rush University Medical Center na Chicago, a agrega cu adulto mayor cu haya receta pa opioide, of nan dunador di cuido, mester ricibi informacion tocante strategia pa prevencion di sobredosis, manera tin naloxone disponible y sa e señalnan di un sobredosis. Tambe por reduci riesgo door di simplifica rutina di remedi, y usa label cla y instruccion di almacenahe safe.

"Cu e tendencianan aki den mente, ta mas importante cu nunca pa minimisa uso di opioide den e grupo vulnerable aki y usa otro metodo di control di dolor unda cu ta apropia," Wang a bisa den e comunicado di prensa. "Educacion adecuado di pashent y revision regular di lista di remedi por yuda baha e tendencia terible aki."

LUNA DI LOCURA!
CUMPRA 2 LOTTO 5
Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS!
LOTTO Cambiando bida...
CON PA HUNGA?
CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 ADICIONAL LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS** ARIBA E MESUN TICKET!
MAS BO CUMPRA, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!
PROMOCION TA VALIDO TE CU 31 DI DECEMBER
Pa mas informacion yama 525-7555 of bishita nos website lottoaruba.com
www.lottoaruba.com

BONDIA ARUBA

Curaçao Gaming Authority ta confirma renuncia di directiva di supervision

"Operacionnan ta sigui sin interupcion"

Originalmente establecí dia 19 di april den 1999, GCB tabatin e funcion di regulador pa Corsou su industria di wega di placa prome cu el a keda formalmente designa como Curaçao Gaming Authority bao e legislacion nobo. CGA ta goberna pa un grupo di director y ta supervisa pa un directiva di supervision.

Den augustus di aña 2025, e gobierno a transferi responsabilidad administrativo y politico pa CGA for di e minister di Finanzas na minister di Husticia, un cambio cu a keda oficialmente anuncia dia 13 di october 2025.

Den un declaracion, CGa a reafirma su compromiso na transparencia y responsabilidad dentro di e sector di gaming, notando cu: "Curaçao Gaming Authority ta keda dedica na salbaguardia e integridad y confiabilidad di e industria di gaming na Corsou."

Corsou: PAR y MAN-PIN ta protesta cancelacion di reunion parlamentario y ta bishita gobernador pa exigi accion

(CuraçaoChronicle) - E partidonan den oposicion PAR y MAN-PIN a critica fuertemente e decision di e Presidente di Parlamento Fergino Brownbill di cancela e reunion publico cu mester a tuma luga ayera. E sesion tabata di inclui un dialogo cu Prome Minister Gilmar Pisas, Minister di Finanzas Javier Silvania, y Ontvanger Alfonso Trona, tocante e grabacion cirulando tocante un discusion entre Silvania y Trona.

Ayera mainta, e miembronan di oposicion a bay Gabinete di Gobernador pa formalmente expresa nan preocupacion y exigi intervencion, argumentando cu e cancelacion aki ta debilita e integridad di Parlamento.

Lider di partido PAR Quincy Girigorie a bisa cu e Presidente no tin e autoridad di cancela un reunion cu 3 miembro di parlamento a pidi. El a yama Brownbill su decision un "eror grandi" y un intento di silencia supervision parlamentario.

"Esaki no ta tocante e asuntonan interno di e partido MFK - e ta tocante Parlamento," Girigorie a bisa. "Sea cu Minister Silvania ta presente of no, Parlamento tin e derecho di contesta. E coalicion ta responsable pa garantisa e continuidad di gobierno."

E fraccion MAN-PIN a expresa preocupacionnan similar, advirtiendo cu e cancelacion ta pone den riesgo dera e problema. E partido a describi Brownbill su decision como un "golpi den cara di e poblacion."

Den su propio declaracion, Presidente di Parlamento Brownbill a splica cu a cancela e reunion pa motibo cu minister di Finanzas Javier Silvania a entrega su renuncia, cual a haci imposible, den su punto di bista, logra e proposito original di e sesion.

Sinembargo, ambos PAR y MAN-PIN ta argumenta cu e renuncia no ta elimina Parlamento su responsabilidad di investiga y tene gobierno responsable pa e incidente, cual a trece dilanti preguntanan serio tocante interferencia politico, gobernacion y integridad dentro di e ministerio di Finanzas.

E oposicion su bishita pa e Gobernaor su Gabinete ta enfatisa con profundo tensionnan politico ta alrededor di controversia, mientras cu e miembronan di oposicion ta sigui busca garantia cu Parlamento su derecho constitucional di supervision y transparencia lo keda respeta.

Hulanda: Polis ta sospecha cu curpa a cay for di avion despues cu agricultor ta haya e curpa den caminda di vuelo

(NLTimes) - Un curpa a keda descubri diahuebs atardi den un veld na Hoofdweg na Abbenes, situa bao di un caminda di vuelo cu ta yega Schiphol Airport. Polis ta sospecha cu e persona por a cay despues di sconde den e aeronave su ekipo di aterisahe, sinembargo ta enfatisa cu otro splicacionnan tambe ta posible.

"Tambe ta posible cu e persona a bay e sitio su so of a ser poni ey, morto of bibo," e vocero a bisa.

Autoridadnan te ainda no a determina ki ora e persona a termina riba e veld. E vocero a bisa cu ta "bastante probable cu e curpa tabatin basta tempo ey caba." Polis ta usando drone y unidad di K9 pa busca den e area y wak si por haya pistanan cu por trece claridad riba e causa di morto. E vctima su genero tampoco a keda identifica te ainda.

Polis ta examinando si tin indicacion di 'foul play', pero no ta descarta ningun posibilidad na e etapa aki. E curpa a ser haya pa un agricultor cu tabata trahando riba e tereno. Un residente local a conta NH NIeuws cu e curpa posiblemente tabata parcialmente dera bao di klei, cual por splica dicon anteriormente no a mira esaki.

Aunke no ta comun pa tin persona scondi den e parti aki, si a yega di mira incidentenan anterior. Den 2021, un curpa a keda descubri den un avion di KLM. Anteriormente e aña ey, un mucha homber di 16 aña di Kenya a sobrevivi un vuelo for di Londres despues di sconde su mes den e parti aki di un avion cu a aterisa na e aeropuerto Maastricht Aachen Airport.

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 180.000,-
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
HUNGA AWO

No tin evidencia cu Rusia a pone presion riba hobennan Hulandes pa spionahe

(NLTimes) - No tin evidencia cu Rusia a pone presion riba hobennan Hulandes deteni luna pasa pa nan spiona pa e pais, Ministerio Publico (OM) a bisa diabierna den respuesta na reportahe den Telegraaf. E 3 hoben di 17 aña ta bao investigacion, cu dos di nan deteni. Tur 3 mucha homber ta na cas, aunke un di nan te ainda ta bao detencion pre huicio na cas.

E corant a reporta anteriormente riba diabierna cu e grupo di hacker Ruso involucra a eherce presion riba un di e muchanan pa motibo cu nan tabatin su adres. E mucha su tata tambe a bisa e corant cu e otro muchanan di su yiu su scol y den bario a ser atrai na e grupo di Telegram di e hackernan.

OM a nenga esaki. Segun OM, e grupo di hacker afilia cu e gobierno Ruso a contrata un di e mucha homber pa crea un mapa di rednan di Wi-Fi na den Haag. E mucha homber a pidi e otro dos ayudo pa colecta e data aki, cual nan a comparti cu e grupo di hacker pa placa no a causa di presion.

Actualmente no tin indicacion cu mas mucha ta involucra den e caso aki. "Tampoco tin indicacion ainda cu e presion a ser poni riba e sospechoso cu tabata den contacto cu e grupo di hacker," OM a bisa.

E mucha hombernan ta sospecha di "provee servicio na un forsa den exterior." Segun OM, e data cu nan a colecta "por ser usa pa spionahe digital y atakenan cibernetico," OM a bisa.

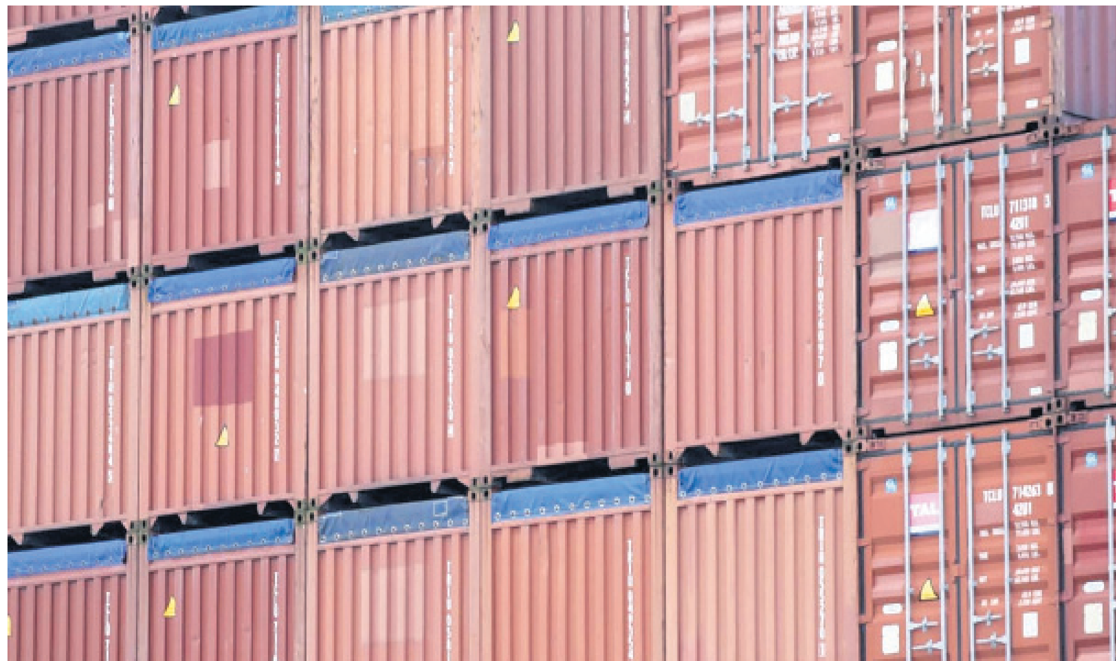
Polis a lansa e investigacion aki basa riba informacion for di e servicio di inteligencia militar MIVD. Dos mucha homber a keda deteni dia 22 di september. Un di nan, ken te ainda ta bao detencion prome cu e huicio, ta wardando pa e resto di e investigacion bao detencion nacas. E otro a ser laga den libertad for di detencion prome cu e huicio dia 8 di october.

E tercer mucha homber, a keda someti na interogacion for di polis, ken a confisca driver cu tabatin data for di e mucha. E mucha homber aki no a keda deteni pa motibo cu el a hunga un rol relativamente limita den e caso aki, sinembargo toch lo sigui cu e investigacion den su contra, cual actualment ta andando.

Reportahe di trafico humano den aumento na Hulanda cu specialmente mas mucha cayendo victima

(NLTimes) - E cantidad di reportahe di trafico humano na Hulanda a aumenta un biaha mas aña pasa, segun e rapporteur nacional pa trafico humano y violencia sexual contra muchanan a reporta. Tabatin particularmente mas victima mucha di explotacion criminal y laboral.

Aña pasa, 944 victima di trafico humano a keda reporta, cual ta marca un aumento di 868 den 2023. E aumento aki den e cantidad di victima no por ser mira generalmente como positivo, pero tampoco como "necesariamente negativo," Conny Rijken a declara.

"Awo nos tin mas hende den nos bista y asina nos por yuda mas hende," el a comenta, segun NOS. "Nos sa cu tin aproximadamente 5.000 victima di trafico humano en total. Nos ta bisando esaki pa varios aña caba. Esaki tambe por ta un calculacion bao di e actualidad."
E Rapporteur a yama e aumento den muchanan victima na explotacion criminal impactante. Esaki ta inclui hobennan cu ta recluta pa trafica droga of busca droga trafica for di container na e waf di Rotterdam, por ehempel. Tambe e ta inclui muchanan cu ta pone explosivo of haci nan cuenta di banco disponible pa propositonan criminal.
"Nos no sa exactamente ki tipo di hobennan aki ta, pero ciertamente nan ta debil na e promesanan atractivo di e rednan aki. Nan ta buscando manera di gana placa facilmente." Alrededor di 80% di e muchanan aki ta Hulandes, el a bisa.

Entre e victimanan di explotacion laboral, e Rapporteur nacional a nota un aumento den victimanan di Ucrania. Nan ta vulnerable pa motibo cu nan ta huy for di un guera y ta incierto tocante nan futuro na Hulanda. "E ta serio cu nan ta birando victima, pero ta positivo cu nan ta identifica pa autoridadnan, pa asina intervencion por ser implementa cu ta atende e vulnerabilidad aki," Rijken a bisa.

Rijken tambe ta preocupa tocante e victimanan Latino Americano di explotacion sexual, un grupo cu ta dificil di identifica. "Nos ta mirando otro aumento den e grupo aki. Hnede di paisnan manera Venezuela y Colombia kier bay for di e paisnan aki y ta vulnerable na ofertanan cu ta demasiado bon." Den buskeda pa un miho bida, nan ta cay victima di traficadornan. "Na Hulanda, hopi biaha nos ta mira nan explota den hotel of casnan di vakantie." E victimanan ta muda pa un localidad diferente cada pasa un paar di dia, "cual ta nifica cu e comunidad local aki y polis no tin ningun bista den esaki."

E Reportahenan ta aumentando, pero e cantidad di investigacion di polis tocante explotacion sexual ta den disminucion. Aña pasa, polis a lansa 142 investigacion, cual ta un disminucion di 170 den 2023. Esaki ta un "desaroyo preocupante," segun Rijken. "E cifranan no ta demostra esaki, pero nos ta tendiendo señalnan perturbador for di polis cu nan ta lidiando cu problema di capacidad, causando cu e casonan ta keda para."

BONDIA ARUBA

Presidente di El Salvador ta busca ayudo den cuido di e miles di animal riba caya di e pais

(AP) — Despues di a combati e gangnan di El Salvador durante un estado di emergencia di mas cu tres aña, Presidente Nayib Bukele a dirigi su atencion e luna aki na un otro problema persistente, pero mas suave: e hopi, hopi animal di su pais.

"Miles di cacho y pushi ta biba riba nos cayanan. Nos kier cambia esey, pero sin crueldad. Nos tin e recursonan financiero, pero nos ta busca socionan experto pa haci e un modelo pa Latino America," Bukele a skirbi riba X dia 8 di october. "Kien kier bin y yuda?"

San Salvador ta lucha cu un problema ampliamente mira den ciudadnan alrededor di Latino America, manera pushi y cacho cu ta libremente rond ta drumi riba caya sin ningun hende cu ta cuida nan. Por mira cacho cu ta drumi riba e asfalt cayente na banda di caminda, cu ta crusa seis banda di trafico manera ta un paseo den parke of ta busca den bari di sushi

na e rand di un mercado. Pero nan ta frecuentemente mal alimenta, malo of herida, buscando cuminda y awa.

No ta cla ki tipo di solucion Bukele, un lider controversial cu ta gusta spectaculo cu un mashin di comunicacion di gobierno cu ta traha bon, lo implementa, pero e ta gusta problema cu ta presta pa un solucion grandi.

Ademas, e lider millennial ta parce di tin un debilidad pa animalnan rescata. El a adopta un cacho, Cyan, mientras e tabata alcalde di San Salvador, e capital.

Na e refugio Good Fortune Rescue na Zacamil, banda nort di e capital, Rafaela Perez a bisa cu mester haci algo urgentemente "pasobra e cifra di animal bandona cu bo ta mira diariamente y cu ta ser reporta riba red social ta minimo compara cu esunnan cu realmente ta existi."

"Nos mester cambia e cultura malo aki di bandona y deshaci di animal pasobra nan ta ser bibo," el a bisa.

Bukele y su aliadonan ya a tuma paso pa atende e falta di institucion publico pa cuida animal, locual a laga organisacion no-gubernamental cu problema di placa frecuentemente ta yenando e espacionan.

Na 2021, un gobierno controla door di su partido a haci abuso di animal na El Salvador castigabel door di sentencia di prison variando di dos pa cuater aña, y tambe multa.

Na 2022, su administracion a habri e prome hospital veterinario publico di e region, e Hospital Chivo Pets. E ta provee servicionan na un costo simbolico di 25 cent, of su ekivalente na Bitcoin.

Patricia Madrid di Fundación Gratitud, e hefe di un organisacion dedica na sterilisa, castra y provee cuido na cacho, tabata traha desde hopi tempo cu seis otro boluntario den e cayanan di Salcoatitan, rond di 80 for di e capital di El Salvador. Pero nan a lucha pa mantene pasobra nan financiamento ta bin di solamente un muhe Salvdoreño cu ta biba na Estados Unidos.

Madrid a bisa cu e ta spera cu su organisacion por traha hunto cu e gobierno pa cambia esey.
No tabata claro inmediatamente for di unda e placa pa e proyecto mas reciente di Bukele lo bin. El a promove ganancia for di compra e criptomoneda bitcoin, pero e pais Centro Americano ta enfrenta debe cu ta aumenta y a ricibi un prestamo di $1.4 biyon for di e Fondo Monetario Internacional mas tempran e aña aki.

Bukele anteriormente a recluta ayudo di China pa construi un biblioteca publico moderno den e plaza principal di San Salvador.

Alabanza pa e idea di bienestar animal tambe a bin di fuera di e pais, for di hende manera Niall Harbison, un influencer di social media cu ta biba na Tailandia cu a bisa cu e ta "na un mision pa salba cacho alrededor di mundo," pa medio di recauda placa pa financia nan sterilisacion.

Merca y UN ta sanciona hefe di seguridad Haitano y lider di gang pa sosten na coalicion di gang

(AP) - Merca y UN a pone sancion riba ex hefe di seguridad Presidencial di Haiti y e lider di un gang Haitiano diabierna pa nan rol den actividadnan criminal di gang cu a desestabilisa e nacion Caribense den pobresa.

E tesoreria di Merca a bisa cu ambos homber a sostene un coalicion di gang cu e administracion di Trump a designa como un organisacion terorista di exterior anteriormente e aña aki.

U.N Security Council unanimemente a adopta un resolucion oranan despues, unda a ordena pa 193 nacion miembro di U.N congela e hombernn su bienes y impone un prohibicion di biahe. E resolucion aki tambe ta impone un embargo di arma na Haiti.

E sancionnan a ser poni riba Dimitri Herard, ken tabata hefe di seguridad presidencial ora cu President Jovenal Moise a ser asesina den 2021.

E tabata deteni en conexion cu e asesinato. Despues di a scapa for di prison den 2024, el a "uni" cu Haiti su coalicion di gang mas poderoso, Viv Ansanm, e tesoreria a bisa den un declaracion.
Sancionnan tambe a ser poni riba Kempes Sanon, hefe di e gang Bel Air, un di e varios grupo crminal cu ta crea Viv Ansam su coalicion di gang.

Ademas di yuda e coalicion consolida poder na Haiti, e Tesoreria y U.N a acusa Sanon di extorcion, secuestro, taxatie ilicito y otro violacionnan di derechonan humano.

Gangnan a crece den poder desde e asesinato aki y awo ta controla 90% di e capital. Tambe nan a expande nan actividadnan, incluyendo hortamento, secuestro, agresion sexual y violacion den partinan mas remoto. Haiti no a ricibi un presidente desde e asesinato.

U.N Office on Dugs and Crime a reporta cu cada biaha mas arma sofistica ta trafica na Haiti, mas tanto for di Merca y specialmente for di Florida, cual ta contribui na e situacion cu ta keda empeora.

E Conseho di Seguridad a bisa cu Herard a ser implica den facilita e trafico di arma y municion. Oficialnan Mericano ta bisa cu el a provee "training y arma" na e lidernan di e gang, y "directamente ta sostene Viv Ansam su atakenan coordina contra di e institucionnan estatal."

U.N su resolucion a bisa cu Sanon a actua via e liderazgo di e gang di Bel Air, cual tin aproximadamente 150 miembro y ta opera for di su base na e capital Bel Air su area.

Merca a captura sobreviviente despues di atake contra boto den Caribe

(AP) — Merca a tuma sobreviviente den custodia despues cu su ehercito a ataca un barco, sospecha di transporta droga den Caribe – e prome atake cu un hende a sali na bida desde cu presidente Mericano a cuminsa ehecuta atake den region luna pasa, un oficial di defensa y otro persona familiar cu e asunto a bisa diabierna.

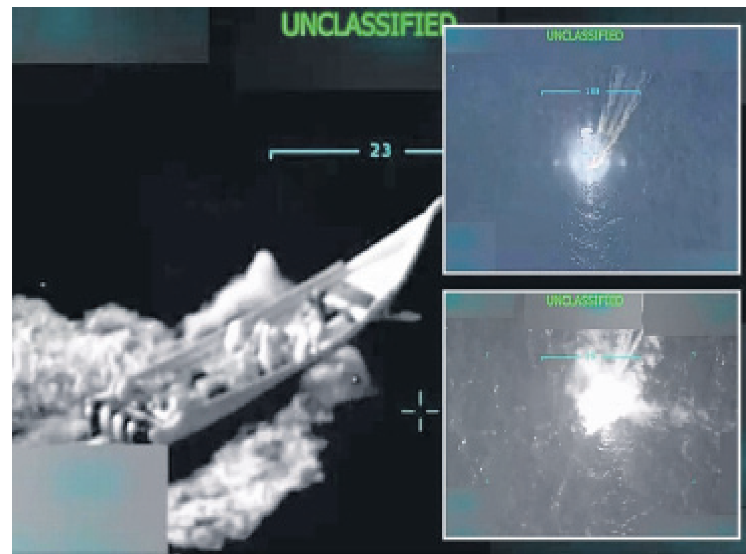
Despues, Trump a confirma e atake.

"Nos a ataca un submarino, y loke tabata un submarino cargando droga construi specificamente pa transporta di cantidad masivo di droga," Trump a bisa mientras e tabatin presidente Ucraniano di bishita na Cas Blanco.

Secretario di Estado Rubio no a disputa cu tabatin sobreviviente, pero ripitidamente a bisa cu detaye lo bin despues.

E atake diahuebs a trece e cantidad di morto di e accion militar Mericano contra boto den e region na al menos 28.

Ta kere cu esaki tabata al menos e di seis atake den awa cerca di Venezuela desde comienso di september, y e prome cu sobreviviente captura pa ehercito Mericano. No tabata inmediatamente cla kico lo haci cu e sobrevivientenan, kende hende a bisa tabata deteni abordo di un barco di marina Mericano.
Nan a confirma e atake y e captura di sobreviviente den condicion anonimo.

Segun fuente di AP:

Venezuela a propone plan pa Maduro entrega poder poco poco, pero a keda rechasa pa Merca

(AP) — Oficialnan di gobierno Venezolano a propone un plan den cual presidente Nicolas Maduro eventualmente lo bandona su cargo, un intento destina pa alivia presion Mericano riba e gobierno na Caracas, segun un ex-oficial di administracion di Trump.

E propuesta, rechasa pa Cas Blanco, ta pone Maduro retira di poder den tres aña y entrega poder na su vice-presidente, Delcy Rodriguez, kende lo completa e termino actual di seis aña di Maduro cu ta core te januari 2031, segun e oficial cu tabata informa di e plan pero no tabata autorisa pa papia publicamente di e asunto, y a papia den condicion anonimo.

Rodriguez no lo postula pa reeleccion segun e plan, e oficial a bisa, agregando cu Cas Blanco a rechasa e propuesta pasobra e ta continua cuestionando e legitimidad di gobierno di Maduro, y ta acus'e di goberna un estado narco-terorista.

E revelacion di intentonan di Maduro pa ofrece un plan pa poco poco sali di poder ta yega memey di preocupacion creciente den gobierno di e lider Venezolano cu presidente Donald Trump lo por ordena accion militar pa purba bah'e.

Aspectonan di e esfuerso Venezolano a keda reporta prome pa Miami Herald diahuebs trempan. Cas Blanco no a responde na un solicitud pa comentario.

Papiando den un evento televisa diahuebs, Maduro a ridiculisa reportahenan cu Rodriguez lo ta parti di un plan pa reemplas'e, como un intento "pa dividi nos pueblo." E tambe a burla di e confirmacion di Trump diaranson, cu Merca a autorisa CIA pa opera den Venezuela.
"Tin hende cu ta kere cu CIA no ta operando na Venezuela pa ultimo 60 aña?" Maduro a bisa.

Rodriguez a describi e supuesto plan pa Maduro retira como fake news diahuebs. "FAKE!!" el a skirbi na Ingles riba su cuenta di Telegram. "Mas medio cu ta agrega na e bar'i sushi di e guera psicologico contra pueblo Venezolano."
El a agrega cu liderazgo di Venezuela ta uni.

Desde inicio di september, ehercito Mericano a ehecuta un serie di atake contra supuesto barco di traficacion di droga den Lama Caribe, incluyendo contra al menos cuatro boto cu a origina na Venezuela. E atakenan aki a yega despues cu Trump a desplega tres destroyer Aegis den lama cerca di Venezuela como parti di loke e administracion a presenta como un esfuerso pa combati menasa di cartel di droga Latino Americano.

'Psyop' den wega mientras Cas Blanco ta purba 'crea fractura' na Venezuela, segun experto
Trump diaranson a tuma e stap inortodox di confirma pa reporteronan cu el a autorisa accion di CIA na Venezuela. El a agrega cu e administracion ta evaluando accion terestre mientras ta considera mas atake den e region. Pero el a nenga di bisa si CIA tin autoridad pa tuma accion specificamente contra Maduro.

E reconocemento di e presidente Republicano cu el a duna luz berde pa accion di CIA a escala mas ainda e tension cu e nacion Sur Americano, cu ya tabata eleva pa motibo di e atakenan contra boto.
Un hefe di estado papiando publicamente di operacionnan secreto di CIA probablemente no ta riba ningun manual di spion. Pero analistanan ta bisa cu e por tabatin e efecto desea pa Cas Blanco: crea mas intrankilidad entre Maduro y su aliado, cu nan dianan por ta conta.
"E ta un psyop," segun Brian Fonseca, un academico na Universidad Internacional di Florida cu ta studia Venezuela, referiendo na operacion psicologico. "Esaki ta pa pone presion riba regimen di Maduro y purba di crea un fractura entre e elite politico y militar di e pais, y mira si por usa e fractura ey pa saca Maduro di poder."

Maduro a keda huramenta pa un di tres termino di seis aña na januari, a pesar di evidencia creible cu el a perde eleccion aña pasa.

Tom Cotton, presidente di Comite di Inteligencia den Senado Mericano, a nota cu oposicion di Merca contra gobierno di Maduro no ta nobo, pero a nenga di comenta riba Trump bisando cu el a aproba operacion secreto di CIA na Venezuela.
"E tabata, y ta, sinembargo, e politica di administracionnan di Trump y Biden cu Maduro no ta e lider legitimo di Venezuela," Cotton a bisa den un declaracion.

E campaña di presion di Trump riba Venezuela probablemente ta diseña pa curasha lidernan militar Venezolano pa stop di sostene Maduro, lagando e cu tiki aliado y tiki opcion otro cu renuncia, segun Vanda Felbab-Brown, senior fellow na Brookings Institution y un experto riba asunto di traficacion di droga y seguridad.

Esey ta un motibo probable pakico Trump a tuma e stap inusual di anuncia involucramento di CIA publicamente, el a bisa. "Ta cada bes mas cla cada dia cu e proposito di e accion aki den Caribe ta pa baha regimen di Maduro," Felbab-Brown a bisa. "E administracion ta purbando di crea suficiente presion riba ehercito pa bandona Maduro."

Un grupo chikito di oficial top di administracion Mericano – incluyendo Secretario di Estado, Marco Rubio; vice-Secretario di Estado, Christopher Landau; y Stephen Miller – por a impulsa e empuhe pa ehecuta e atakenan mortal.

Rubio, bayendo back na su dianan den Senado, a boga pa tuma un posicion mas fuerte contra Maduro.
Durante e prome termino di Trump, a acusa Maduro di cargo federal di droga na Merca, incluyendo narco-terorismo y conspiracion pa importa cocaina. E aña aki, Departamento di Husticia a duplica un recompensa pa informacion cu conduci na aresto di Maduro na $50 miyon, acusando e di ta "un di e narcotraficantenan mas grandi na mundo."

Trump a enfoca su atencion riba e gang Venezolano, Tren de Aragua, cual e ta bisa ta fungi como un "frente" pa Maduro, y a bisa cu miembronan di e gang tabata abordo di e prome boto ataca luna pasa. Ningun detaye tocante afiliacion a keda reporta den e otro atakenan.

Ace Frehley, Kiss su guitarista principal original y miembro fundador, ta fayece cu 74 aña

(AP) - Ace Frehley, e guitarista principal original y miembro fundador di e banda di rock Kiss, ken a cautiva audiencianan cu su makeup galactico elabora y guitara, a fayece diahuebs cu 74 aña.

Frehley a fayece den paz rondona pa famia den Morristown, New Jersey, despues di un caida recien segun su agente.

Miembronan di su famia a bisa den un declaracion cu nan ta “completamente devasta y cu curason kibra” pero lo balora su harimento y celebra e bondad cu el a comparti cu otronan.

Kiss, ken su hitnan ta inclui “Rock and Roll All Nite” y “I Was Made for Lovin You,” y tabata conoci pa su shownan tratrico riba escenario, cu candela y sanger falso ta sali for di boca di e miembronan di e banda bisti den vestuarionan iconico conoci pa e banda Kiss.

Kiss su integrantenan original ta inclui Frehley, cantante y guitarista Paul Stanley, bahista Gene Simmons y drummer Peter Criss. Frehley ta e prome morto entre e 4 miembronan fundador.

Miembronan di e banda a tuma e imagen di personahenan similar na bukinan conoci como comic, - Frehley tabata conoci como “Space Ace” y “The Spaceman.” E entretenedor naci na New York y Hall of Famer di Rock&Roll hopi biaha a experimenta cu show di candela, cual a haci su guitaranan briya, emiti candela y tira rocket.

“Nos ta destrui cu e noticia di Ace Frehley su fayecimento,” Simmons y stanley a bisa den undeclaracion hunto. “E tabata un soldad cu no por reemplasa y esencial durante algun di e capitulonan formativo y fundamental di e banda y su historia. E ta y semper lo forma parti di KISS su legado.”

Naci Paul Daniel Frehley, el a crece den un famia musical y a cuminsa toca guitara cu 13 aña. Prome cu el a uni Kiss, el a toca den bandanan local rond di New York City y tabata tour cu Jimi Hendrix ora e tabatin 18 aña.

Kiss tabata specialmente popular den mita di 1970, bendendo dies miyones di album y a licencia su look iconico pa bira un icono den marketing. “Beth” tabata e hit comercial mas grandi na Merca, yegando posicion #7 riba Billboard Top 100 den 1976.

Como presidente nobo di Kennedy center, President Donald Trump a nombra Kiss como un di esnan honra e aña aki.

Frehley tabata discuti frecuentemente cu Stanley y Simmons durante añanan. El a sali for di e banda den 1982, durante e añanan unda nan a kita e make-up y tabatin exito mixto. Stanley despues a bisa cu casi nan a reemplasa Frehley cu Eddie van Halen, pero Vinnie Vincent a ricibi e rol di guitarista principal.

Frehley a duna show como ambos un artista solista y cu su banda, Frehley’s Comet.

Sinembargo den mita di 1990, el a bolbe uni Kiss pa un reunion triunfante y restauracion di nan estilo original cu a bini despues cu bandanan incluyendo Nirvana, Weezer y Melvins a expresa afecto pa e banda y a haci tributonan musical.

Den 2002 el a sali atrobe. Ora cu e 4 integrante original a drenta Rock & Roll su Hall of Fame den 2014, un discusion a descarta e plannan pa nan duna concierto. Simmons y Stanley tabata den obhecion pa Criss y Frehley ser inclui na luga di e guitarista di e tempo aki Tommy Thayer y drummer Eric Singer.

Simmons a bisa Rolling Stone e aña aki cu Frehley y Criss “no merece bisti e make-up.” “E make-up ta algo cu bo ta traha p’e,” el a agrega. “E simple hecho di a ta presente den e comienso no ta suficiente.”

Frehley y Kiss tambe tabatin un influencia grandi riba e estilo di 1980 su asina yama bandanan di genero metal incluyendo Mötley Crüe y Poison.

“Ace, mi ruman, mi no por dunabo danki suficiente pa e varios aña di gran musica, e varios festival cu nos a haci hunto y bo guitara principal den Nothing But a Good Time,” Poison su integrante principal Bret Michaels a publica riba Instagram.

Bandanan manera Metallica y Pantera tambe tabata fanatico, y te hasta super celebridad di e genero country, Garth Brooks, a uni e miembronan di e banda den graba nan cancion “Hard Luck Woman” den un compilacion di 1994.

Frehley a participa ocasionalmente cu Kiss pa shownan durante e añanan despues. Un concierto di 2023 na Madison Square Garden a ser yama e banda su ultimo. Despues mientras cu Stanley y Simmons a bisa cu nan no lo participa den tour atrobe, nan ta habri na e posibilidad di mas concierto, y nan a keda activo den promove grupo su musica y

Cushinando cu Bon Dia

Bolo Red Velvet

Ingrediente:
240 gram di hariña di trigo
5 gram di baking powder
5 gram di bicarbonato di soda
5 gram di salo
30 gram di cacao den puiro (sin sucu)
400 gram di sucu
240 ml di azeta di sunflower
2 webo
240 ml buttermilk
10 ml di extracto di vanilla
60 ml di colo cora
5 ml di binager blanco
½ cup di koffie (sin sucu ni lechi)

Preparacion:
Cende e forno na 160 grado C (325 grado F)
Den un baki mediano añadi hariña, bicarbonato di soda, baking powder, cacao den puiro y e salo. Mescla tur cos te ora bira un puiro homogeneo.
Den otro baki grandi, nos ta combina e sucu y azeta di sunflower. Nos ta añadi webo y nos ta bati tur huntu. Na e mescla ta pone buttermilk, vanilla y e colo, te ora e ta keda bon combina.
Añadi e koffie y binager. Awo poco poco nos ta añadi e ingrediente humedo cu e ingrediente seco. Mescla bon despues di cada adicion, Ora tur cos ta integra nos ta stop di mescla(no mescla demasiado)
Yena dos baki rondo cu manteca pa despues haci e proceso di pone hariña. Nos ta pone e mescla den dos baki. Hinca e dos baki den e parti mei mei di e forno di 30 pa 40 minuut, te ora un toothpick por drenta y sali limpi di e centro di e bolo.
Pone e bolo pa e fria. Awor nos ta blancha e bolo cu Cream Cheese Frosting.

Momentonan special entre Polis y nos grandinan

KPA a bishita y gradici nos grandinan di Club Kibrahacha 60+

Cuerpo Policial Aruba tin su agenda diario di mantene nos comunidad sigur, tambe nos tin nos agenda social pa hunto nos por ta mas cerca di nos comunidad.

Bao di e tema di " Cuerpo Policial ta di nos tur" nos di KPA ta di un manera of otro kier keda cu e conexion sostenibel cu nos comunidad. No obstante e parti preventivo of represivo pero cu enfoke riba actividad social y na gruponan special.

Den cuadro di esaki altocomisario Ramon Arnhem y Hefe di Polis di Bario Inocencio Matos tabata presente na e actividad semanal na Club Kibrahacha 60+. Banda di un encuentro ameno y cu hopi storianan di antes, e parti primordial tabata pa laga nos adulto mayor sa cu Cuerpo Policila ta aprecia y ta honra nan.

" Boso ta e fundeshi di nos sociedad, boso a traha pa loke nos tin awe. Nos agradecido y nos t'ey pa boso mescos boso ta tabata t'ey pa nos." tabata palabranan di altocomisario Arnhem na e ocasion special aki.

Hunto a comparti diferente storia, chiste pero un momento di gratitud. Nos di Cuerpo Policial Aruba lo sigui enfoca pa nos keda cerca di nos comunidad pa hunto nos por sigui mantene e contacto di cerca.

MI STORIA
den Sector Hotelero
a cuminsa como
Room Attendant
y mi a crece bira
Housekeeping
Manager na
Holiday Inn Aruba.
Edseline Tromp

AHATA
ARUBA HOTEL & TOURISM ASSOCIATION

BONDIA ARUBA

Milan ta confirma lesion di harmstring di Pulisic

(AP) — AC Milan a confirma diabierna cu Christian Pulisic a lesiona su hamstring banda drechi mientras e tabata hunga den un partido amistoso pa Merca e siman aki.

"Un MRI scan haci awe a revela un rasca di grado menor den su hamstring banda drechi," Milan a bisa, agregando cu Pulisic "ta bay keda reevalua den aproximadamente 10 dia."

Lesion manera esaki por cura den apenas tres siman, y un derby di ciudad contra Inter Milan dia 23 di november ta un obhetivo pa regreso di Pulisic. El tabata un strea e temporada aki pa Milan, cu ta na di tres lugar den Serie A.

Pulisic tabata parce di stretch su pia banda drechi di mas ora el a ricibi un tackle den prome mita di un victoria 2-1 diamars contra Australia na e

stadion di e Colorado Rapids. Merca tin wega amistoso programa pa dianan 15 y 18 di november contra Paraguay y Uruguay, cual igual cu Australia, ambos a cualifica pa e prome Mundial di 48 team. Merca ta co-anfitrion di e torneo cu Canada y Mexico.

E proximo wega competitivo di team Mericano ta den su apertura di Mundial dia 12 di juni na SoFi Stadium cerca di Los Angeles. E draw ta tuma lugar dia 5 di december na Washington D.C.

Rol di Aruba den cumplimento cu e UNESCO Convention against Doping in Sport

Minister di Deporte y Educacion, mr. Gerlien Croes (Futuro), a reuni recientemente cu e National Compliance Platform (NCP) pa trata un tema fundamental pa deporte na Aruba: Anti-Doping. E reunion a enfoca riba e rol di Aruba den cumplimento cu e UNESCO Convention against Doping in Sport y e importancia di continuacion na fortifica un cultura di deporte limpi, sano y husto.

Durante e dialogo, a presenta e plan di accion pa amplia e nivel di conscientisacion den scol, club deportivo y entre atletanan, pero tambe pa fortalece ley y control riba productonan cu ta drenta Aruba. E obhetivo ta pa garantisa cu nos deportistanan ta competi den un ambiente sigur y husto, y cu Aruba ta sigui cumpli cu e standard internacional di deporte limpi.

Minister Gerlien Croes a expresa su aprecio pa e dedicacion di e NCP cu ta activo desde 2024 y nan compromiso continuo cu ta mustra den beneficio di bienestar di nos deportistanan y nos pais. "Nos mester sigui traha proactivamente pa crea un cultura di deporte sano y integro. Educa, orienta y crea consciencia ta clave pa logra esaki", Minister Gerlien Croes a bisa.

Adicionalmente, a comparti cu pa 2025 UNESCO a declara Aruba "compliant" riba su cumplimento cu e convencion, un logro di orguyo nacional, pero cu ainda tin algun punto di mehoracion cu NCP a compromete pa duna prioridad.

E plataforma ta mira tambe pa e introduccion di Anti-Doping den curriculum escolar, pa asina forma un generacion di deportistanan consciente y responsabel.

Finalmente, NCP ta planifica pa organisa un Anti-Doping Symposium den 2026 hunto cu Comite Olimpico Arubano (COA) — un paso mas den promove deporte cu ta basa riba integridad, respet y salud.

Tim Mayer ta stop su intento dificil pa presidencia di FIA

(AP) — Ex-steward di careda di Formula Uno, Tim Mayer ayera a stop su campaña pa presidencia di e cuerpo gobernante di e deporte, citando regla di papela cu el a bisa efectivamente ta pone e incumbente, Mohammed Ben Sulayem para sin oposicion den eleccion na december.

Mayer, un Mericano kende ta yiu di co-fundador di team McLaren, Teddy Mayer, ya tabata enfrentando e posibilidad di keda afo di e papela di FIA ora e keda finalisa otro siman, pasobra e no a logra haya e sosten necesario di candidatonan vice-presidencial di varios region na mundo.
"Ta bay tin un voto formal, pero e ta bay ta pa un candidato so," Mayer a bisa den un conferencia di prensa prome cu e Grand Prix Mericano e weekend aki na Circuit of the Americas na Texas. "Esaki ya no ta un proceso democratico ora escogencia ta reemplasa pa control."

Reglanan di FIA ta hacie un tarea dificil pa organisa un campaña di oposicion. Mayer mester a biaha rond mundo buscando e voto di 245 club miembro na 149 pais pa hinca den otro listanan largo di candidato pa otro posicion.

Mayer a bisa cu el a registra "como 200mil miya" y a keha cu e reglanan tabata faborece Ben Sulayem. El a nota cu e unico Sur Americano riba e lista di candidato eligible pa vice-presidente ya a compromete na e incumbente.

Otro candidato declara ta inclui piloto di careda Suiso, Laura Villars y periodista Belga, Virginia Philipott, ambos bisando cu nan tin intencion di bira e prome presidente femenino di FIA. Pero Mayer tabata e candidato mas visible den e grupo di retador, y nan tambe tabata enfrenta e mesun restriccion pa acceso na e papela.

Den un declaracion, FIA a defende su reglanan di eleccion y a bisa cu e rekisitonan tocante e vice-presidentenan regional tabata na vigor pa eleccionnan anterior. Cualkier candidato tabatin tempo adecua pa prepara, a bisa. "Eleccion presidencial di FIA ta un proceso structura

y democratico, pa sigura cu e ta husto y integro den cada etapa," FIA a bisa.

Mayer a anuncia na juli cu e lo bay reta Ben Sulayem, kehando cu e incumbente a amasa demasiado poder, tabata clash cu pilotonan strea, y a faya den cumpli promesa di reforma.

Mayer tambe a priminti un cuerpo mas democratico, y mas recurso pa careda di auto 'grassroots' pafo di nacionnan afluente.

Mayer tabatin rolnan senior den serie di careda Mericano, y tabata un steward di F1 pa hopi tempo te cu aña pasa. Mayer a bisa cu a pidie su retiro despues cu Ben Sulayem a expresa obhecion contra su rol den un apelacion entrega pa Circuit of the Americas relaciona cu un multa di FIA.

Mayer no a compromete pa purba di postula atrobe den futuro, pero a bisa cu e ta bay continua pushando pa cambio den structura di FIA.

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Relacion sexual ta un mercado grandi pa e industria di AI; ChatGPT no lo ta e prome cu lo purba probecha di dje

AP) - ChatGPT lo por tin combersacion mas "kinky" despues cu e CEO di OpenAI Sam Altman a anuncia cu e compania di inteligencia artificial pronto lo permiti su chatbot involucra den "erotica pa adulto verifica."

OpenAI no lo ta e prome pa purba probecha di AI sexualisa. Contenido sexual tabata un atraccion principal pa hermentnan di AI asina hopi cu e popularidad di imagen y palabra genera door di AI a estaya na 2022.

Pero e companianan cu tabata trempan pa adopta AI madura tambe a topa cu mina legal y social y abuso dañino mientras un cifra creciente di hende a bira na e tecnologia pa compania of excitacion.

Un ChatGPT mas sexual lo ta diferente? Despues di tres aña di ampliamente prohibi contenido madura, Altman a bisa diaranson cu su compania "no ta e polis moral selecta di mundo" y cla pa permiti "mas libertad di usuario pa adultonan" na e mesun tempo cu e ta establece limite nobo pa adolescentenan.

Pa awor, distinto na e chatbot Grok di Musk, subscripcionnan di pago pa ChatGPT ta mas dirigi pa uso profesional. Pero permiti e chatbot bira un amigo of partner romantico por ta un otro manera pa e compania mas valioso di mundo, cu ta perde mas placa cu e ta gana, pa haya ganancia cu por hustifica su baloracion di $500 biyon.

Ya tin alrededor di 29 miyon usuario activo di chatbotnan di AI diseña specificamente pa conexion romantico of sexual, y esey no ta conta hende cu ta usa chatbotnan convencional den e manera ey, segun investigacion publica door di Qian mas tempran e luna aki.

E tambe no ta inclui usuarionan di Character.AI, cu ta lucha un demanda cu ta alega cu un chatbot modela segun e personahe di "Game of Thrones" Daenerys Targaryen a forma un relacion sexualmente abusivo cu un mucha homber di 14 aña y a pusha e pa mata su mes. OpenAI ta enfrentando un demanda for di e famia di un usuario di ChatGPT di 16 aña cu a muri pa suicidio na april.

Qian a bisa cu e ta preocupa door di e costo riba relacionnan di mundo real ora chatbotnan principal ta prepara pa disponibilidad di 24 ora sirbiendo contenido sexualmente explicito.
Hende cu ta namora cu mashinnan parecido na hende desde hopi tempo ta un cuenta di alerta literario, for di e ciencia ficcion popular di e siglo pasa te na e leyenda Griego antiguo di Pygmalion, obsesiona cu un muhe cu el a crea den un escultura. Crea un mashin asina lo parce un desviacion inusual pa OpenAI, funda un decada pasa como un organisacion sin fin di lucro dedica na seguramente construi AI superior cu hende.

Altman a bisa riba un podcast na augustus cu OpenAI a purba resisti e tentacion di introduci productonan cu por "aumenta crecemento of entrada" pero ta "no ta alinea" cu su mision di largo plazo. Puntra pa un ehempel specifico, el a duna un: "Bon, nos ainda no a pone un avatar di sexbot den ChatGPT."

E compania basa na Idaho Civitai, un plataforma pa arte genera door di AI, a siña cu gana placa for di AI madura no lo ta un caminda facil.

Respalda door di e firma di capital di riesgo prominente Andreessen Horowitz, cu tambe a inversa den OpenAI, e compania di Idaho tabata un di varios cu a purba capitalisa riba e popularidad repentino di hermentnan manera Stable Diffusion y Midjourney cu a permiti hende pa type un descripcion y crea casi cualkier tipo di imagen. Un parti di e popularidad inicial di Stable Diffusion tabata con facil e por a genera un tipo nobo di pornografia sintetico y altamente personalisa.

"Loke nos a mira tabata cu tabatin hopi interes den contenido madura," Maier a bisa. Entrenando e sistema di AI, conoci como modelonan, riba "tema madura den berdad a haci cu e modelonan tabata mas capaz di anatomia humano y a resulta den berdad miho modelonan," el

a bisa.

"Nos no kier preveni e tipo di crecemento cu den berdad a aumenta tur cos pa e comunidad completo, sea cu bo tabata interesa den contenido madura of Pixar," Maier a bisa. "Asina nos a permiti esey tempran y semper tabatin casi e bataya aki di haci asina cu nos por mantene cosnan filtra y seguro, si esey no ta loke bo ta interesa den. Nos kier ultimamente duna e control na e usuario pa dicidi kico nan lo mira riba e sitio y kico nan experencia lo ta."
Esey tambe a invita abuso.

Civitai aña pasa a implementa medidanan nobo pa detecta y remove imagen sexual ilustrando mucha, pero e a keda un centro pa pornografia genera door di AI, incluyendo imagen falso di celebridadnan. Enfrentando presion creciente, incluyendo for di procesadornan di carchi di credito y un ley nobo contra imagen sin consentimento firma door di Presidente Donald Trump, Civitai mas tempran e aña aki a blokia usuarionan di crea imagen deepfake di hende real. Compromiso a cay.

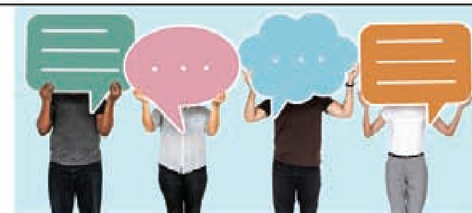
Un otro compania cu no a aleha di contenido madura ta Nomi.ai, basa na Baltimore, aunke su fundador y CEO Alex Cardinell a bisa cu su chatbotnan di compania ta "strictamente" pa usuario mas cu 18 aña y nunca a ser comercialisa pa mucha. Nan tambe no ta diseña pa sex, aunke Cardinell a bisa den un entrevista mas tempran e aña aki cu hende cu ta construi relacion platonico cu nan chatbot por haya cu e relacion ta bira romantico.

El a nenga pa adivina cuanto usuario di Nomi tin conversacion erotico cu e chatbot, comparando esey cu partner di bida real cu por haci "cosnan di contenido madura" pa algun parti di nan bida pero "tur tipo di otro cosnan hunto tambe."

E anuncionan di Altman cu erotica pa adulto por yega riba ChatGPT na december a bin un dia despues cu Gobernador di California Gavin Newsom a veto legislacion cu lo a prohibi companianan di haci chatbotnan di AI disponibel pa cualkier hende menor di 18 aña si tabata "previsibel" cu nan lo involucra den "interaccion erotico of sexualmente explicito" cu mucha of anima nan pa lastima nan mes. E industria di tecnologia a purba di influencia fuertemente en contra di e ley, cu Newsom a bisa tabata mucho amplio, pero OpenAI, Meta y otronan a introduci restriccion di edad nobo y control di mayor pa interaccion AI-adolescente.

*Opinion ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na lectornan individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.*

OPINION

Skirbi pa Gregorio Woff

Decisionnan straño den e veredictonan di e hues

Parti 2

Den e veredicto Wolff vs CAPA di siman pasa pa mi persona rectifica tambe ta yen di desicionnan straño. Mi ta cuminsa cu e posición di Comision 11 cu directiva di CAPA kier tapa tur cos den e ladronisia di F 382.000,= dor di no kier duna información riba e Ladronisia grandi aki, cu ta placa di miembronan.

No tin informacion duna den e RGA (Reunión General Anual) di CAPA na 2023 y ni di 2024
E Hues ta skirbi cu CAPA a mustra cu informacionnan fundamental cualnan ta poni den e Notulanan di RGA (Reunión General Anual) di CAPA na 2023 y 2024. Cu prueba mi a mustra e Hues durante e tratamento di e caso, cu den e notulanan di RGA 2023 aproba den e RGA di 2024, poni den e Revista pa e RGA 2024 no tin nada scirbi ariba e Ladronisia di F 382.000,=. Tur miembro cu a ricibi e revista aki por comproba esaki. E relato di RGA pa 2024 no a ser presenta ainda. Esaki ta sosode den e RGA 2025, cu ainda no a tuma lugar. Mi a splica e Hues bon cla kico ta pasando akinan. E único notulanan di RGA ta esnan aproba den un RGA, cual pa tur hende cu sa, ta lógico tambe.

Pero ya, e Hues no ta comprende esaki, pero ta pone den su exigencia pa mi rectifica cu den e notulanan di RGA 2023 y 2024 tin debido informacion.

Loke a pasa durante e tratamento di caso ta, un miembro di Directiva di CAPA, contra tur regla a bay te na e lessenaar di Hues, cu notulanan di e RGA-nan di 2023 y di 2024, traha dor di un persona y cual notula di RGA 2023 no a ser aproba den RGA 2024 y esun di 2024 tampoco pasobra RGA 2025 no a tuma lugar ainda. E ta straño ora Hues ta acepta e notulanan no aproba y mi persona teciendo e berdad mester rectifica.

Tapamento di Cos ta hopi
Ademas pa loke ta tapamento di Cos, hopi a sosode. Durante e tratamento di e caso den corte mi a trece por escrito y papiando hala di informacionnan concreto cu nos di Comision 11 kier sa con e ladronicia a sosode, kico a pasa. Hues no ta menciona nada . Ta bon pa mi trece encorto e caminda di cruz cu Comision 11 a pasa aden pa motibo di tapamento di cos dor di directiva di CAPA, pa e registro.

Na 2024 nos a perde lunanan pa busca informacion di directiva, sin resultado.
Nos a pidi directiva un reunion pa duna splicacion. No a ricibi un contesta;
Nos a bay oficina di CAPA pa pidi e registro, e ta para den statutonan, pero nos no a ricibie.
Nos a perde 13 luna den corte pero alfin, alcabo, a logra gana e caso pa ricibi e registro;
Nos a perde dos luna, ya cu un sr Duijneveld, den nomber di directiva di CAPA a bisa comision 11 via carta cu CAPA a apela e caso, locual a resulta un gañamento;
pero directiva di CAPA ta sigui bisa cu nan a apela e caso;
Despues Comision 11 mester a paga pa nos a logra di ricibi e prueba, cu CAPA no a apela e caso. Cu e prueba nos a mustra directiva di CAPA cu CAPA no a apela e caso y cu nan ta desfuncional, pasobra nan no sa kico nan consehero huridico ta haci, por fin nos por ricibi e registro, pero e registro cu CAPA kier duna no ta cuadra cu e veredicto y ta incompleto;
Awor e sr Duijneveld ta hunga pa Hues dor di hala directiva di CAPA un banda y bisa cu e ta representa directiva di CAPA y loke nan a ofrece Comision 11 ta keda arriba mesa y cu directiva di CAPA no ta bay perde mas tempo ariba e registro, pues ta tranca tur cos.
Pa tur hende ta bisto cu aki tras tin cosnan scondi =tapamento di cos, den e Ladronicia di F 382.000,=, E Hues ta pensa otro, ta mi persona/Comision11 mester rectifica ya cu Directiva di CAPA a duna tur información, y cu directiva di CAPA no ta tapa cos.
Un Antecedenten-onderzoek hopi straño
Den reunión General, sr M.G. Croes a puntra e Tesorero M. Brito tocante e Antecedenten-onderzoek y hopi a tende cu e Tesorero a bisa cu "esey a skip nan". Den corte, según e Hues, Directiva di CAPA ta bisa cu esey nunca a sosode y e Hues a bisa cu Wolff no a duna mas splicacion profundo pa defende e ponencia di sr Croes. Hues ta bisa den punto 4.18 cu e abogado di CAPA ta duna Hues un antecedenten-onderzoek di e principal persona envolví den e ladronicia di F 382.000,=, Sra Jacopucci di september 2022. Hues a bisa tambe "niet is gebleken dat Wolff ten tijde van de publicatie van dit artikel over deze informatie beschikte, vormt het een sterke aanwijzing dat er wel een antecedenten-onderzoek is gedaan"

Di con e asunto aki ta mustra fishy?. Normalmente y correctamente un antecedenten-onderzoek ta sosode ora un persona ta drenta den servicio. Den e caso aki , sra Jacopucci a drenta servicio di CAPA na 2021 o 2020.

Loke e Hues a scirbi ta cu e antecedenten-onderzoek ta di september 2022, esta después cu e ladronicia di F 382.000,= a sosode, na inicio di 2022. Hues a ricibi e antecedenten-onderzoek durante tratamento di e caso y normalmente, e contra-partido den corte, esta Wolff tambe mester a ricibie, pero no a sosode.

Lastimamente Hues no a capta cu e antecedente-onderzoek ta di september 2022, esta después di e ladronicia. Si Wolff a ricibi e antecedenten-onderzoek, ami si ta spierto y lo mi a bisa Hues cu e cos aki ta FISHY. Na Hulandes, "mosterd na de maaltijd" Pero Hues si ta uzele como referencia pa castiga Comision11/mi persona cu un rectificacion. Esaki ta HOPI MAHOS.

Abogado di CAPA a bisa dilanti di e Hues cu e ta bay manda mi persona e antecedenten-onderzoek di september 2022 di sra Jacopucci. Te awe mi no a ricibi nada, apesar di varios email manda na mr Emerencia pa e cumpli cu su palabracion den corte.
Tocante e 7 casonan y e caso huridico perdi dor di CAPA, contra un banco local.

Comision 11 a declara den e comunicado cu tin 7 casonan contra 7 persona enolvi y e caso perdi dor di CAPA contra un Banco, cu Comision 11, tambe miembronan no a ricibi información ariba e casonan aki. Comision 11 ta bisa cu e informacionnan aki y e veredicto a sali for di e abogado di CAPA den otro caso vs directiva CAPA.

Hues ta bisa cu Wolff/ Comisión 11 a trece un "onvoldoende feitelijke onderbouwing" pa e caso contra e banco, di información arriba 7 casonan, según e Hues "ontbeert naar voorshands oordeel dus feitelijke grondslag", despues fácilmente ta bay over pa Comisión 11/Wolff Rectifica. Hues no ta comprende cu e placa horta di F382.000,= ta di miembronan y directiva di CAPA tin obligación di duna información, pero no a duna nngun información arriba e casonan aki. Comision 11 a pone e asuntonan aki den e comunicado pa directiva aclaria kico ta pasando.

Esaki fácilmente y simplemente por sosode semper dor di directiva di CAPA pa yama un reunión General informativo pa tur miembro, yama den termino cortico di un o dos siman. E problema grandi arriba e asunto aki ta keda dunamento di información. Miembronan cu ta doño di e placa horta, no ta ricibi información adecua, cual ta causando inkietud.

Papia berdad a bira un delito, impunidad a bira ley
Den punto 4.15, di e caso di SEPPA vs Wolff, splica parcialmente den e comunicado anterior.
Nos acusación cu for di 2016 no a tene elección. Directiva di SEPPA ta bisa cu durante e añanan ey, di 2016 pa juli 2025 nan a tene "dos" elección.

Hues den punto 4.15: "SEPPA heeft die stellingen gemotiveerd weersproken. Zij heeft aangevoerd dat er in 2014 en 2025 legitieme verkiezingen hebben plaatsgevonden". Pues Hues y SEPPA a confirma cu entre 2016 y juli 2025 no tabatin elección. Mi a splica e Hues tocante e dos eleccionnan: E elección di 2014 tabata, cu pa motibo di falta di tempo y candidato, na final di november 2013, pa varios motibo a para e congreso 2013 pa e sigui den 2014 y tene elección. Mi persona tabata den directiva di SEPPA. Pues den e congreso anual di 2014 no tabatin elección. E elección di juli 2025 ta contra e statutonan di SEPPA, 11 juli 2025 no tabatin Conreso anual.

Según articulo 10 y 15 di statutonan, durante congreso anual ta tene elección pa directiva y secr. Gral. 11 Juli 2025 no tabatin congreso. Ta bon pa menciona cu na 2014 e presidente eligi a tuma su retiro y a keda 4 persona den directiva cual según reglamento interno no por.

E posición di Comision 11 cu desde 2106, mester bira , desde final di 2014, ni después, tabatin eleccionnan legal den SEPPA.

E parti aki ta e base di tur e acusacionnan di Comision 11 den e comunicado. Di con? Pasobra no tin directiva y consecuentemente tur e tareanan describi den statutonan di SEPPA cu directiva mester cumpli cu nan, tur aña, for di 2014, no a ser haci: Supervision y control arriba e maneho di Comité Ehecutivo , Checks and Balance, Decharge na Secretaro General y Tesorero. Casi tur mester bay Congreso . Esaki ta e violacionnan di Statutonan di SEPPA, cu e comunicado di Comision 11 ta papia bon cla ariba e situación den SEPPA. Si suma nan tur, nan ta surpasa 50. Mas claro no canta un gayo.

Tur e berdadnan aki mi a trece den corte, pesey mi a comete un delito y mester rectifica.
Pues SEPPA tin un directiva cu no tin valides y un Secr. Gral M. Brito, kende a ser reeligi na 2013, después no mas. Awor pa tur hende, specialmente Trahadornan pensa y duna nan opinión, si e Secretario General ta legal of no! Tambe como líder máximo di SEPPA pa 25 aña, si e ta culpabel pa tur e violacionnan di statutonan Y Reglamentonan Interno of no . Si e mester ricibi castigo maske ta leve o keda goza di impunidad y wordo defendi pa ley.

Ta bon pa trahadornan cu ta e parti grandi di pueblo di Aruba pensa arriba e informacionnan aki.

Chauffeur di un Honda Fit a bira dilanti un Toyota Vitz sin dun'e preferencia

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida na Bubali, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda e chauffeur di un Honda Fit biniendo for di pariba a take chance di bira dilanti un Toyota Vitz contrario y nan a dal semi frontal contra otro debi na e impacto fuerte e Honda a bay cay den e rooi y a Toyota Vitz a keda riba caminda.

Debi na e impacto e chauffeur a resulta herida, na yegada di e ambulance nan a atende na e sitio mes.

Detencion pa destruccion di bentana di taxi cu curason pinta y piedra manda riba dje

Diahuebs madruga a drenta informe di un caso di destruccion di bentana di un taxi na Palm Beach, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu a yama pidi un servicio di taxi pero e taxi a yega a bin logra haya un piedra manda riba e taxi cu a haya daño y e supuesto autor

tabata na e sitio. Polis mesora a detene y a bay warda cun'e.

Polis a bisa e taxista pa pasa na recherche entrega keho.

Mucha di 14 aña riba bais a subi caminda sin wak y chauffeur a desvia pero toch a dal e

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida na Jucuri, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e oficier di ambulance a pidi pa polis y ambulance ya cu ta trata di un hoben 14 aña cu trauma na cabes cu a subi caminda sin wak net ora un auto ta bini y a purba desvia pero e impacto tabata inevitable y a dal e. Mientrastanto e oficialnan di ambulance a atende como no tabata tin ambulance disponibel na e momentonan ey.

Na yegada di e ambulance nan a atende y transporte pa hospital.

Polis investigando losmento di tiro y destruccion na Zr. Candidastraat

Recientemente a tuma lugar un suceso unda a los 2 tiro den Zr. Candidastraat unda un auto a pasa los a lo menos 2 tiro di cual bala a pasa door di bentana di auto.

Mesora a dirigi patruyanan di Oranjestad na e sitio unda enberdad un tiro a pasa door di e bentana di un auto staciona eynan. Tin indicacion cu aki lo ta trata di un caso di reglamento di cuenta. Mesora a informa tanto recherche y e departamento technico y forensyco pa bin tuma fotonan y sigui cu e investigacion forensyco. Nos ta spera di haya mas informacion for di polis pa asina suministra esaki na comunidad.

No por ta asina cu tin hendenan cu arma di candela ta cana riba caya cu esaki y menos aun usa esaki den publico.

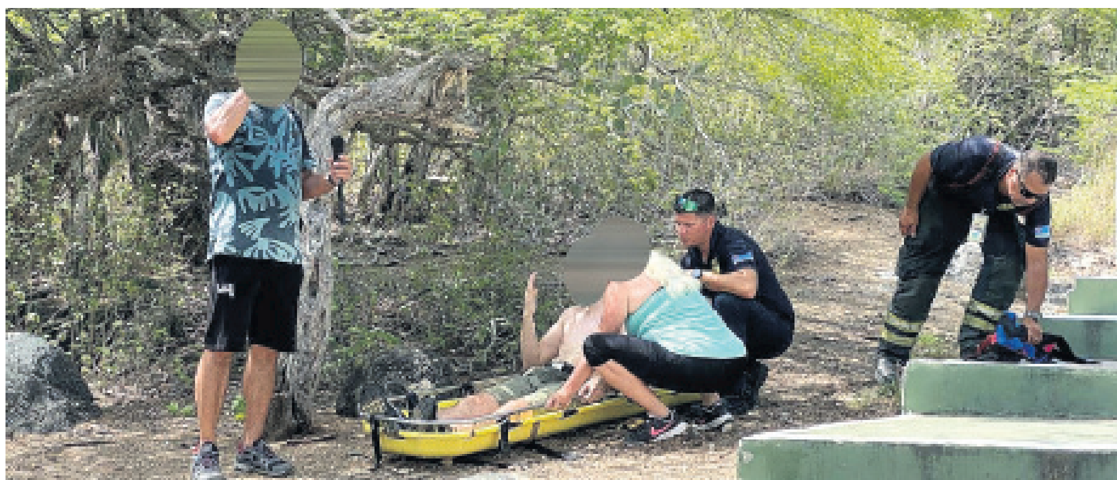
Chauffeur no a regula su velocidad ni mantene distancia y a dal tras di e auto su dilanti

Diabierna mainta drenta informe di un accidente na E.J. "Watty" Vos blvd. mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu un chauffeur no a regula su velocidad ni a mantene distancia a bay dal tras di e auto su dilanti. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Turista a purba subi hooiberg pero no a logra

Diahuebs mainta a drenta informe di cu un persona cu tabata subiendo Hooiberg den e higra di solo aki no tabata sinti su mes bon, no por a sigui mas y a bati alarma.

Mesora a dirigi bomberonan y ambulance na e sitio. Na yegada di e bomberonan mesora a baha e persona fey sero pa ambulance.

Na yegada di e ambulance nan a atende y a transporte pa hospital.

Jellyfish na e beach di Arashi; un turista a ser ataca pa falta di borchi di aviso

Diabierna mainta a drenta informe di un caso di cu un turista a ser ataca supuestamente un bij y e victima ta alergico pa picanan di bij.

Mesora a dirigi ambulance na e sitio. Na yegada di e ambulance a bin compronde cu aki ta trata di un pica di un pica pica di lama of sea un soldad Portugues of yama tambe jellyfish. Mesora un bulto a lanta na e nek di e victima y tabata strob'e di hala rosea.

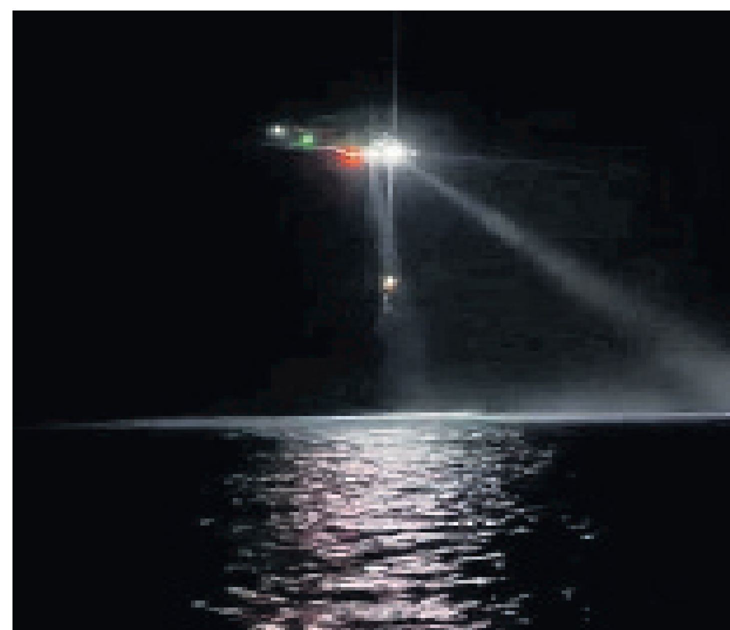
Ambulance a yega atende y a transporte pa hospital.

Wardacosta y KPA ta busca homber perdi conhuntamente

Ante ayera, alrededor di 6'or di atardi Wardacosta a ricibi un melding di Cuerpo Policial di Aruba (KPA) cu un homber cu ta adicto sin cas a perde riba lama. Mesora KPA a cuminsa busca e homber perdi den e area di e costa di Bushiri, Manchebo y Eagle Beach.

Wardacosta tambe a desplega un boto chikito y un Metal Shark pa e area di rif di Barcadera. Durante e buskeda, tanto e helicopter como e avion Dash di Wardacosta a ser desplega pa yuda cu buskeda entre e boortoren (caminda e homber probablemente a landa bai) y e costa. Inicialmente, e buskeda conhunto no a duna resultado, pero alrededor di 10 or di anochi e avion Dash a mira e persona perdi cerca di e plataforma.
E tripulacion di e avion a notifica tanto e helicopter como e Metal Shark despues di a mira e homber. Mesora e helicopter a cuminsa hisa e homber for di awa. Despues di a his'e, a hiba e homber pa Aeropuerto Reina Beatrix, unda Cuerpo Policial di Aruba y ambulance tabata presente pa asisti e.

E homber lo sigui ricibi asistencia di autoridadnan local.

Atencion Pos Abao y vecindario: Posibel interupcion temporal di coriente debi na trabao di mantencion den substacion

Tur aña, N.V. ELMAR ta realisa trabao di mantencion importante riba e red di distribucion di medio voltahe. E aña aki a yega turno di substacion Paardenbaai y substacion Pos Abao. Ayera diaranson, 15 di october 2025, nos a finalisa e trabao di mantencion den e substacion Paardenbaai, y entrante awe diahuebs, 16 di october 2025, nos ta cuminsa cu trabao di mantencion den e substacion Pos Abao. E trabao di mantencion den e substacion Pos Abao ta for di diahuebs 16 di october 2025 te cu diahuebs 23 di october 2025.

E trabao di mantencion aki ta wordo ehecuta sin desconecta e servicio di coriente pa 8 ora durante dia. Y pa ehecuta e trabao aki, e carga (load) electrico ta wordo temporalmente traspasa di un parti pa otro parti di e red, pa sigui garantisa servicio di coriente na cliente. E traspaso di e carga electrico, conoci tambe como “schakelen”, ta un parti regular di e operacion diario di distribucion di coriente, cu ta tuma lugar durante henter e aña.

Den cierto caso, kabelnan cu a keda “energized” sin carga (load) durante algun tempo por desaroya un debilidad den nan isolacion. Ora e kabelnan aki ta wordo pone bek den uzo, por surgi algun problema tecnico inespera. Esaki por causa interupcion temporal di coriente den e areanan di Pos Abao, Bubali, San Miguel, Washington y un parti di Palm Beach durante e periodo di trabao di mantencion aki.

E tecniconan di ELMAR ta monitor e situacion di cerca, y ELMAR ta asumi responsabilidad pa soluciona cualke interupcion cu por surgi y pa minimalisa su impacto riba nos comunidad. Den caso cu tin un interupcion, ELMAR ta actua inmediatamente pa soluciona esaki den e manera mas rapido y sigur posibel.
E trabaonan di mantencion aki ta esencial pa sigui mehora e confiabilidad y resistencia di e sistema electrico di Aruba. ELMAR ta comprende cu un interupcion imprevisto di servicio di coriente ta causa molester y inconveniencia, y ta pidi disculpa pa cu esaki. ELMAR lo sigui traha cu prioridad riba e areanan afecta pa restaura e suministro lo mas pronto cu ta posibel, mientras cu nan ta fortalece e red pa un futuro mas sigur y stabiel.

Resultado Sorteo
17 october 2025

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
7529	5219	8030	8163
7361	4851	SUPER5	0300
5866	5877	-	2442

	MERDIA	ANOCHI
CAT4CHI	Sorteo # 4775	Sorteo # 8677
	2768	8009
	5764	4298
	2832	4610
MULTI-X	X2	X2
BIG 4	Sorteo # 4775	Sorteo # 7721
	9264	8796
MULTI-X	X2	X2
1OFF	Sorteo # 2831	Sorteo # 2426
	5934	7536
ZODIAC	Sorteo # 4775	Sorteo # 6480
	7403	6703
	Scorpio	Capricornio
LUCKY 3	Sorteo # 1649	Sorteo # 1410
	733	770
MULTI-X	FP	FP

LOTTO 5

Sorteo #	Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x Match 4+	180.000,-
0	x Match 4	
0	x Afl. 12,00	

LOTTO DI DIA 15-17-18-25-30

Sorteo # 6981		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	66.000,-
7	x Match 4	
144	x Afl 8,00	

MINI MEGA 02-11-13-24

Sorteo # 1811		Mega Ball 04
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	350.000,-
3	x Afl. 500,00	
47	x Afl 50.00	
71	x Afl.15,00	

MINI MEGA – MEGA PLUS Afl. 460.000,-

KORSOU
Sorteo #

Informacion encuanto exoneracion di derecho di importacion y accijns na momento di yegada for di exterior

Departamento di Aduana a haya recientemente un cantidad halto di pregunta riba exoneracion di derecho di importacion y accijns na momento cu yega for di exterior. Pa preveni confusion y garantisa un yegada trankil, Aduana ta comparti e siguiente informacion.

Na momento cu un persona biaha pa exterior, kisas e ta desea di trece algun articulo for di e pais. Alabes, por ta e caso cu personanan ta bin for di exterior pa bishita famia y amistadnan. Tene na cuenta cu e exoneracion di derechonan di importacion ta limita y ta conta solamente pa articulonan di uso personal y un cantidad maximo di sigaria y alcohol.

Ekipahe cu articulo personal
Segun articulo 128 di e Ordenansa Nacional Landverordening In-, Uit- en Doorvoer (LIUD),articulonan cu un biahero ta trece na yegada for di exterior, te cu un balor di factura di Afl. 900, por wordo exonera di derechonan di importacion, solamente si:
1. e articulonan ta pa uso personal di e biahero mes,
2. e no ta destina pa benta of uso comercial.
Productonan cu surpasa e suma aki mester paga impuesto ariba e articulo completo.

Kico “uso personal” ta significa?
Uso personal ta significa cu e articulonan mester tapa y di e biahero mes, cu ta usa nan personalmente. Alabes, e articulonan cumpra den exterior mester ta den e biahero su posesion.
Exoneracion no ta aplica pa articulonan cu ta destina pa otro persona (famia of amigo) of pa uso comercial/negoshi of pa aplica riba otro articulo. Den caso cu Aduana constata cu e articulonan treci ta pa uso comercial/negoshi, mester paga impuesto di importacion via declaracion y pa realisa esaki lo mester acerca un Customsbroker. Tene na cuenta cu esaki ta un proceso mas largo y cu lo no por keda finalisa riba e mesun dia di yegada. Ademas, exoneracion nota aplica pa articulonan treci den un grupo.

Otro productonan:
Productonan manera alcohol y sigaria tambe ta mara na un limite di cual por haya exoneracion di derechonan di importacion y accijns.

Cantidad di alcohol permiti:
- Cada persona di 16 aña di edad en adelante por trece 1 liter di bebida fuerte p.e. rum of whisky, of 2,25 liter di biña, of 3 liter di cerbes.

Cantidad di tabaco permiti:
- Cada persona di 16 aña di edad en adelante por trece 200 pida (1 slof) di sigaria, of 25 pida di siga, of 50 pida di cigarillos, of 250 gram di tabaco.

Si surpasa e cantidad permiti, mester paga impuesto di importacion y accijns. Manera menciona anteriormente e productonan aki tambe mester ta den bo posesion y pa uso personal pa bin na remarke pa exoneracion, y no ta aplica pa productonan treci den un grupo.

Pa mas informacion incluyendo importacion di articulonan special manera carni, remedi, mata, articulonan electronico of mascota, por bishita nos website www.douane.aw, tuma contacto cu nos via info@douane.aw of yama nos na +297 523 8888.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	**San Nicolas:**
Paradera :	Centro Medico:
Tel. 588 6638	Tel. 584 5794

EMERGENCIA 911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Homeland Security ta bisa cu tata deporta di soldad tabata enfrenta cargonan di agresion y violencia domestico

(AP) - Tata di un soldad cu a keda deteni pa autoridadnan di inmigracion ora cu e tabata bishitando su yiu muhe na estado na Camp Pendleton tin un record criminal cu ta inclui violencia domestico y agresion grave cu un arma mortal, Department of Homeland Security a bisa diahuebs.

Estebn Rios a keda deporta pa Mexico den 1999, saca for di Merca atrobe den 2005 y a ricibi orden di deportacion pa un hues di inmigracion den 2020 despues di drenta e pais di manera ilegal un di 3 biaha, e departamento a bisa.

E declaracion tabata e prome declaracion detaya cu Homeland Security a provee desde c u e soldad, Steve Rios, a bisa siman pasa cu a detene su tata despues cu el a bishita Southern California su base militar, libera cu monitor na su enkel y a keda deteni ora el a reporta dianan despues na un oficina di U.S Immigration and Customs Enforcement.

Homeland Security inicialmente no a provee detaye ora a puntra varios biaha diamars pa informacion tocante cualkier record criminal cu Esteban Rios por a tin bisando solamente cu “alien ilegal criminal no ta bon bini na Merca.” E departamento a bisa cu e no tin mas informacion pa comparti.

Riba diahuebs - 1 dia despues cu AP a publica e noticia tocante Esteban Rios y 2 dia despues cu el a pidi e departamento detaye - DHS a publica un recuento detaya di su record criminal. E departamento tambe a acusa AP di a “deliberadamente sconde e hechonan,” a pesar cu e agencia no a provee AP cu e informacion cu el a acusa e organisacion di sconde.

Steve Rios a bisa stacion di San Diego KSND cu su mayornan ta esnan cu a inspira su persona pa uni e ehercito. El a bisa cu nan a bay Merca for di Mexico mas di 30 aña atras y a laba auto y limpia cas pa henter su bida.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia cu un awasero breve
Den marduga y mañan: parcialmente te temporalmente hopi nubia cu chens pa algun awasero local

Temperatura maximo 32 grado Celsius
Temperatura minimo 27 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 33 pa 40 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo : 6:20pm
Subida di solo : 6:30am

Biento:
Zwak te modera for di direccionnan entre oost-noordoost y zuidoost; forsa 2 te 4 (7 te 23km/ora, 4 te 12 nudo).
Temporalmente variabel y zwak; forsa 1 (1 te 6km/ora, 1 te 3 nudo)

Situacion general di tempo:
Un disturbio na nivelnan mediano y mas halto di atmosfera lo trece humedad y instabilidad den region.

Esaki lo produci algun area di nubia durante e periodo di pronostico aki cu lo induci algun awasero cu tambe chens pa lamper cu strena. Den caso di lamper cu strena awasero por ta modera te pisa y causa molester localmente.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil cu olanan di 1 pa localmente 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: trankil te modera cu olanan alrededor di 2 te localmente 3 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Den Feliz Memoria

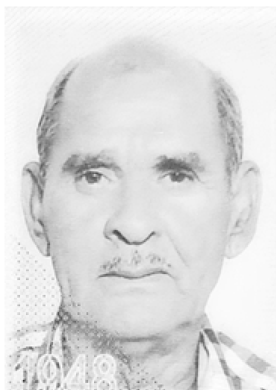

Claudio Alvin Koolman
***Okt. 30, 1955 - † Okt. 16, 2025**

Bo ta pa semper den nos curason
Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Nicolas Kock
***06-12-1948 - †15-10-2025**
Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di

Trixi Marlene Esteba-Franken
***15-10-1955 - †12-10-2025**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Sur Coreanonan relaciona cu supuesto estafanan online na Camboya lo ser repatria pa investigacion

(AP)—Decenas ciudadano Sur Coreano supuestamente involucra den un estafa online na Camboya lo ser manda back nan pais riba un vuelo charter, segun oficialnan di gobierno Camboyano a anuncia diabierna.

E repatriacion ta sigui despues di e morto di un studiante Sur Coreano cu supuestamente tabata forsa pa traha den un centro di estafa na Camboya. Su morto a provoca indignacion publico den Corea di Sur, forsando gobierno pa manda un delegacion pa e capital Camboyano, Phnom Penh, pa traha riba medidanan di cooperacion conhunto.

Vocero di e ministerio di Asunto Interior di Camboya, Touch Sokhak, a bisa cu 64 Sur Coreano lo ser repatria for di Camboya diabierna anochi.

Director di seguridad nacional di Corea di Sur, Wi Sung-lac, a bisa mas tempran den un conferencia di prensa na Seoul cu e dos pais tabata den e etapa final di negociacionnan pa e vuelo charter, cu mas o menos 60 Sur Coreano programa pa sali for di Phnom Penh rond mey anochi.

Un avion di Korean Air a ser mira den e seccion VIP pa vuelonan charter na e Aeropuerto Internacional Techo diabierna atardi.

Despues di nan yegada, e Sur Coreanonan—ken a ser deteni anteriormente durante un operacion contra centronan di estafa na Camboya—lo ser investiga, segun Wi, pa determina si nan a uni cu e organisacionnan di estafa di manera boluntario of si nan tabata obliga pa traha despues cu nan a ser atrai pa medio di avisonan di vacatura falso.

Segun oficialnan Sur Coreano, e centro di estafa na Camboya tin rond 200.000 trahador, incluyendo mas o menos 1.000 Sur Coreano.

E estafa online a aumenta significativamente desde e pandemia di COVID-19 y a crea dos tipo di victima—esnan cu ta obliga pa traha como estafadornan bao menasa di violencia, y e victimanan di e fraudenan mes, pa medio di ofertanan di inversion falso, skema di placa di wega ilegal y hasta engañonan romantico. Gruponan di monitoreo ta bisa cu e estafa online ta genera biyones di dollar anualmente pa rednan criminal internacional.

Un prohibicion di biaha pa ciudadanonan Sur Coreano a drenta a vigor diaranson pa algun parti di Camboya, incluyendo Bokor Mountain den e provincia Kampot, unda e studiante Sur Coreano a ser haya morto. Prome minister Camboyano Hun Manet a pidi gobierno Sur Coreano pa suavisa e restriccionnan, segun e ministerio di Asunto Exterior di Seoul.

Presidente di Corea di Sur, Lee Jae Myung, a duna orden diabierna pa autoridadnan tuma accion urgente pa kita avisonan ilegal di trabao—no solamente na Camboya, sino den henter e region di Sudeste Asiatico.

Anteriormente, centronan di estafa online tabata principalmente localisa den paisnan di Sudeste Asiatico manera Camboya y Myanmar, unda gran parti di trahadornan trafica ta bin di Asia. Pero un rapport di Interpol na juni a indica cu durante e ultimo tres aña a mira victimanan trafica pa Sudeste Asiatico for di regionnan mas leu manera Sur America, Europa Occidental y Africa Oriental, y cu centronan nobo tambe a ser detecta den Medio Oriente, Africa Occidental y Centro America.

Cu tristesa den nos curason, pero cu consuelo di sa cu e ta cu Señor,
JR Auto & Home ta anuncia fayecimiento di

Junior Tromp
*9 Maart, 1956 - †10 October 2025

Na bida Omo stima di propietarionan

Palabranan di consuelo y forsa na su esposa
Mary, su yiu Joshua y demas famia.

Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar Dialuna, **20 di October 2025** na **Aurora Funeral Home**. Condolencia lo tuma lugar di 1:30 pa 3:00 pm y lo tin un sirbishi despues di 3:00 pa 4:00 pm. Finalmente lo sali pa Santana Central na Sabana Basora.

Precioso den bista di Señor ta e morto di Su santonan. Salmo 116:15

BONDIA ARUBA

OLIVE TREE
FUNERAL CARE & CREMATORY

Serka Dios so mi alma ta na pas, ta di dj'e mi salbashon ta bini. E so ta mi baranca i salbashon, mi forti - nunka lo mi tambalia!

Juana Kelly - de Cuba

Cariñosamente yama Juanita, Madu, Papoes

***08-31-1935 †10-10-2025**

Na nomber di

Su yiunan:
Zorina Kelly
Damian Kelly
† Rufino y Francia Kelly

Su nieto/a nan:
Darren y Layrenne Kelly - Flanegin
Francianne y Ference Albertsz - Kelly
Abigail y Nicholas Rosado - Figaroa
Brandon Lee Kelly

Bisanieto/a nan:
Xenia, Noah, Timothy, Z-Nova, Zavon, Alaïa

Rumanan:
† Crecencio
Miguel
† Agnes
† Ignacio
† Alberto
† Pablo
Carmen y famia
† Guillermo
Theresita y famia

Cuñanan cu ela stima mane ruman:
Brigida Croes
Filomena Vrolijk

Sobrino y sobrinanan, Primo y primanan, swa y cuñanan, ihanan, comer y compernan, amistadnan di centro Kibrahacha, y demas famia

Na nomber di esun cu a cuide cu amor y cariño:
Carmen Rodriguez

Su fuente di alegria:
Kota Koppetje Krauw

Demas famia nan
Kelly, de Cuba, Giel, Franken, Figaroa, Rosado, Albertsz, Flanegin, Krozendijk, Wout, Gonzalez, Vrolijk, Croes

Si den nos tristesa nos por a lubida algun persona of famia nos ta pidi nos mas sincero disculpa.

Acto di entierro ta tuma luga
Diamars, october 21, 2025. Entre 2or y 4or di atardi na The Olive Tree Funeral Care & Crematory na Piedra Plat 27Z despues lo sali pa santana catolica na Paradera.

Famia ta desea pa bisti colornan alegre

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cu inmenso tristeza, pero gradisido na Abba Tata segun su bon boluntad, nos ta anuncia cu nos Junior stima a bai su cas den shelo.
I nos sa cu Dios ta hasi tur cos obra hunto pa bon pa esnan cu ta stima Dios, pa esnan cu ta yamá segun Su proposito. - Romanonan 8:28

Hendrick Frederick Tromp

Mihor conoci como Junior

***9 Maart 1956 - †10 Oktober 2025**

Na nomber di su:
Esposa: Mary M. Tromp-Geerman

Yiu: Joshua Tromp & Sietske van der Wal

Nieto: Dylan R. Tromp

Ruman: †Eddy & Josje Tromp & famia

Cuñanan:
Efrem & Armanda Geerman
† Esma & Rafael Croes
Greta & Martien Van Wijngen
Mitchel & †Mary-Joan Geerman
Eshly Geerman
Sherlinda & Paul Flemming

Sobrinonan:
Yvette, Vivian, Giovan, Yahaira, Nathalie, Stefanie, Orlando, Jiné, Jaimy, Janelle

Amigonan:
Bob Mc Clain, Rick van der Vaart, Nick Sint Jago y Estaban Maduro(BamBam)

Prima y primonan. Pastor Cedric Charles di Iglesia Bautista Peniel y Rumannan den Cristo. Ex-colegan-an.

Demas famianan: Tromp, Dijkhof, Gomez, Maduro, Bernadina, Franken, Hart, Vrolijk, Eckmeyer, van der Kuip, Matos, Calmes, Geerman, Mc Clain, van der Wal, Brown, Solognier, de Kort, Croes, van Wijngen, Flemming, Jansen, van Trikt, Weverink y Neuman.

Un gradicimento special na Dokter Romeo Kock & su Team.

Condolencia lo tuma lugar Dialuna 20 di October 2025 di 1:30 pa 3:00 pm y lo tin un sirbishi despues di 3:00 pa 4:00 pm na Aurora Funeral Home.

Finalmente lo sali pa Santana Central na Sabana Basora.

Despues di entiero lo no acepta bishita di condolencia na cas.

Nos ta pidi encarecidamente pa bisti colornan suave, embes di colornan scur.

Como aprecio nos kier pidi pa embes di flor pa hasi un donacion na Peniel Baptist Church Foundation (VBS Ministry), lo tin un box disponible.

Tambe por hasi un transferencia bancario na: Peniel Baptist Church | CMB | 24370410 | Description: VBS Ministry.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Dios ta amor. Dios ta bon. Dios semper ta bon.

Nos ta duna danki na Dios den tur circumstancia, pa cada situacion, pa cada momento, cada les y experiencia. Su boluntad ser hasi na tera como na shelo. Na Su nomber Gloria.

Cu hopi amor y gradicimento na nos curason pa su bida di 89 anja yena di amor, cuido, bon conseho y atencion pa su famia y pa su prohimonan, nos ta participa cu su Creador y Angelnan wardador a bin busca nos esposa stima di 72 anja casa, nos mama, nos wela, nos bisawela, nos suegra, nos ruman, nos tanta, amiga y bisiña pa hibé den e Reino Celestial na unda tin sosiego, paz y lus eterno:

Sra. Mercedes Petronilia Bergen-Tromp

Cariñosamente yama: Chedy, Chely, Tia Chede, Merce y Mayo

Esposo: Lucas L.F. Bergen

Yiunan:
Roberto "Roy" Bergen
Ruthy y Johan Vrieswijk-Bergen
Ronald "Ro" y Mirla Bergen-Boekhoudt
Lucas "Lucky" y Valerie Bergen-Simon

Rumannan:
Luisito y Ingrid Tromp-Chehín
Gala y Mario Kelly-Tromp
Margriet Tromp
Esther y Hubert Inocencia-Tromp
Maria "Poppy" y Orlando Chang-Tromp
Veneranda "Veny" Tromp
Elvis Tromp na Hulanda

Rumannan cu a bay nos dilanti:
Eddy Tromp
Irena Kelly-Tromp
Leo Tromp
Freddy Tromp

Su mayornan cu a bay nos dilanti:
Nicolas Tromp y Petra Tromp

Famianan: Tromp, Bergen, Boekhoudt, Simon, Chehín, Inocencia, Chang, Díaz, Kelly, Croes, Alejo, Rijna, Bergstra, Hooi, Weller, Engelen, Vrieswijk y demas famía. Raymond y Tanya Davis y yiunan,y Randy Davis y famia na Canada.

Bon amigonan y famia: Mario Croes, Ambrosio "Booshi" Croes y Jerry Díaz, Lando Hooi, Filomena Briceño na Hulanda, Benito Sanchez, Elda Croes-Tromp, Clea Weller-Tromp, Chito Kelly, Amber Bergstra na Hulanda

Nieto y nietanan, bisanieto y bisanietanan na Aruba, Hulanda y na Merca. Subrino y subrinanan, amigo y amiganan y demas conosirnan. Despensa nos si nos a lubida algun miembro di famia. Tur di Wit Gele Kruis: Gregory Tromp. Na cas: Monica y Blondine. Su Dokter stima: Dokter S. Sneek, asistentenan Bea y Liliana. Bon bisinja Jolanda Winklaar y famia.

Oportunidad pa duna condolencia y despedi lo ta diasabra dia 25 di october di 9am -11 am di mainta na Royal Funeral Home.
Despues lo tin cremación den seno familiar.

Ta duel nos pero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Estampida durante entiero di ex prome minister di Kenia a resulta den dos persona morto

(AP) — Un estampida den un stadion di futbol diabierna durante e entiero estatal di ex-prome minister di Kenia Raila Odinga a resulta den e morto di dos persona y mas cu cien otro herida.

Muchanan Keniano a sali den gran cantidad pa lamenta e fayecimento di Odinga, e reformador democratico cu a muri diaranson na edad di 80 aña, reflehando e gran influencia cu e estadista respeta tabatin riba e bida politico di e pais den Africa Oriental.

E estampida a tuma lugar den un stadion den e capital Nairobi ora poblanonan tabata pasa pa mira su curpa despues di e ceremonia. Dokternan Sin Frontera (MSF) a bisa cu dos persona a muri y 163 pashent a ser atendi na e sitio, di cual 34 a ser traslada pa hospital.

Cruz Cora Keniano a bisa cu e caos “a laga hopi hende den necesidad di cuido urgente.” Un fuente na e hospital principal di referencia di e pais a confirma cu nan a ricibi decenas pashent.

E ruman di Odinga, Oburu Odinga, a pidi diabierna anochi pa Kenianonan keda trankil y lamenta na un manera pacifico. “Raila no mester ser tira cu gas lacrimogenico na su morto. El a pasa den suficiente gas mientras e tabata bibo, por fabor, no causa un situacion unda e ta wordo tira cu gas atrobe,” el a bisa.

Seguridad estricto despues di tres morto diahuebs

Miles hende a yena e stadion unda e caha di morto di Odinga tabata cubri cu e bandera nacional pa un ceremonia den Iglesia Anglicana. Nan a canta nomber y a tene potretnan di Odinga, mientras cu algun tabata carga palonan di mata, un simbolo di paz y union den tradicion Keniano.

Seguridad tabata estricto den e stadion despues cu tres persona a muri diahuebs durante un ceremonia publico, unda polis a purba di controla e multitud den un otro estudio. Segun polis, al menos 10 persona a keda herida durante e evento di diahuebs despues cu polis a los tiro y gas lacrimogenico pa plama e grupo grandi cu tabata purba yega na e paviljoen unda e caha di morto tabata poni.

Prins Andrew ta entrega su titulo di Duke di York mientras acusacionnan relaciona cu Epstein no ta disparce

(AP) — Prins Andrew a bisa diabierna cu e ta entrega su titulo real di Duque di York y otro honornan despues cu su amistad cu e ofensor sexual Jeffrey Epstein a bolbe haya publicidad.

Andrew, e ruman menor di Rey Charles III, a bisa den un declaracion publica pa e Buckingham Palace cu “e acusacionnan continuo contra mi ta distrae di e trabao di Su Majestad y di e Famia Real.”

“Cu e acuerdo di Su Majestad, nos ta sinti cu mi mester tuma un paso mas leu. P’esey, mi no lo sigui usa mi titulo ni e honor cu a ser duna na mi,” Andrew a bisa den su declaracion diabierna. “Manera mi a bisa antes, mi ta nenga firmemente e acusacionnan contra mi.”

Acusacionnan relaciona cu Epstein Esaki ta e caida mas recien pa e prins di 65 aña, ken ya a retira di bida publico na 2019 pa motibo di su conexion cu Epstein, a pesar di nenga cualkier mal hecho.

E noticia cu e lo entrega su titulo a surgi despues di e publicacion di extractonan di un memoir postumo di Virginia Roberts Giuffre, ken a acusa cu Epstein a trafik’e y cu e tabatin contacto sexual cu Andrew ora e tabatin 17 aña. E buki ta programa pa sali diamars otro siman.

Giuffre a muri via suicidio den april na edad di 41. Den e memoir, e ta detaya supuesto encuentronan cu Prins Andrew, ken el a demanda na 2021. Andrew a nenga su declaracionnan y a bisa cu e no ta corda cu nan a conoci.

Entrevista fatal

Andrew, ken antes tabata segundo den fila pa e trono Britanico, tabata regularmente e blanco pa ‘tabloids’ pa motibo di su relacion cu Epstein, su conexion cu personanan sospechoso y su problemanan financiero.

Su intento pa desmenti e acusacionnan di Giuffre den un entrevista cu BBC na november 2019 a keda mal ricibi. Espectadornan a mira un prins cu a duna splicacionnan straño—manera bisa cu e no por soda pasobra e tabata “medicamente incapaz pa haci esaki”—y cu no a mustra ningun simpatia pa e muhernan cu a bisa cu Epstein a abusa di nan.

Dentro di algun dia despues di e entrevista, Andrew a retira di su obligacionnan real. Giuffre a demand’e y e caso a ser soluciona na 2022 cu un suma no revela. Un declaracion someti na corte a bisa cu e prins a reconoce cu Epstein tabata un traficante sexual y cu Giuffre tabata “un victima confirma di abuso.”

Consecuencianan familiar

Ademas di entrega e titulo di Duque di York, un titulo historicamente cu su mama, Reina Elizabeth II, a regal’e na su cas cu Sarah Ferguson na 1986, Andrew tambe lo entrega otro titulonan honorario: Knight Grand Cross of the Royal Victorian Order y Royal Knight Companion of the Most Noble Order of the Garter. E lo keda prins, un titulo cu e tin for di su nacemento.

E ex-casa di Andrew, Sarah Ferguson, tambe no lo usa mas e titulo di Duquesa di York. Nan dos yiu muher, Beatrice y Eugenie, lo keda prinses.

E matrimonio tumultuoso di Andrew cu Ferguson—conoci globalmente como Fergie—a dura un decada, aunke nan dos a keda cu un bon relacion, bibando hunto den un mansion cu 30 camber cerca di Windsor Castle.

Ferguson tambe a keda afecta di e acusacionnan relaciona cu Epstein. Luna pasa, algun fundacion di caridad a corta laso cu e ex-duquesa despues cu corantnan Britanico a publica un email cu supuestamente el a manda na Epstein, den cual el a referi na dje como un “amigo supremo.”

BONDIA ARUBA

Hamas ta reafirma su compromiso di alto-el-fuego mientras atraso den regresa curpa di rehen ta causa tension

(AP) — Hamas a saca bulldozer pa busca pa e restonan di rehen morto diabierna manera e tabata busca pa fortifica su alto-el-fuego cu Israel, bisando cu e tabata compromete cu e condicionnan di e trato, incluyendo e entrega di curpanan.

E declaracion di e grupo militante a sigui un alerta di Presidente di Merca Donald Trump cu e lo duna Israel e luz berde pa reanuda e guera si Hamas no ta cumpli cu su parti di e trato y no entrega tur e curpanan di rehen, sumando 28. Te awor den e dianan pasa, e a entrega e restonan di nuebe, hunto cu un di dies curpa cu Israel a bisa no tabata esun di un rehen.
Den su declaracion, Hamas a bisa cu algun restonan di rehen tabata den tunnel of edificio cu despues a ser destrui door di Israel, y mashin pisa ta rekiri pa busca den derumbe pa recupera nan. E a culpa Israel pa e atraso, bisando cu no a permiti ningun bulldozer nobo drenta e Strip di Gaza.

Mayoria di ekipahe pisa na Gaza a ser destrui durante e guera, laga solamente un cantidad limita mientras Palestinonan ta purba limpia cantidad masivo di derumbe alrededor di e teritorio.

Na diabierna, dos bulldozer a coba den tereno mientras Hamas tabata buscando restonan di rehen den Ciudad Hamad, un compleho di edificio di apartamento den e ciudad di Khan Younis. Forsanan di Israel a bombardia e torennan repetidamente durante e guera, tumbando algun, y tropanan a conducta un asalto di un siman na maart 2024, luchando militantenan.
Hamas a urgi e mediadornan pa aumenta e fluho di ayudo den Gaza, acelera e apertura di e crusada di frontera di Rafah cu Egipto y cuminsa reconstruccion. E tambe a yama pa trabao pa "cuminsa inmediatamente" riba establece un comite di Palestinonan independiente cu lo goberna e Strip di Gaza y pa tropanan di Israel pa sigui retira for di areanan corda.

E plan di alto-el-fuego introducidoor di Trump tabata pidi pa tur rehen — bibo y morto — ser entrega pa un fecha limite cu a expira dialuna. Pero bao di e trato, si

esey no a pasa, Hamas mester a comparti informacion tocante rehen fayecido y purba entrega nan mas lihe posibel.
E prome minister di Israel Benjamin Netanyahu a bisa cu Israel "no lo compromete" y a exigi cu Hamas cumpli cu e rekisitonan estableci den e acuerdo di alto-el-fuego tocante e regreso di curpanan di rehen.

Obstaculonan pa recupera curpanan
Hamas a asegura Merca via intermediarionan cu e ta traha pa regresa rehen morto. Officialnan Mericano ta bisa cu e recuperacion di e curpanan ta ser dificil pa e alcance di e devastacion, combina cu e presencia di municion peligroso cu no a explota.

E grupo militante tambe a bisa mediadornan cu algun curpa ta den areanan controla door di tropanan di Israel.

Na un conferencia di prensa cu su contraparte Aleman na Ankara, e Minister di Relacion Exterior di Turkia Hakan Fidan a expresa preocupacion cu Israel por usa e "falta di akipahe" di Hamas pa recupera curpanan como un pretexto pa reanuda hostilidadnan.

Hamas a libera tur e 20 rehen Israeli bibo dialuna. Den cambio, Israel a libera rond di 2,000 prisonero y Palestino deteni.

Na Israel, e Foro di Famia di Rehen y Desaparecido — cu ta pone hopi famia di rehen den grupo — a bisa cu nan lo sigui tene meeting semanal te ora cu tur e restonan a ser regresa.
Israel tambe a regresa na Gaza e curpanan di 90 Palestino pa enteramento. Israel ta spera pa entrega mas curpa, aunke oficialnan no a bisa cuanto ta den su custodia of cuanto lo ser regresa.

Un team di forensico Palestino examinando e restonan a bisa cu algun di e curpanan a mustra señal di maltrato.

E campaña di Israel na Gaza a mata cerca di 68,000 Palestino, segun e Ministerio di Salud, cu ta parti di e gobierno di Hamas den e teritorio. E ministerio ta mantene registro di victimanan detaya cu ta ser mira generalmente como confiable door di agencianan di UN y expertonan independiente. Miles di otro hende ta falta, segun Cruz Cora.
Den e atake di 7 di october 2023 riba Israel, militantenan a mata rond di 1,200 hende y a tuma alrededor di 250 rehen.

Sperando pa un introduccion grandi di ayudo den Gaza
UN ta bisa cu e fluho di ayudo ta keda dificil pa motibo di clausura continuo di crusada y restricciönnan riba gruponan di ayudo.

E dashboard di UN cu ta rastra movemento di truck di ayudo coordinadoor di UN den Gaza ta mustra cu 339 truck a ser descarga pa distribucion desde cu e alto-el-fuego a cuminsa dia 10 di october. Bao di e acuerdo di alto-el-fuego, 600 truck di ayudo lo ser permiti pa drenta Gaza diariamente.

COGAT, e entidad di defensa di Israel cu ta supervisa ayudo humanitario na Gaza, a reporta 950 truck crusando diabierna y 716 diaranson, a bisa Jens Laerke, un vocero di e agencia di coordinacion di ayudo humanitario di UN. Crusadanan a ser cera dialuna y diamars door di e intercambio di rehen y prisonero y pa un dia di fiesta Hudiu.

Laerke a bisa cu e cifranan di COGAT ta inclui truck comercial y entrega bilateral.
Nahed Sheheiber, e hefe di e union di truck priva di Gaza, cu ta organisa recogida di ayudo cu ta drenta despues di inspeccion di Israel, ta bisa cu seguridad mehora na Gaza a yuda preveni atraco of gang interceptando caravana di ayudo — aunke no tabatin ningun aumento significante di provisionnan cu ta yega desde cu e alto-el-fuego. El a bisa cu solamente 70 truck a drenta diabierna.

Mas cu 2 miyon hende di Gaza ta sperando cu e alto-el-fuego lo trece alivio for di e desaster humanitario causa door di e campaña di Israel. Durante di e guera, Israel a restringi entrada di ayudo na Gaza, algun biaha permitiendo solamente hopi tiki, y e a prohibi completamente alimento di drenta pa dos luna mas tempran e aña aki pa pone presion riba Hamas pa libera rehen.

Hambruna a ser declara na Ciudad di Gaza, y UN ta bisa cu e a verifica mas cu 400 hende cu a muri di causa relaciona cu malnutricion, incluyendo mas cu 100 mucha.

Israel ta bisa cu e a permiti basta alimento, acusando Hamas di a horta hopi di dje. UN y otro agencia di ayudo ta nenga e reclamo.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 18 oktober 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Onze bevolking na het opnemen van 20.000 migranten: Projectie bevolking tussen 2020 - 2040

Pagina 3

Rechtbank van Aruba beveelt herstel van vijftien ontslagen commissarissen bij nutsbedrijven

Pagina 2

AHATA bezorgd: gemiddelde hotelbezetting daalt naar 63 procent

Pagina 5

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Rechtbank van Aruba beveelt herstel van vijftien ontslagen commissarissen bij nutsbedrijven

De Rechtbank in Eerste Aanleg van Aruba heeft een belangrijke uitspraak gedaan die het ontslag van vijftien commissarissen bij de grote nutsbedrijven van het eiland opschort. Deze uitspraak markeert een cruciaal moment in het voortdurende geschil over het bestuur tussen de directies en de vertegenwoordiger van de aandeelhouder van de overheidsbedrijven.

Het vonnis, uitgesproken op 10 oktober 2025, schorst tijdelijk de beslissing die op 11 juli 2025 door de nutsbedrijven werd genomen, en beveelt dat de commissarissen worden hersteld in hun functies totdat er een definitieve uitspraak is in de hoofdzaak.

De uitspraak betreft de commissarissen die toezicht houden op WEB Aruba N.V., N.V. ELMAR, Aruba Refinery Enterprises (ARE) en Utilities Aruba N.V. — het centrale bedrijf dat de staatsnutsvoorzieningen van Aruba coördineert. De eisers werden gezamenlijk vertegenwoordigd door advocaat H.W. Braam, terwijl de nutsbedrijven werden vertegenwoordigd door advocaat D.G. Kock.

Het geschil is ontstaan uit een beslissing van de vertegenwoordiger van de aandeelhouder — handelend namens de regering van Aruba — om de volledige raden van commissarissen van de nutsbedrijven te ontslaan. In een brief van 10 juli 2025 verklaarde de aandeelhouder het vertrouwen in de raden verloren te hebben, daarbij verwijzend naar een “fundamenteel verschil van visie” tussen de nieuw door de regering benoemde vertegenwoordiger en de commissarissen, met betrekking tot corporate governance, strategische richting en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de bedrijven.

De brief benadrukte dat dit verschil de bestaande raden van commissarissen onverenigbaar maakte met de vernieuwde beleidsvisie van de aandeelhouder, en dat de commissarissen tot 17.00 uur op 11 juli 2025 de tijd kregen om vrijwillig af te treden. Toen geen enkele ontslagbrief werd ontvangen, werden de volgende dag formele ontslagbrieven verzonden.

De commissarissen reageerden snel door een kort geding aan te spannen, waarin zij de rechtbank vroegen de ontslagbesluiten nietig te verklaren omdat deze zonder juridische grondslag waren genomen en in strijd zouden zijn met de beginselen van goed bestuur. Zij voerden aan dat de ontslagen politiek gemotiveerd waren en zonder inhoudelijke rechtvaardiging waren uitgevoerd, wat zowel hun professionele reputatie als de onafhankelijkheid van het toezichtskader op de publieke nutsbedrijven van Aruba in gevaar bracht.

In hun verzoekschrift voerden de vijftien commissarissen meerdere gronden aan waarom de ontslagen onrechtmatig zouden zijn. Zij stelden dat:

De motivering van de aandeelhouder onvoldoende onderbouwd was. De beslissing was uitsluitend gebaseerd op een “verschil in visie” met de nieuwe vertegenwoordiger van de regering, zonder enig bewijs van wangedrag, nalatigheid of plichtsverzuim.

De besluiten in strijd waren met de statutaire governancecodes. Volgens de commissarissen vereist artikel 2:19 lid 8 BW — dat de taken van raden van commissarissen uiteenzet met het oog op de bescherming van zowel de belangen van de aandeelhouder als van de onderneming — dat handelingen zorgvuldig en deugdelijk gemotiveerd zijn. De plotselinge ontslagen voldeden niet aan deze normen.

De ontslagen de onafhankelijkheid van de onderneming ondermijnden. De eisers voerden aan dat overheidsinmenging via Utilities Aruba N.V. de grens tussen aandeelhoudersbevoegdheid en toezicht vertroebelde, waardoor de autonomie van semioverheidsinstellingen werd bedreigd.

De procedure het beginsel van hoor en wederhoor schond. De commissarissen waren niet op de juiste wijze gehoord vóórdat de beslissing werd genomen en kregen geen duidelijke toelichting over hoe het vermeende “verlies van vertrouwen” verband hield met concrete aspecten van hun functioneren.

De groep verzocht de rechtbank om een spoedeisende voorziening: schorsing van de ontslagen, doorbetaling van hun vergoedingen en voordelen, en een verbod voor de nutsbedrijven om derden — waaronder media en overheidsinstellingen — mee te delen dat de ontslagen definitief waren.

De nutsbedrijven en hun holding, Utilities Aruba N.V., stelden daartegenover dat de aandeelhouder wettelijk bevoegd was om de commissarissen te allen tijde te ontslaan, met verwijzing naar relevante bepalingen in de statuten en de Corporate Governance Code. Zij betoogden dat de beslissing rechtsgeldig was uitgevoerd, aangezien de aandeelhouder het recht had op te treden bij verlies van vertrouwen in leden van de raad van commissarissen, ongeacht of sprake was van bewezen wangedrag.

De verdediging stelde verder dat er geen sprake was van spoedeisend belang in het verzoek van de commissarissen, en dat het geschil via een reguliere procedure kon worden afgehandeld. Zij vroegen de rechtbank om de vorderingen af te wijzen en de eisers te veroordelen in de proceskosten.

Rechter Van de Leur verwierp de procedurele bezwaren van de nutsbedrijven en oordeelde dat de zaak inderdaad spoedeisend was, gelet op de directe gevolgen voor het bestuur en de werking van vitale publieke dienstverleners. De rechtbank benadrukte dat raden van commissarissen een essentiële toezichthoudende rol vervullen binnen publieke ondernemingen en dat hun plotselinge ontslag een zorgvuldige rechterlijke toetsing vereist.

Vervolgens ging de rechtbank in op de kernvraag: of het “verlies van vertrouwen” van de aandeelhouder een voldoende rechtvaardiging vormde voor de ontslagen. De rechtbank concludeerde dat dit niet het geval was.

Volgens het vonnis waren de ontslagbesluiten onvoldoende gemotiveerd en ontbrak een concrete onderbouwing voor het gestelde verlies van vertrouwen. De rechter merkte op dat een loutere verandering van politieke leiding of een verschil in managementfilosofie niet automatisch de afzetting van naar behoren benoemde commissarissen rechtvaardigt. Er moet een goed beredeneerde uitleg worden gegeven waaruit blijkt waarom het vertrouwen in de betrokken personen specifiek is verdwenen.

De uitspraak benadrukte dat de afwijkende visie van de nieuwe vertegenwoordiger van de aandeelhouder op de bestuursstructuur op zichzelf niet voldeed aan de statutaire vereisten voor een rechtmatige motivering. De rechter stelde dat ontslagen duidelijke en feitelijke gronden moeten bevatten die aantonen hoe de vermeende verschillen in visie het vermogen van de commissarissen om hun taken te vervullen, beïnvloeden.

In het licht van deze bevindingen heeft de rechtbank beslist de ontslagbesluiten van 11 juli 2025 te schorsen totdat een definitieve uitspraak is gedaan in de hoofdzaak. Dit betekent dat alle vijftien commissarissen moeten worden hersteld in hun functies bij de nutsbedrijven.

De uitspraak verplicht de nutsbedrijven tevens om de gebruikelijke vergoedingen en kostenvergoedingen aan elke commissaris te blijven betalen, volledige toegang te verlenen tot bedrijfsruimten, vergaderdocumenten, managementinformatie en communicatiefaciliteiten die nodig zijn voor de uitoefening van hun toezichthoudende taken, en hen in staat te stellen hun werkzaamheden zonder belemmering te hervatten.

Daarnaast legt de rechtbank de nutsbedrijven een dwangsom op van Afl. 2.500 per dag, met een maximum van Afl. 250.000 per commissaris, indien zij niet aan de rechterlijke beschikking voldoen.

De rechtbank bepaalde dat iedere commissaris Afl. 100 aan proceskosten moet betalen aan Utilities Aruba N.V., maar verklaarde alle overige vorderingen van de nutsbedrijven ongegrond. Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad verklaard, wat betekent dat het herstel van de commissarissen en de bijbehorende verplichtingen onmiddellijk van kracht worden.

Er zal nog een bodemprocedure volgen om de uiteindelijke rechtmatigheid van de ontslagen vast te stellen en te bepalen of de commissarissen permanent in hun functie mogen blijven. Tot die tijd blijven de oorspronkelijke raden van commissarissen operationeel en zetten zij hun toezichthoudende taken voort zoals voorheen.

Juridische experts verwachten dat de komende procedure meer duidelijkheid zal geven over de grenzen van de overheidsbevoegdheid ten aanzien van staatsbedrijven. De uitkomst kan bepalend zijn voor de toekomstige benoeming, ontslag en bescherming van toezichthoudende organen binnen overheidsentiteiten.

Onze bevolking na het opnemen van 20.000 migranten

Projectie bevolking tussen 2020 - 2040

De plannen van de overheid gaan in de richting van integratie van de groep migranten zonder verblijfspapieren, die nu aanwezig is. We gaan het hier hebben over de aspecten die deze nogal radicale toename van de bevolking betreffen, maar we gaan hier geen opinies geven over de gevolgen hiervan.

	2020	2025	2030	2035	2040
Totale Bevolking	108.166	111.628	114.239	115.978	116.918
Geboren AUA	68.235	67.982	67.327	66.243	64.894
Geboren buitenland	39.930	43.646	46.912	49.736	52.024
Integratie Migranten	108.166	111.628	131.239	135.978	136.918
% Bevolking AUA (zonder integr.)	63	60,9	58,9	57,1	55,5
% Bevolking AUA (met integr.)			51,3	48,7	47,3

Bron: CBS Aruba: Aruban-born and Foreign-born population 2020 - 2040 en projectie BDA

In de officiële gegevens van de bevolking tot nu toe waren die migranten niet inbegrepen, om nogal duidelijke redenen. Als men niet officieel is ingeschreven bij het Bureau Bevolking, kan men niet terechtkomen in de gegevens van het CBS, dat als officiële instantie niet kan werken met gegevens op basis van vermoedens.

Maar, als we een serieuze discussie willen aangaan over de ontwikkeling van onze bevolking in de komende jaren, moeten we rekening houden met deze regeringsplannen, die van grote invloed zullen zijn op de officiële bevolking. Als basis voor onze berekening nemen we de veronderstelling dat tussen 2025 en 2030 de geleidelijke integratie zal plaatsvinden van de genoemde 20.000 migranten. Dit aantal is gebaseerd op informatie die in de afgelopen jaren de overheid meermalen 16.000 heeft genoemd als het aantal waarop de groep werd geschat. Inmiddels zijn we enkele jaren verder en kan men redelijkerwijs ervan uitgaan dat die groep is uitgedijd tot 20.000.

In de onderstaande tabel kan men de ontwikkeling zien zoals het CBS deze heeft geprojecteerd op basis van de 'normale' ontwikkeling die verwacht mag worden, zonder de integratie van genoemde groep. Op basis daarvan mag verwacht worden dat het op Aruba geboren deel van de bevolking een (bescheiden) meerderheid van de bevolking zal blijven, tot in 2040 in ieder geval. Met de integratie van 20.000 migranten die al aanwezig zijn, hebben we vanaf 2030 dit aantal meegenomen in de totale bevolking, naast het oorspronkelijke totaal van het CBS, voor 2030, 2035 en 2040.

Dan kunnen we vaststellen dat in 2030 de op Aruba geboren ingezetenen nog een kleine meerderheid vormen, maar in de daaropvolgende jaren een minderheid zullen worden. De ontwikkeling in de richting van een minderheid kan nog sneller gaan als naast de integratie van de groep migranten nog meer immigratie plaatsvindt, bijvoorbeeld omdat het arbeidspotentieel onder die groep van 20.000 nog niet voldoende blijkt.

Waarom de lokaal geboren bevolking in omvang afneemt

Uit de oorspronkelijke gegevens van het CBS kan men opmaken dat de lokaal geboren bevolking niet uitsluitend in relatief opzicht kleiner wordt, vanwege de binnenkomst van meer migranten, maar ook in absolute zin. Dit is onder meer het gevolg van een proces dat vooral in de laatste tien jaar duidelijk is geworden, waarbij een duidelijke daling te zien is in het aantal geboorten, hetgeen leidt tot een steeds kleiner wordende groep kinderen in de jongste categorie (cohort van 0-4 jaar), wat later vanzelf leidt tot de verdere afname in de volgende leeftijdscohorten (5-9 en 10-14 jaar). Dit zal duidelijk van invloed zal zijn op de planning in het onderwijs. In 2020 bestond de jongste cohort (0-4 jaar) nog uit 6.184 kinderen, maar tegen eind 2024 was dit al teruggelopen tot 4.644, een afname van 1.540 kinderen in 5 jaar. Als deze tendens doorzet, kan tegen 2030 deze cohort teruggelopen zijn tot slechts de helft, met nog ongeveer 3.000 kinderen. Een belangrijk thema voor het onderwijs, lijkt ons.

Van de andere kant zien we vanaf 2024 ook meer sterftegevallen dan geboorten; vandaar dat we dus vanaf dat moment een negatieve natuurlijke aanwas van de bevolking hebben. Dat is dus al zichtbaar in de door het CBS ontwikkelde projectie. Hier speelt ook een andere factor een rol, namelijk het feit dat al jarenlang het verschil tussen immigratie en emigratie het beeld oplevert van een grotere groep lokaal geboren personen die emigreert, maar in de immigratie minder sterk vertegenwoordigd is. Daarentegen is de groep met een andere nationaliteit dan de Nederlandse veel sterker vertegenwoordigd in de groep di immigreert maar in de emigratie een duidelijke minderheid vormt. Dit is een verschijnsel dat al jarenlang zichtbaar is.

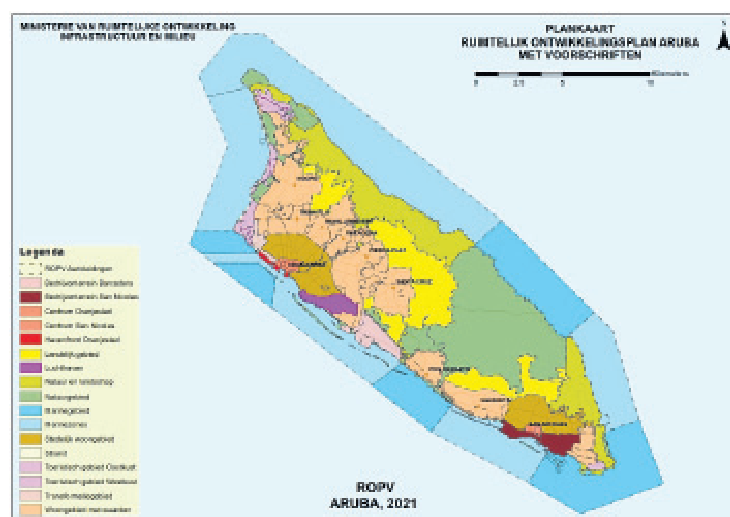
Conclusie

De integratie van een grote groep migranten in een betrekkelijk korte periode zal de al aanwezige tendens van een afnemende groep lokaal geboren personen verder versnellen. Die afname van de lokaal geboren groep was al aanwezig op basis van de demografische factoren die dit veroorzaken: minder geboorten, meer sterftegevallen op basis van een toenemende vergrijzing en meer vertrekkende dan terugkerende Arubanen. De gevolgen hiervan zijn divers en vragen om een duidelijk bevolkingsbeleid om de op komst zijnde uitdagingen het hoofd te bieden. Ons commentaar in onze redactionele reactie.

Rechterlijke uitspraak schudt Arubaanse vastgoedsector wakker

Keller Williams Aruba aansprakelijk voor misleidende informatie aan koper

Een recente uitspraak van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba heeft grote impact binnen de vastgoedsector. De rechtbank achtte Five Star Realty VBA – opererend onder de naam Keller Williams Aruba – aansprakelijk voor het verstrekken van onjuiste informatie aan een koper over de bestemmingsrestricties van een woning.

Het vonnis, uitgesproken op 27 augustus 2025, kent schadevergoeding toe aan de koper en roept nieuwe vragen op over professionele standaarden en ethische verantwoordelijkheid binnen de Arubaanse makelaardij.

De zaak ontstond toen SB Real Estate Aruba een woning aankocht voor 1,3 miljoen florin, met de bedoeling deze te gebruiken voor short-term vacation rentals (STVR). Volgens de processtukken had de koper dit doel duidelijk meegedeeld aan Keller Williams Aruba. Vertrouwend op de bevestiging dat de woning geschikt was voor vakantieverhuur, ging SB Real Estate over tot aankoop en betaalde een aanbetaling van 135.000 florin. Tijdens het financieringsproces ontdekte de bank echter dat het perceel zich bevond in een zogenoemd "woongebied met waarden" — een beschermde zone waar vakantieverhuur verboden is op grond van de Ruimtelijke Ontwikkelingsverordening (ROPv) van Aruba.

De rechter oordeelde dat Keller Williams haar zorgplicht heeft geschonden door onjuiste en misleidende informatie te geven. In de uitspraak (zaaknummer AUA202301442, ECLI:NL:OGEAA:2025:255) stelt het Gerecht:
"De verkopend makelaar heeft onrechtmatig gehandeld jegens de koper door deze foutief te informeren dat de woning geschikt was voor gebruik als vakantieverhuur."
Daarmee legt de rechtbank een bredere norm vast: makelaars moeten het niveau van zorg betrachten dat onder de omstandigheden redelijkerwijs mag worden verwacht.

De uitspraak heeft verstrekkende gevolgen. Niet alleen benadrukt zij de persoonlijke verantwoordelijkheid van makelaars, maar ook de rol van internationale franchiseorganisaties zoals Keller Williams, die wereldwijd bekendstaan om hun focus op ethiek en integriteit. Hoewel Keller Williams International niet direct partij is in de zaak, roept het gebruik van de merknaam vragen op over toezicht en kwaliteitsbewaking binnen franchisemodellen.

De zaak legt bovendien een structureel probleem bloot. De ROPv-regels zijn publiek toegankelijk, en toch worden nog regelmatig objecten te koop aangeboden met impliciete of expliciete claims over STVR-potentieel. Dit wijst op gebrekkige naleving en onvoldoende controle binnen de sector.
Voor kopers, zeker buitenlandse investeerders, is de boodschap duidelijk: vertrouw, maar verifieer. Controleer bestemmingsplannen en vergunningen altijd schriftelijk via officiële kanalen. Voor makelaars geldt een even duidelijke les: due diligence is geen morele keuze, maar een wettelijke verplichting.
Keller Williams Aruba heeft tot dusver geen publieke verklaring afgelegd over de uitspraak. Intussen werkt het vonnis als wake-upcall voor de vastgoedmarkt en benadrukt het belang van transparantie, naleving en professioneel toezicht binnen het Arubaanse vastgoed.

ARUBAVANDAAG

De toegang van vreemdelingen tot... *Lokaal (woning)bezit beperken...?*

In onze editie van gisteren (17 oktober 2025) alweer een voorbeeld van hoe het toezicht op de naleving van de wet ontbreekt. Het beschreven geval vond plaats bij de rechtbank, in een zaak aangespannen door de koper van een woning die deze wilde omzetten in een 'Short Term Vacation Rental' (STVR). Daarna ontstond het probleem dat volgens de regels voor het gebied in de Landsverordening Ruimtelijke Ontwikkeling (in het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan; ROP), de exploitatie als onderneming niet toegestaan was. De eigenaar was daarmee benadeeld, de onroerend goed makelaar had gefaald in diens verantwoordelijkheid de klant goed in te lichten en wij zijn blijven zitten met de vraag: moeten we dergelijke verhalen en incidentele gevallen blijven publiceren, terwijl er geen afdoende wetgeving aanwezig is om voor altijd een einde te maken aan deze praktijken? Ook hier weer is de grote afwezige de overheid, die steeds ontbreekt als het gaat om zaken van algemeen belang en dat in meerdere opzichten.

Bijvoorbeeld, er is geen deugdelijk toezicht op de naleving van de wet. Het is te makkelijk om eigendom te kopen in een bepaald gebied en zich vervolgens niet te houden aan de regels voor dat gebied. Ook is er een algemener probleem. Het is te makkelijk om als buitenlander een woning aan te schaffen en dit te exploiteren met veronachtzaming van de wet. Maar, als het gaat om het aanschaffen van lokaal onroerend goed te bemoeilijken of te verbieden, dan wordt wetswijziging of nieuwe wetgeving noodzakelijk. Het verbod op het voeren van een bepaald type bedrijf binnen een bepaalde zone is geen rem op de aankoop, als voor de aankoop zelf geen beperking bestaat. Sommigen zullen hiertegen zijn en verwijzen naar het voordeel van het zo breed mogelijk houden van de mogelijkheden tot economische exploitatie. Echter, het algemeen belang eist dat er actie komt om de lokale burger te beschermen. En als men gelooft dat dit zo ongebruikelijk is, dan moet men maar eens naar de situatie op de Nederlandse (Wadden) eilanden kijken. Daar kan men zien dat binnen de Nederlandse wetgeving, dus onze lokale ook, de mogelijkheid bestaat tot de beperking van aankoop en vestiging op de eilanden, zelfs voor de Nederlandse burger die geen economische binding heeft met zo'n eiland.

Een mogelijk avontuur van de aankoop van een woning op bv. Texel (in grootte vergelijkbaar met Aruba), zou al gauw eindigen bij wetgeving die de aankoop en vestiging in een dergelijke woning tegenhoudt. Uitsluitend aantoonbare economische binding kan leiden tot vestiging en eventuele aankoop van onroerend goed.

Dus kom nu niet met het verhaal dat binnen ons recht geen ruimte is voor de beperking is van deze ontwikkeling, die de gemeenschap tot wanhoop drijft en geen woningen overlaat voor onze eigen bevolking.

Het heeft al veel te lang geduurd om paal en perk te stellen aan deze mogelijkheid om een onderneming op Aruba te exploiteren terwijl je zelf niet aanwezig bent en bovendien alle inkomsten in het buitenland kunt ontvangen. Het enige dat Aruba krijgt is wat de bezoekers consumeren en wat de beperkte werkgelegenheid aan loon opbrengt. Hoelang moet het nog duren voordat hiertegen opgetreden wordt door onze politici?

Een ander geval dat het gebrek aan optreden van de overheid aantoont, is ook in dezelfde editie van BDA besproken. Het geval, aan de kust bij Malmok, geeft aan dat onduidelijkheid bestaat over wat nu publiek en wat privé terrein is, bovenop het probleem van excessief toerisme. Naargelang de druk van het 'overtoerisme' voor steeds meer incidenten zal gaan zorgen, aan de kust maar ook landinwaarts, zullen er meer publicaties verschijnen waarin deze situatie aan de kaak wordt gesteld. Maar, het zijn slechts de symptomen van het algemene probleem van overtoerisme dat onze autoriteiten niet wensen aan te pakken, totdat het te laat is.

Om enkele details te geven van dit geval: het fundamentele probleem lijkt ons dat in het verleden, om onbekende redenen, er grond is uitgegeven aan de kust waar altijd de doorgang moest worden gegarandeerd voor het publiek. Het gaat om het bekende concept van de "tien meter vanaf de hoogwaterlijn" waar geen bebouwing kan plaatsvinden. Deze norm is onlangs nog naar voren gekomen in een incident bij de hotels waar de norm ook een rol gespeeld heeft. Maar het specifieke probleem in dit nieuwe geval is dat de vergunning is afgegeven, de woning is gebouwd en nu een probleem is ontstaan dat niet opgelost kan worden zoals bij de hotels, omdat daar de norm altijd is gehandhaafd ten aanzien van de bebouwing aan de kust. In het onderhavige geval is dat anders omdat de afstand tussen de hoogwaterlijn en de aanvang van het particuliere terrein niet aanwezig is, met het gevolg dat grond die toegankelijk moest blijven voor het publiek in de vergunning is afgegeven. Dat had niet moeten gebeuren maar dat is al een voldongen feit.

Wellicht kan een rechtszaak enige duidelijkheid brengen in deze kwestie. Intussen kunnen de bewoners, naar onze mening, in ieder geval de doorgang van anderen niet beletten, noch enig recht claimen op het aanleggen van een eigen strand op publieke grond. De reden waarom wij denken dat het recht op doorgang moet prevaleren is dat dit recht prominent aanwezig in ons burgerlijk recht, zelfs in gevallen waarin dat recht de doorgang op particulier eigendom betreft, bijvoorbeeld wanneer dat de enige mogelijkheid is om aan de openbare weg te geraken. Naar ons inzicht betreft het hier ook het recht van de burger op doorgang, ook al betreft het privé terrein. Het minste dat de overheid hier zou moeten regelen is de vrije doorgang aan de kust, zoals dit niet werd geregeld toen de grond indertijd op oneigenlijke gronden werd uitgegeven. Moet het weer de rechter zijn die corrigerend op moet treden, met slechts inadequate wetgeving in de hand?

Aruba versterkt financiële positie maar blijft kwetsbaar

CAft-rapport toont vooruitgang én risico's

Volgens het halfjaarlijkse rapport van het College Aruba financieel toezicht (CAft) over januari–juni 2025 blijft Aruba financieel stabiel en toont het duidelijke vooruitgang richting duurzaam begrotingsbeheer.

Met een overschot van 2,4 procent van het bbp voldoet Aruba ruim aan de wettelijke doelstelling van minstens 1 procent. Toch waarschuwt het CAft voor aanhoudende kwetsbaarheid: de overheidsschuld blijft hoog, rentelasten drukken zwaar op de begroting, en geopolitieke onzekerheid kan het gunstige verloop snel doen keren.

Het CAft prijst de begrotingsdiscipline: de begroting voor 2025 werd tijdig vastgesteld, en ook de meerjarenramingen tot 2029 voldoen aan de normen. Dat is een duidelijke verbetering na de pandemie, toen hoge tekorten en oplopende schulden de norm waren. In 2021 bedroeg het begrotingstekort nog bijna 10 procent van het bbp; sinds 2023 noteert Aruba weer een overschot.

De ruimte blijft echter fragiel. Als kleine, open economie is Aruba gevoelig voor schommelingen in toerisme en importprijzen. In 2025 gaat naar verwachting 16 procent van de totale overheidsinkomsten op aan rentebetalingen, tegenover circa 10 procent vóór de coronacrisis. Schuldafbouw moet daarom volgens het CAft absolute prioriteit blijven.

Opvallend is de verlaging van het laagste loonbelastingtarief begin 2025 van 10 naar 0 procent, bedoeld om koopkracht te versterken. Het CAft berekent echter dat dit circa 50 miljoen florin aan inkomsten kost en adviseert om maandelijks te monitoren en bij te sturen via de Najaarsnota.

Positief is de verbetering van de administratieve rapportage: jaarrekeningen tot en met 2021 zijn ingediend en de verslaglegging is regelmatiger en vollediger, wat de transparantie vergroot. Ook noteert het CAft een overschot van 86 miljoen florin in de gezondheidsfondsen, dat verstandig moet worden ingezet voor schuldafbouw.

Economisch vertoont Aruba herstel: het bbp stijgt richting acht miljard florin in 2025, de werkloosheid daalt naar 4,4 procent en inflatie blijft laag rond 1,5 procent. Toch blijft het CAft voorzichtig. Door de kleine schaal en afhankelijkheid van toerisme blijft de economie kwetsbaar voor externe schokken. Aruba boekt vooruitgang, concludeert het CAft, maar verdere consolidatie en diversificatie blijven essentieel voor duurzame stabiliteit.

Om problemen echt aan te pakken... *Moet men bij de wortels beginnen...*

Het is nogal makkelijk om je simpelweg aan te sluiten bij degenen die niets anders doen dan onze, vooral economische, vooruitgang te bejubelen, zonder aandacht te willen schenken aan de enorme opeenhoping van problemen die we voor ons zien en die uit diezelfde vooruitgang voortkomen.

We krijgen zelfs af en toe de kritiek dat we altijd maar alleen de negatieve kant laten zien, terwijl we duidelijk wel onze waardering laten blijken voor wat wel goed gaat. Maar, het kritisch zijn brengt vanzelf met zich mee dat je aandacht vooral uitgaat naar hetgeen moet worden verbeterd en dat men zich niet tevreden kan stellen met het bejubelen van hetgeen perfect verloopt.

In onze samenleving is dat een nog grotere noodzaak omdat de eerstgeroepene om te analyseren wat niet goed gaat en de nodige verbetering te plannen, de overheid is. Wie is dat? In de eerste plaats degenen die nu de regering vormen maar ook de andere politieke vertegenwoordigers, die de ambitie hebben om zelf de regeringsteugels in handen te krijgen. Maar het falen in het aanpakken van problemen is immens, aan beide kanten van de politiek en voor eenieder zichtbaar. Er zijn heel wat urgente thema's waarbij we kunnen zien dat men energie besteedt aan het elkaar bekritiseren, of het nu het vorige of het huidige kabinet is dat zogenaamd niets heeft gedaan; in ieder geval volgens de opinie van deze of gene. Maar wat we niet zien is dat op dit niveau, waarvan wordt aangenomen dat hier het grootste verantwoordelijkheidsgevoel voor de samenleving hoort te bestaan, deze thema's aan de gemeenschap worden voorgelegd, behalve wanneer het goed uitkomt bij kritiek op elkaar, zonder oplossingen voor te stellen.

Conclusie: we zullen het wel zelf moeten doen, als we het noodzakelijk achten om te doen wat het politieke niveau van het land kennelijk niet van plan is te doen. En laten we dan beginnen met de analyse waarmee in elk land zoiets zou moeten beginnen: wie zijn wij, met hoeveel zijn wij en met hoeveel zullen we in de nabije toekomst zijn, om daarna te kunnen beoordelen wat er allemaal verbeterd of doorgevoerd moet worden. Eind december 2024 heeft Bon Dia Aruba enkele gegevens gepubliceerd over de ontwikkelingen die onze bevolking door zal maken in de periode 2020 – 2040. Dat was in het kader van een projectie van de negatieve groei van de lokaal geboren bevolking, tegenover het elders geboren deel van de bevolking. In een nieuwe publicatie elders in deze editie, maken we een projectie waarin de uitwerking op de totale bevolking wordt gegeven van de integratie van de huidige migrantengroep zonder verblijfspapieren van ongeveer 20.000 personen, tussen 2025 en 2030. De oorspronkelijke basisprojectie is van CBS Aruba.

De conclusie: we kunnen tegen 2040 bijna 140.000 legale inwoners hebben, met alle voordelen en nadelen ervan. We zullen ons arbeidspotentieel behoorlijk uitbreiden waarmee we een grotere bijdrage krijgen aan belastingen en sociale zekerheid, maar onze uitgaven groeien ook aanzienlijk. Een voorbeeld: 20.000 personen x Afl. 4.500 (gemiddelde medische kosten per persoon) betekent Afl. 90 miljoen aan extra uitgaven voor de algemene ziektekostenverzekering AZV. Dat is dan tegen de huidige gemiddelde kosten, want tegen 2030 zou dit al Afl.5.000 per persoon zijn, wat dan een extra rekening betekent van Afl. 100 miljoen. Met een totaal van 140.000 verzekerden zal AZV tegen de tijd een budget moeten hebben van zeker Afl. 750 miljoen. In 2024 waren de uitgaven nog op een niveau van Afl. 490 miljoen…

Maar laten we verder gaan met de demografische aspecten waarmee we te maken hebben. In 2024 werd voor het eerst een hoger sterftecijfer geregistreerd dan het aantal geboorten. Aruba heeft nu dus een negatieve natuurlijke aanwas want het ziet er naar uit dat in 2025 die trend zich versneld doorzet. Dat betekent in de komende jaren een sterke afname van het aantal kinderen in de jongste categorie (cohort 0-4 jaar) terwijl van de andere kant we een populatie bejaarden hebben die sterk groeit; van de huidige 24.000 naar zeker 30.000 in 2030. We zijn bezig een migrantenland te worden, zelfs zonder de integratie van die extra 20.000 migranten.

Om terug te komen op het verschijnsel van de sterk afgenomen geboorten; tegen 2030 kunnen we een situatie hebben waarin de cohort van 0-4 jaar van meer dan 6.000 personen in 2020, al teruggelopen zal zijn tot ongeveer 3.000. Wat wil dat zeggen? Dat de behoefte aan capaciteit in het basisonderwijs drastisch zal afnemen. Kunnen we hier dan flink op besparen door het elimineren van een groot aantal klassen? Voor elke 1.000 kinderen di er niet zijn kunnen er 40 klassen weg. Of maken we van de gelegenheid gebruik om het onderwijs te verbeteren door om te beginnen de klassen kleiner te maken? Dat is strategisch denken, dat is beleid maken... Horen we onze politici ooit over dit soort zaken? Dat zou hun werk moeten zijn...

Maar, de uitdagingen vanuit de bevolkingsgroei houden hier niet op. Het kan goed zijn dat er nog meer migranten binnenkomen, op legale wijze, om bepaalde arbeidsplaatsen in te nemen waarvoor geen kandidaten zijn onder de nu aanwezige migranten. Hiervan kunnen we geen cijfers aangeven, we hebben ze niet en de overheid waarschijnlijk ook niet. Dit brengt ons – alweer - bij het allergrootste probleem in de gesignaleerde ontwikkeling: al die mensen moeten ergens wonen. Hetgeen nu gaat plaatsvinden is dat al die mensen, eenmaal van legaal verblijf voorzien, net als anderen hun wensen zullen proberen te vervullen, zoals het hebben van een normale woning, in plaats van een soort hut van bouwplaten bij iemand op het erf. Met meer dan 140.000 mensen op deze rots en een hele rij aan kabinetten die noch in het verleden noch nu bewust lijken te zijn van de ernst van de situatie, wat gaat er nu eigenlijk gebeuren? We zien geen voortvarend plan in de volkswoningbouw, er is geen beleid om het verlies van woningen aan de sector van 'vacation rentals' in te dammen, waarvan velen in het buitenland wonen en er is niet eens handhaving van de bestaande wetgeving, laat staan dat er nieuwe wetgeving op komst is om het probleem aan te pakken. Zijn onze politici zich eigenlijk wel bewust van de problemen bij de wortels, om het maar niet te hebben over hoe de gevolgen aan te pakken.

AHATA bezorgd: gemiddelde hotelbezetting daalt naar 63 procent

Toerismesector waarschuwt voor overcapaciteit en gebrek aan visie

De Aruba Hotel and Tourism Association (AHATA) heeft haar bezorgdheid geuit over de gemiddelde hotelbezetting in september, die is gedaald tot 63 procent — bijna tien procent minder dan in dezelfde maand vorig jaar. De vereniging spreekt van een zorgwekkende ontwikkeling, zeker in een periode waarin het aantal hotelkamers op het eiland blijft toenemen.

Volgens AHATA is het de tweede maand op rij dat de bezetting daalt. In augustus lag het cijfer al negen procent lager dan in 2024. Hoewel september traditioneel een rustige maand is, beschouwt de organisatie de cijfers als een waarschuwing. "September kent altijd een dip, maar ondanks een stabiele opbrengst per kamer blijft deze daling verontrustend," aldus AHATA op sociale media.

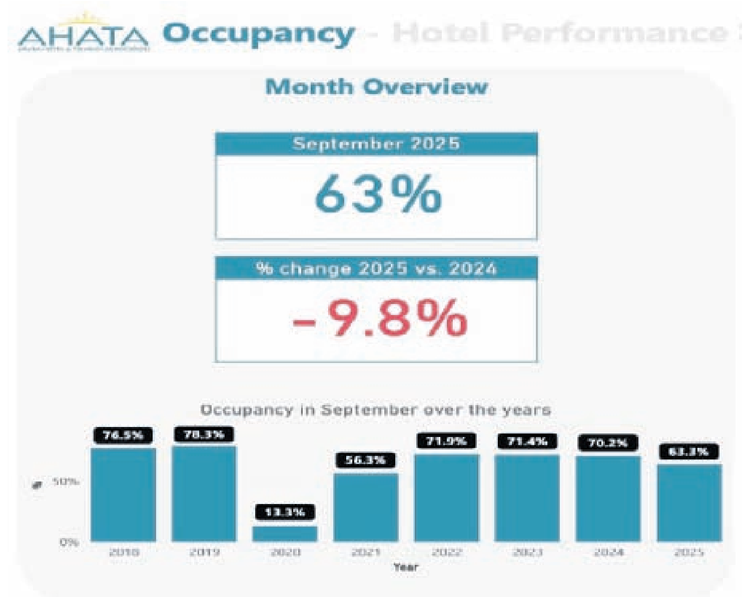
De daling komt op een moment van sterke uitbreiding in de hotelcapaciteit. Tussen 2024 en 2025 zijn er ongeveer 925 nieuwe kamers bijgekomen door uitbreidingen en nieuwe projecten zoals Iberostar, Secret's, St. Regis en Hilton. Als reeds goedgekeurde plannen voor Divi Phoenix, Iberostar en de tweede en derde fase van Secret's doorgaan, kan dit aantal oplopen tot meer dan 1.300 extra kamers.

Deze bouwgolf roept vragen op over de ruimtelijke planning en marktvisie van Aruba, zeker nu internationale toerismetrends verschuiven naar andere vormen van accommodatie. De Caribbean Tourism Organization (CTO) waarschuwde al vóór de pandemie dat de groei van hotelkamers sneller ging dan de toename van de vraag. Hetzelfde patroon lijkt zich nu op Aruba te herhalen.

Volgens de Aruba Tourism Authority (A.T.A.) stijgt het aantal bezoekers nog steeds — met 3,3 procent in de eerste zeven maanden van 2025 — maar kiezen steeds meer toeristen voor short-term vacation rentals (STVR) zoals Airbnb. Verblijven in hotels met alleen kamers (European Plan) namen 3,8 procent toe, terwijl all-inclusive resorts 5,4 procent verloren en timeshares 2,1 procent. Andere accommodaties, waaronder villa's, vakantiehuizen en boutique-hotels, groeiden met 11,2 procent en zijn nu goed voor 38 procent van alle overnachtingen.

Dat betekent dat hoewel er meer toeristen komen, een kleiner deel in hotels verblijft. AHATA ziet hierin een direct verband met de lagere bezettingsgraad.

De trend heeft ook gevolgen voor het ruimtegebruik. Terwijl kostbare grond aan hotels wordt toegewezen, stijgen de woningprijzen doordat veel huizen worden omgezet in lucratieve vakantieverhuur. AHATA en verschillende economische analisten waarschuwen dat gebrek aan regulering van STVR en ongecoördineerde hoteluitbreiding het toeristisch model van Aruba op termijn kan ondermijnen.

ARUBAVANDAAG

De risico's die het IMF ziet... *Worden nu al werkelijkheid...*

In het voorlopige rapport van de delegatie van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) met betrekking tot hun tweejaarlijkse bezoek aan Aruba, beaamt de internationale instelling alle positieve signalen van het herstel in Aruba na de coronacrisis. Dat betekent bevestiging van een sterke economische groei in 2022, 2023 en 2024, met respectievelijk 10,6%, 8,9% en 7,6% toename van het BBP. In 2025 wordt een groei van 3,9% verwacht, maar het IMF waarschuwt wel dat in de jaren daarna die groei zal teruglopen tot een magere 1,3%. Dit gebaseerd op de groei in de toeristische sector als er geen andere economische activiteiten te bespeuren zijn die onze economische basis zouden verbreden. En hun schot voor de boeg in deze is dan: dat deze bescheiden groei uitsluitend mogelijk is als geen rekening moet worden gehouden met de huidige risico's van de labiele economische situatie op wereldniveau, waar een handelsoorlog tussen China en de Verenigde Staten kan leiden tot prijsstijgingen, ook in het transport, hetgeen ons land ook zal treffen. Maar wat wellicht voorzien was voor de komende jaren, vindt nu al plaats: de waarschuwing van toeristenorganisatie Ahata dat in afgelopen september voor de tweede opeenvolgende maand een teruggang te constateren valt in de bezettingsgraad in de hotelsector. De bezettingsgraad van 63% in september is bijna 10% lager dan dezelfde maand in 2024, terwijl augustus 2025 al 9% lager was dan augustus 2024. In de laatste vijf jaar hebben slechts de septembermaanden van 2020 en 2021 een slechter beeld laten zien, terwijl 2022, 2023 en 2024 beter waren dan september 2025. De gemiddelde bezettingsgraad voor het al verlopen deel van 2025 was 77%, terwijl het voorspelde gemiddelde voor heel 2025 wordt geschat op 76%, uiteraard afhankelijk van hoe de laatste maanden van het jaar verlopen.

Traditioneel gezien loopt de bezettingsgraad naar het einde van het jaar toe, maar nu waarschijnlijk op een lager niveau dan in de afgelopen paar jaar. Wat we hier waarnemen is volgens onze mening het eerste resultaat van de vertraging in het groeitempo in de economie van de VS en Canada, als gevolg van de handelsoorlog die de regering-Trump is begonnen tegen een fors deel van de wereld. Die oorlog begint nu vooral in de VS zelf gevolgen te hebben, waar zowel importeurs als consumenten met honderden miljoenen fors moeten bijdragen aan de staatskas. Dit komt nu pas opdagen omdat veel van de maatregelen in de VS ter verhoging van de invoerrechten pas per 1 augustus in werking zijn getreden.

Echter, de totale toeristenstroom naar Aruba laat nog niet de terugval zien die zichtbaar is geworden in de hotelsector. De tendens tot verdere groei doet zich voor in de niet gereguleerde sector van 'vacation rentals' of 'Airbnb', die nog steeds een stevige groei laat zien. Het voorlopige rapport van het IMF stipt deze ontwikkeling ook aan, met de aanbeveling die zowat iedereen logisch zal lijken, namelijk dat die sector dringend regulering behoeft. Dit zal een beperking met zich mee moeten brengen van de buitenlandse 'spelers' op dit veld, die geld aan het verdienen zijn met middelen van Aruba, terwijl de bezette woningen noodzakelijk zijn op de lokale woningmarkt ten behoeve van de burger zelf. Bovendien zullen regulering en effectieve controle meer geld in het laatje brengen voor de overheid, ook weer een voordeel gezien de mindere inkomsten van de overheid die het IMF voorziet. Bovendien dragen de maatregelen bij tot een 'level playing field' hetgeen nu niet bestaat omdat het trage optreden van de overheid al jarenlang zaken op hun beloop heeft gelaten. Gezien het feit dat strikter optreden ook wetswijziging zal moeten inhouden, onder andere om het onroerend bezit in buitenlandse handen tegen te gaan, betekent dit dat, zelfs als men onmiddellijk zou beginnen met optreden, het nog enkele jaren kan duren voordat men enig effect zal kunnen zien. Dit is dan het gevolg van jarenlang gedogend optreden.

Maar we zijn nog niet aangeland bij het grootste structurele probleem dat een rol speelt in de terugval in de bezettingsgraad in de hotelsector. Dat is de verzadiging die plaatsvindt binnen de sector zelf, waarvoor dit verschijnsel in de hele Caribische regio een waarschuwing had moeten zijn. In 2020 en 2021 heeft Bon Dia Aruba over de bezorgdheid van de regionale toerisme-organisatie Caribbean Tourism Organization (CTO) gepubliceerd, die had geconstateerd dat, ondanks een gestage groei van het aantal verblijfstoeristen in de regio, in het algemeen de bezettingsgraad steeds verder daalde. Als extra waarschuwing had kunnen gelden dat CTO wees op de ca. 27.000 hotelkamers die nog in de planning en/of uitvoeringsfase waren. Dit zou de situatie nog ernstiger maken. Aruba had op dat moment een overdreven aandeel in die 27.000 kamers, met duizenden kamers erbij terwijl het marktaandeel in de regio van Aruba op basis van aantallen bezoekers niet meer zou zijn dan 4 á 5 procent, wat wellicht een toename zou hebben gerechtvaardigd van misschien 1.500 kamers en niet van duizenden meer.

Maar, de stappen om te veel te plannen en te bouwen zijn al genomen, waarbij alle lokale waarschuwingen over dit gevaar in de wind zijn geslagen en wat zoals gebruikelijk zal eindigen in de traditionele 'blame game' tussen de politieke krachten onderling over de vraag wie uiteindelijk verantwoordelijk is voor dit debacle. En nu, moeten we dan gewoon leren leven met de consequenties hiervan?

Ja, we zullen de situatie zoals die nu is ontstaan, moeten verbeteren. Wellicht is het mogelijk om alsnog daadkrachtig op te treden, om straks niet te hoeven concluderen dat het eerste hotel dat bankroet gaat, inmiddels al gebouwd is...

Burger deelt aangrijpende ervaring met medische nalatigheid op Aruba

DJ Albert Vrolijk: "Twee dagen later en ik was er niet meer geweest"

De bekende Arubaan en radiopersoonlijkheid Albert Vrolijk, beter bekend als DJ 101, heeft met zijn persoonlijke verhaal over medische nalatigheid veel indruk gemaakt op de lokale gemeenschap. In een openhartige video vertelt hij hoe een ogenschijnlijk klein ongeval aan zijn knie bijna fataal afliep door gebrekkige zorg en miscommunicatie in het ziekenhuis.

Zeven weken geleden verstuikte Vrolijk zijn enkel en kneusde hij zijn knie na een val. Aanvankelijk leek het onschuldig. Hij koelde het gewricht en nam pijnstillers, maar binnen enkele dagen zwol zijn been op en kon hij niet meer lopen. Hij werd per ambulance naar het Horacio Oduber Hospitaal gebracht, waar hij pijnstillers kreeg en zijn knie werd onderzocht. Artsen constateerden geen directe afwijkingen, trokken vocht af en dienden een injectie met steroïden toe. Toch bleef de knie opgezwollen.

Na een kort verblijf werd hij naar huis gestuurd, ondanks aanhoudende pijn en zwelling. Diezelfde avond kreeg hij plots hevige steken op de borst en een

zwaar gevoel in zijn arm. Zijn familie bracht hem terug naar de spoedeisende hulp, waar opnieuw vocht uit zijn knie werd verwijderd — ditmaal troebel en met bloed. In plaats van te draineren werd de wond echter gesloten, waarna Vrolijk opnieuw werd opgenomen. Tot zijn verbazing werd hij de volgende dag, zonder duidelijke uitleg, geopereerd.

Hoewel de artsen verklaarden dat zijn knie "versleten maar verder in orde" was, keerde de pijn snel terug. Antibiotica kreeg hij niet. Een bevriende arts — die niet in het ziekenhuis werkt — waarschuwde hem dringend dat er sprake was van een ernstige infectie en adviseerde behandeling in Colombia. Daar bleek uit onderzoek dat Vrolijk een vergevorderde bacteriële infectie had opgelopen. Volgens de Colombiaanse artsen was hij binnen 48 uur van overlijden verwijderd. Hij onderging een operatie waarbij het gewricht grondig werd schoongemaakt en ontvangt sindsdien langdurige intraveneuze antibiotica.

"De arts in Colombia zei dat de bacterie dodelijk was en dat ik die al die tijd uit Aruba had meegenomen," vertelt Vrolijk. "God was met mij — twee dagen later en ik was er niet meer geweest."

Met zijn getuigenis wil hij anderen waarschuwen voor de risico's van nalatige zorg en het gebrek aan toezicht binnen het Arubaanse gezondheidssysteem. "Niet iedereen heeft de mogelijkheid om voor behandeling naar het buitenland te gaan," zegt hij. "Maar zolang dit blijft gebeuren, moeten we blijven vragen: tot hoever laten we dit gaan?"

Nieuwe rechters beëdigd bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie in Aruba

Installatiezitting markeert tevens afscheid van president Mauritsz de Kort

De installatiezitting van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie in Aruba, gehouden op vrijdag 10 oktober 2025, stond zowel in het teken van vernieuwing als van afscheid. Tijdens de plechtige ceremonie werden drie nieuwe rechters officieel beëdigd: Itse Gerrits, Alexander (Sander) van Rijen en Anne Vingerling.

De bijeenkomst markeerde tevens het afscheid van de heer Mauritsz de Kort als president van het Hof. Hij zal later deze maand een nieuwe functie aanvaarden, na drie jaar leiding te hebben gegeven aan het hoogste gerechtelijke orgaan in het Caribische deel van het Koninkrijk der Nederlanden.

Met de installatie van de drie nieuwe leden wordt de aanwezigheid van het Hof op Aruba versterkt binnen diverse rechtsgebieden. De benoemingen weerspiegelen de voortdurende inspanningen om het Hof verder te professionaliseren, te verjongen en stevig te verankeren in de Caribische regio.

Itse Gerrits, afkomstig uit Nederland, brengt een sterke academische achtergrond en ruime ervaring mee op het gebied van arbeids- en ambtenarenrecht. Hij studeerde met lof af in Nederlands recht aan de Universiteit van Amsterdam en behaalde tevens een Bachelor of Laws met onderscheiding aan de University of Kent in Canterbury. Na een loopbaan als advocaat en trainer bij de Rechtbank Midden-Nederland werd hij strafrechter en later voorzitter van een meervoudige strafkamer. Gerrits staat bekend als een gedreven en bescheiden jurist met een langdurige belangstelling voor het Caribisch gebied.

Sander van Rijen, die eerder in de Caribische rechtsorde werkzaam was, keert terug naar het Koninkrijksoverzeese deel. De ervaren jurist studeerde in 1988 af aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en bouwde daarna een uitgebreide loopbaan op als advocaat en rechter. In 2015 trad hij toe tot het Gerecht in Eerste Aanleg van Sint Maarten, waar hij al snel een gewaardeerde collega werd. Van 2019 tot 2022 was hij vicepresident van het gerecht in Sint Maarten, verantwoordelijk voor de rechtsbedeling op Saba en Sint Eustatius. In de afgelopen jaren was hij werkzaam als raadsheer bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Nu keert hij terug naar het Caribisch gebied, waar hij zijn ervaring zal inzetten binnen het civiele team van het Hof in Aruba.

Anne Vingerling maakt het trio compleet. Zij behaalde in 2014 haar master Nederlands recht aan de Rijksuniversiteit Groningen, met specialisatie in het civiel recht. Na enkele jaren werkzaam te zijn geweest als advocaat op het gebied van ondernemings- en personenrecht, startte zij haar rechterlijke opleiding bij de Rechtbank Den Haag, waar zij zich later specialiseerde in het familierecht. In die hoedanigheid behandelde zij complexe echtscheidingen, jeugdzaken en internationale kwesties zoals kinderontvoeringen en nationaliteitszaken. Als trainer van nieuwe rechters combineerde zij praktijkervaring met kennisoverdracht. Binnen het Hof zal Vingerling werkzaam zijn als familierechter, eveneens binnen het civiele team.

De komst van deze drie rechters symboliseert een frisse impuls voor de Arubaanse vestiging van het Hof, die volgens de heer De Kort een blijvend belangrijke rol zal spelen bij het waarborgen van rechtvaardigheid en vertrouwen in de rechtsstaat binnen het Koninkrijk in de komende jaren.

De openingszitting was bijzonder omdat zij ook het afscheid markeerde van de heer Mauritsz de Kort, die sinds mei 2022 president was van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie. In zijn toespraak blikte hij terug op drie belangrijke prioriteiten die hij bij zijn aantreden formuleerde: internationalisering, afronding van de operationele reorganisatie en verdere professionalisering van het Hof.

Onder zijn leiding werd het Hof lid van het Netwerk van Hooggerechtshoven van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Daarnaast werden de banden versterkt met organisaties als de Caribbean Association of Judicial Officers (CAJO), het Global Judicial Integrity Network van de Verenigde Naties en het HCCH-netwerk voor internationaal privaatrecht. Actieve deelname aan deze platforms heeft de positie van het Hof binnen de internationale juridische gemeenschap versterkt. Volgens De Kort hebben deze verbindingen niet alleen de samenwerking verdiept, maar ook de professionalisering en kennisuitwisseling binnen het Hof gestimuleerd.

Een tweede prioriteit was de voltooiing van de reorganisatie van de bedrijfsvoering, een proces dat vaak gepaard ging met onzekerheid onder het personeel. Deze hervorming was bedoeld om de belasting van het primaire rechterlijke proces te verlichten en de interne structuur te moderniseren. Sinds de afronding van dit proces beschikt het Hof over een vernieuwde bedrijfsvoeringsafdeling die de rechters ondersteunt, zodat zij zich volledig kunnen richten op hun kerntaken. De Kort benadrukte dat deze veranderingen essentieel waren om het Hof voor te bereiden op een voortdurend veranderende wereld.

De derde prioriteit, verdere professionalisering, kwam tot uiting in investeringen in opleiding, kennisuitwisseling en digitalisering. De oprichting van de Hofacademie bood rechters en medewerkers structurele mogelijkheden voor verdere scholing en ontwikkeling. Bovendien werd het Hof het eerste rechterlijke instituut binnen het Koninkrijk dat volledig digitaal werkt in strafzaken. Dossiers worden nu elektronisch uitgewisseld — van de gerechten in eerste aanleg tot en met de Hoge Raad — wat de efficiëntie en toegankelijkheid vergroot. Ook belastingzaken worden inmiddels digitaal behandeld.

Volgens De Kort heeft digitalisering nieuwe verantwoordelijkheden gebracht op het gebied van gegevensbescherming en privacywetgeving, die cruciaal zijn voor het vertrouwen van burgers in de rechterlijke macht. In dit kader kondigde hij tevens de lancering aan van een nieuwe website van het Hof, bedoeld om de toegankelijkheid en transparantie verder te vergroten.

Een belangrijk aspect van professionalisering is de toename van de Caribisering van het Hof. In de afgelopen jaren zijn inspanningen geleverd om het aandeel van lokale rechters en medewerkers binnen de organisatie te vergroten. Ondanks de krappe arbeidsmarkt meent De Kort dat aanzienlijke vooruitgang is geboekt. De groei van lokaal juridisch talent versterkt de band tussen de rechterlijke macht en de gemeenschappen op de zes eilanden binnen de jurisdictie van het Hof. Dit bevordert niet alleen erkenning, maar ook draagvlak voor het rechtssysteem.

De projecten "Tilting" en "Court 2.0" vormen de structurele basis voor deze modernisering. Zij richten zich op de optimalisatie van processen en uitbreiding van het personeelsbestand, dat sinds de constitutionele hervorming van 10 oktober 2010 ongewijzigd is gebleven. Het doel is om het Hof organisatorisch, technologisch en menselijk voor te bereiden op de komende decennia.

In zijn terugblik verwees De Kort naar de bredere missie die in deze hervormingen besloten ligt: de zoektocht naar een gelijk speelveld binnen het Koninkrijk der Nederlanden. In de afgelopen jaren heeft het Hof regelmatig aanbevelingen gedaan aan de wetgevers van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Nederland om verschillen in wet- en regelgeving te verkleinen. Volgens De Kort is deze harmonisatie essentieel om rechtvaardigheid te waarborgen en het vertrouwen van burgers in de rechtsstaat te versterken.

Hij benadrukte dat deze inspanningen niet bedoeld zijn om het Hof zelf te bevoordelen, maar om burgers en samenlevingen beter te beschermen. Samenwerking tussen regeringen en parlementen blijft volgens hem van cruciaal belang voor een toekomstbestendige rechterlijke macht.

In zijn toespraak verbond De Kort het juridische werk van het Hof met twee bredere thema's die de laatste jaren centraal stonden: onderwijs en welzijn. Volgens hem vormt goed onderwijs de basis voor een rechtvaardige samenleving, omdat het burgers in staat stelt hun potentieel te ontwikkelen en de waarde van recht en gerechtigheid te begrijpen.

Welzijn, het thema voor 2025, werd door hem gepresenteerd als het uiteindelijke doel van de rechterlijke macht. De wet, zo verklaarde hij, moet bijdragen aan het algemeen welzijn van burgers — aan gezondheid, bestaanszekerheid, veiligheid en een gevoel van sociale rechtvaardigheid. Deze visie sluit aan bij zijn nadruk op "sociale rechtvaardigheid": de zoektocht naar een rechtssysteem dat actief bijdraagt aan de levenskwaliteit binnen Caribische samenlevingen.

Aan het einde van zijn toespraak richtte De Kort zich tot zijn collega's, medewerkers en partners binnen het Koninkrijk. Hij sprak zijn waardering uit voor de steun die hij heeft ontvangen van de regeringen, parlementen, advocaten, notarissen, deurwaarders en andere professionals die gezamenlijk bijdragen aan de rechtspleging in de regio. Zijn afscheid was vervuld van dankbaarheid en weemoed, maar ook van vertrouwen in de toekomst van het Hof.

De Kort benadrukte dat hij in zijn nieuwe rol de waarden van rechtvaardigheid en samenwerking binnen het Koninkrijk zal blijven verdedigen. Hij prees de toewijding van het gehele personeel van het Hof — "zowel voor als achter de schermen" — en sloot af met warme woorden voor Aruba, zijn geboorteland, en voor de andere eilanden: Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Saba en Sint Eustatius.

Onzekerheid en politieke spanning rond vertrek van voormalig minister Javier Silvania

Vermeend onderzoek, partijdruk en machtsstrijd werpen schaduw over Pisas III-kabinet

(CuraçaoChronicle/TheDailyHerald) – De politieke gemoederen op Curaçao lopen hoog op na het plotselinge aftreden van Javier Silvania, voormalig minister van Financiën en Volksgezondheid namens de Movementu Futuro Korsou (MFK).

Zijn ontslag, officieel bevestigd op 15 oktober, lijkt het sluitstuk van een wekenlange crisis binnen het kabinet-Pisas III. Volgens partijbronnen en officiële verklaringen vond het vertrek plaats "in onderling overleg", maar berichten over een vermeend onderzoek en een conflict met de Ontvanger der Belastingen, Alfonso Trona, zorgen voor groeiende onrust.

Achtergrond: conflict binnen de Belastingdienst

De spanningen binnen de Belastingdienst zouden al langere tijd hebben bestaan. Silvania stond bekend als een uitgesproken en veeleisend bewindspersoon, die volgens ingewijden aandrong op "drastische maatregelen" tegen misstanden binnen het apparaat. Zijn confrontaties met topambtenaren, onder wie Trona, leidden echter tot toenemende verdeeldheid binnen zowel het ministerie als de Raad van Ministers.

Silvania zou hebben aangedrongen op het ontslag van meerdere leidinggevenden, maar kreeg daarvoor geen steun van zijn collega-ministers. Dat gebrek aan politieke rugdekking zou uiteindelijk hebben bijgedragen aan zijn besluit om af te treden. Tegelijkertijd circuleerden berichten dat er een onderzoek gaande was naar de handelwijze van zowel de minister als de Ontvanger, al heeft geen van beide partijen dit officieel bevestigd.

MFK: "Ontslag in belang van rust en transparantie"

De MFK maakte op 16 oktober in een officiële verklaring bekend dat het vertrek van Silvania een "gezamenlijk besluit" was, bedoeld om rust te herstellen binnen de gemeenschap en de overheid. De verklaring, opgesteld door partijadvocaat Bertie Braam, benadrukte dat de partij hecht aan transparantie en integriteit, waarden die volgens haar ook door Silvania worden onderschreven.

De oud-minister diende zijn ontslag woensdagmiddag in bij gouverneur Lucille George-Wout. Kort daarna maakte parlementariër Tyron Boekhoudt zijn zetel vrij, zodat Silvania kon terugkeren naar de Staten. De partijleiding liet weten dat hij in die functie "een waardevolle bijdrage blijft leveren" aan het politieke debat en toezicht op de regering.

De verklaring besloot met de woorden: "Met deze aankondiging wordt een hoofdstuk afgesloten. De partijen zullen verder geen verklaringen afleggen aan de pers." Daarmee leek MFK te willen voorkomen dat de controverse verder escaleert.

Publieke druk en oproep tot transparantie

Ondanks de pogingen van MFK om de rust te herstellen, blijven veel burgers sceptisch. De onduidelijkheid over het vermeende onderzoek heeft geleid tot publieke druk voor meer openheid. Volgens lokale media eisten verschillende maatschappelijke organisaties en commentatoren duidelijkheid over de aard van de aantijgingen.

De publieke verontwaardiging werd versterkt toen Ontvanger Alfonso Trona naar verluidt verklaarde dat de oud-minister "schuldig was aan bepaalde handelingen". Hoewel de context van die uitspraak onbekend is, maakte ze de zaak extra gevoelig. De roep om transparantie klinkt dan ook luider dan ooit. "Het volk vraagt om duidelijkheid om speculaties te voorkomen," aldus een lokale nieuwssite. "Men wil weten of justitie daadwerkelijk een onderzoek uitvoert, en zo ja, in welke vorm."

Zowel de media als politieke waarnemers benadrukken dat openheid cruciaal is om het vertrouwen in Curaçao's democratische en juridische instituties te behouden. Het ministerie van Financiën zelf heeft tot op heden geen officiële verklaring afgelegd over de aard van het geschil met de Ontvanger.

Politieke crisis afgewend – voorlopig

Silvania's vertrek kwam op een kritiek moment. Volgens verschillende bronnen stonden meerdere MFK-parlementariërs op het punt een motie van wantrouwen tegen hem te steunen, een motie die door de oppositie was voorbereid na het uitlekken van een audio-opname waarin Silvania en Trona elkaar uitmaakten voor corrupte ambtenaren en incompetent leiderschap.

De harde toon en persoonlijke aanvallen in de opname veroorzaakten een politieke schokgolf. Het incident dreigde niet alleen de stabiliteit van het kabinet-Pisas te ondermijnen, maar ook de interne cohesie binnen de MFK. Uiteindelijk lijkt het aftreden van Silvania de onmiddellijke crisis te hebben voorkomen, maar de onderliggende spanningen blijven bestaan.

Van minister naar parlementariër

Met zijn terugkeer naar de Staten behoudt Silvania een sterke politieke positie. Tijdens de verkiezingen in maart behaalde hij bijna 7.000 stemmen meer dan premier Gilmar Pisas, ondanks dat hij tweede op de kandidatenlijst stond. Binnen de MFK blijft hij daardoor een invloedrijke figuur, vooral onder kiezers die hem zien als symbool van financiële transparantie en bestuurlijke zuiverheid.

Tegelijkertijd erkennen velen dat zijn stijl van leidinggeven — fel, principieel maar vaak confronterend — ook tot zijn politieke ondergang heeft bijgedragen. Waar zijn strijd voor integriteit hem aanvankelijk populair maakte, sloeg die vasthoudendheid volgens critici om in rigiditeit. In de woorden van de *Curaçao Chronicle*: "Wanneer overtuiging verandert in confrontatie zonder consensus, riskeert zelfs de meest rechtvaardige kruistocht zelfvernietiging."

Een bredere les over bestuur en samenwerking

Politieke analisten beschouwen het aftreden van Silvania als meer dan een individueel incident. Het wordt gezien als een waarschuwing over de fragiele balans tussen overtuiging en samenwerking binnen het Curaçaose bestuur. "Integriteit kan niet bloeien in een klimaat van ego en verdeeldheid," schreef de krant. "Echte hervorming vereist samenwerking, geduld en respect voor institutionele processen — kwaliteiten die te vaak verloren gaan in het politieke strijdgewoel."

Het vertrek van Silvania wordt dan ook geïnterpreteerd als een noodzakelijke adempauze voor het kabinet-Pisas III, maar tegelijkertijd als een teken dat de coalitie haar interne discipline opnieuw moet versterken. Twee MFK-parlementariërs zouden volgens bronnen hun positie heroverwegen, wat het voortbestaan van de coalitie onder druk zet.

Vooruitblik

Hoewel Silvania's aftreden voorlopig rust heeft gebracht, blijven de gevolgen van deze crisis voelbaar. Het is onduidelijk of er daadwerkelijk een formeel onderzoek loopt, en zo ja, tegen wie precies. Zowel de regering als het Openbaar Ministerie hebben daarover nog geen commentaar gegeven.

Wat wel duidelijk is, is dat deze gebeurtenis het politieke landschap op Curaçao opnieuw heeft opgeschud. Silvania's terugkeer naar het parlement betekent dat zijn stem in het publieke debat niet zal verstommen. De vraag is echter of hij erin slaagt zijn reputatie als strijder voor transparantie te behouden zonder opnieuw te vervallen in de conflicterende stijl die hem zijn ministerschap kostte.

Zijn aftreden is daarmee meer dan een persoonlijke tegenslag — het is een moment van reflectie voor Curaçao's politiek: hoe ver reikt overtuiging wanneer samenwerking uitblijft? En wat betekent integriteit als ze botst met loyaliteit en macht?

Minister Middelhof geeft ondernemers 30 dagen om hun vergunningen op orde te brengen

Nultolerantiebeleid treedt in werking na inspectieperiode

(CuraçaoChronicle) – Minister van Economische Ontwikkeling Roderick Middelhof heeft donderdag tijdens een persconferentie aangekondigd dat alle bedrijven en horecagelegenheden op Curaçao dertig dagen krijgen om hun bedrijfsvergunningen te controleren en te regulariseren.

Volgens minister Middelhof is deze periode van dertig dagen bedoeld om ondernemers een eerlijke kans te geven hun documentatie volledig en actueel te maken. Hij maakte echter duidelijk dat na afloop van deze periode een strikt nultolerantiebeleid zal gelden voor elk bedrijf dat zonder geldige vergunning opereert.

"Net zoals je je verzekering en wegenbelasting moet betalen, moet je ook een bedrijfs- of horecavergunning aanvragen," aldus Middelhof. "Deze regels zijn niet bedoeld om te beperken, maar om te beschermen — om ervoor te zorgen dat alle bedrijven veilig en eerlijk kunnen opereren en dat consumenten vertrouwen blijven houden in onze markt."

De minister benadrukte dat het einde van het jaar een bijzonder belangrijke periode is voor veel ondernemers die streven naar een sterke afsluiting. "Iedereen wil een succesvol jaareinde, maar dat begint met verantwoordelijkheid," zei hij. "Zorg dat je vergunningen in orde zijn zodat je zonder zorgen kunt blijven ondernemen."

Het inspectieteam van het Ministerie van Economische Ontwikkeling zal tijdens en na de periode van dertig dagen actief toezicht houden op naleving. Bedrijven die zonder de juiste documentatie blijven opereren, riskeren sancties of handhavingsmaatregelen.

Minister Middelhof herhaalde dat elk bedrijf over originele, geldige vergunningen moet beschikken die up-to-date zijn. Het initiatief maakt volgens hem deel uit van een bredere inspanning van het ministerie om naleving van de wet, veiligheid en eerlijke concurrentie binnen de Curaçaose ondernemersgemeenschap te bevorderen.